

มหานทีลีทันดร : ศิลปะจัดวาง 3 มิติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหานทีสี่พันดร : ศิลปะจัดวาง 3 มิติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

SITHANDON PALIDAN : INSTALLATION ART 3D.

**By
Mr. Glisada Apiwattananagool**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Fine Arts Program in Visual Arts Education

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2016

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “มหานทีลีทันดร:
ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” เสนอโดย นายกฤษฎา อภิวัฒนางกูร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารทัศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ ชูศักดิ์ ศรีขวัญ
2. อาจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ปริญญา ตันตีสุข)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ชูศักดิ์ ศรีขวัญ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน)

...../...../.....

56901303 : สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

คำสำคัญ : มหานทีลีทันคร : ศิลปะจัดวาง 3 มิติ

กฤษฎา อภิวัฒน์างกูร : มหานทีลีทันคร : ศิลปะจัดวาง 3 มิติ. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ชูศักดิ์ ศรีขำวิญญู, อ.ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน. 154 หน้า.

วิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง มหานทีลีทันคร : ศิลปะจัดวาง 3 มิติ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นให้เห็นถึง “อิทธิพลทางความเชื่อตามคติไตรภูมิ โดยตีความออกมาเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นความจริงในทัศนคติของข้าพเจ้า คือ ความจริงทางด้านกายภาพ ความจริงทางด้านจินตนาการ สังเกตได้จากความเชื่อจากคติไตรภูมิเป็นแรงบันดาลใจ สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรงสามมิติ เทคนิคผสมในรูปแบบจิตรกรรมกึ่งนามธรรม ผสมผสานกับ จินตนาการส่วนตัวแสดงออกด้วยสี บรรยากาศ พื้นผิว รูปร่างรูปทรง ซึ่งมีการตัดทอน คลี่คลาย เพิ่มเติมโดยการรับรู้ และตีความหมายจากคติไตรภูมิ

ขอบเขตของการศึกษา เป็นการศึกษาหาแนวความคิดรูปแบบสู่การสร้างสรรค์ รวมทั้งนำเสนอผลงานศิลปะ ด้านจิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรง เพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึกตามแนวคิดของผู้สร้างสรรค์ นำเสนอด้วยรูปแบบ ศิลปะกึ่งนามธรรม โดยได้รับความบันดาลใจจากรูปแบบทางความเชื่อของคติไตรภูมิ และศึกษารูปแบบผลงานศิลปะ ของศิลปินที่ได้รับอิทธิพลจากคติไตรภูมิ นำมาวิเคราะห์รูปแบบวิธีการ เทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ประสานกับประสบการณ์ตรงของผู้สร้างสรรค์ เป็นฐานข้อมูลในการสร้างสรรค์จิตรกรรม มุ่งแสดงให้เห็นถึง สัญลักษณ์เรื่องราวและบรรยากาศ รูปร่างรูปทรงที่ให้ความรู้สึกที่สวยงามและแฝงไปด้วยสัญลักษณ์จากการ ตีความหมายตามคติไตรภูมิ ผสานกับจินตนาการของตนด้วยเทคนิคสีอะคริลิกบนกลุ่มรูปทรง ใช้หลักของทัศนธาตุ รูปแบบอินทรีย์รูป รูปทรงของสัญลักษณ์ และพื้นผิว เพื่อมารองรับอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อการสร้างสรรค์ผลงาน จิตรกรรม ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1. การร่างแนวความคิดที่ได้จาก การศึกษา ขั้นตอนที่ 2. การสร้างรูปร่างรูปทรงจากความรู้สึกภายใน ขั้นตอนที่ 3. การขึ้นรูปนำภาพร่างที่สมบูรณ์มา เทียบขยายสัดส่วน และขั้นตอนที่ 4. การลงสี จะประกอบด้วย (1) การสร้างพื้นผิว (2) จินตนาการด้วยสีเส้น (3) การ เก็บรายละเอียดของผลงาน

ผลของการศึกษาและสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสร้างผลงานให้ตอบสนองตรงตาม แนวความคิดส่วนตัว รวมทั้งแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกถ่ายทอดออกมาผ่านเป็นผลงานด้านจิตรกรรมบนกลุ่ม รูปทรงจำนวน 3 ชุด ชุดที่ 1 รูปทรง 3 มิติ แทนความหมายพระอาทิตย์ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 60 นิ้ว ชุดที่ 2 รูปทรง 3 มิติ แทนความหมายพระจันทร์ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 40 นิ้ว ชุดที่ 3 แผ่นระนาบ 2 มิติ แทนความหมายมหานที ลีทันครขนาดผันแปรตามสภาพพื้นที่ การสร้างสรรค์ผลงานซึ่งมีเนื้อหาเรื่องราวที่เชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม รูปทรงที่ได้รับความบันดาลใจจากคติไตรภูมิ ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องราวของมหานทีลีทันคร พระอาทิตย์ พระจันทร์ ในคติไตรภูมิ ผ่านจากผลงานจิตรกรรมศิลปะจัดวาง 3 มิติ

สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2.....

56901303 : MAJOR : VISUAL ARTS EDUCATION

KEYWORDS : MAHANADHI SITANDORN : 3D INSTALLATION ART

GRISADA APIWATTHANANGGOOL : MAHANADI SITANDORN. THESIS SUPERVISOR:
CHUSAK SRIKWAN, DR. VISUD PO-NGEN, 154 pp.

This thesis, entitled “Mahanadhi Sitandorn: 3 D Installation Art” aims to study the influence of Buddhism's tribhumi concept that found in concrete artworks. The concept of tribhumi is interpreted and made it physical and imaginary real. The concept is represented through installation art and semi-abstract art which reveals personal imagination via shape, color and texture.

This art project is inspired by the tribhumi concept and several tribhumi-inspired artworks of some Thai artists. The concept and artworks then were analyzed to find out their formats, methods and techniques. It was then reproduced by using personal experience and interpretation and represented in the form of semi-abstract art. It illustrates the symbolic element, narrative, atmosphere and even forms and shape as the result of reinterpretation of the tribhumi concept. Acrylic on shape object technique was implemented by using visual elements, organic form, shape of symbol, and texture as framework. The project was conducted through four steps. In the first step, the concept of Tribhumi was studied and analyzed. Next, shape and form were created according to inner feeling and personal interpretation. In the third step, the drafted drawing was made and had ratio comparing. Finally, last step was coloring.

The result of this art project revealed that it met the personal concept and it was able to present and describe artist's feeling through three series of painting. The first series was 3 D art that represented the concept of 'sun'. The second series was also 3 D art. This represented the concept of 'moon'. The third series was 2D art which represented 'the mahanadhi sitandorn'.

Program of Visual Arts Education

Graduate School, Silpakorn University

Student's Signature.....

Academic Year 2016

Supervisors' Signatures 1..... 2.....

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมบูชาคุณพระพุทธ คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ สมเด็จพระชินบัญชร
มหาราช ผู้เป็นที่พึ่งทางใจแก่ข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมระลึกถึงด้วยความเคารพ ความกตัญญูอย่างสูง ต่อพระคุณบิดา
มารดา ซึ่งเป็นผู้ให้ทั้งชีวิตและลมหายใจ ตลอดจนกำลังใจที่มีให้ตลอดมา

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมระลึกถึงพระคุณของครูช่างทุกแขนงที่กิดค้นวิชาต่าง ๆ และเป็น
มรดกสืบทอดแก่ชนรุ่นหลังสืบมา

ตลอดจนสถาบันการศึกษาทุกแห่งที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาเล่าเรียนมาให้ข้าพเจ้าได้รู้คุณค่า
ของงานศิลปกรรม

การค้นคว้าและสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าสำเร็จลุล่วงได้ด้วย
อนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ชุกศักดิ์ ศรีขวัญ และอาจารย์ ดร.วิสูตร โปธิ์เงิน อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ที่ให้ความรู้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และยังเป็นกำลังใจให้
เสมอมา รวมถึงรองศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง,รองศาสตราจารย์ปริญญา ต้นตีสุข,
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ สุภณมิตร, ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง, ดร.เคยงาม คุปตะบุตร และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิริญญา ดวงรัตน์ ที่คอยเป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือเสมอมา รวมถึงอาจารย์ทุก
ท่านที่คอยเป็นห่วงเป็นใย ขอกราบขอบพระคุณ

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการทั้งคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และ
คณะศึกษาศาสตร์ รวมถึงเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือ
ติดต่อประสานงานให้มาโดยตลอด สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวอันเป็นที่รัก
ที่คอยเป็นแรงใจและสนับสนุนในทุกด้านตลอดมา รวมถึงนางสาวสุวิสา เกาทอง ซึ่งคอยให้กำลังใจ
และให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอดเช่นกัน ความดีงามอันเกิดจากการศึกษาครั้งนี้ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณ
ทุกท่าน

ผู้สร้างสรรค์มีความซาบซึ้งในความกรุณาอันดียิ่ง และจะไม่มีวันลืมพระคุณจากทุกท่านที่
ได้กล่าวมา และขอให้พบเจอแต่สิ่งที่ดี กราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	2
วิธีการดำเนินงาน.....	3
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน	4
เทคนิคการสร้างสรรค์/ทดลอง.....	5
แหล่งข้อมูล.....	5
เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 พื้นฐานความคิดและอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงาน	8
อิทธิพลจากความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเรื่องไตรภูมิ	8
อิทธิพลทางรูปแบบของงานศิลปกรรม	11
จิตรกรรมไทยประเพณี (อยุธยาตอนปลาย – รัตนโกสินทร์ตอนต้น)	11
จิตรกรรมไทยในสมุทภาพไตรภูมิ.....	22
ศิลปะการจัดตั้งหรือการจัดวาง (Installation Art).....	26
รูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรม (Semi- Abstract)	27
รูปแบบศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art).....	29
อิทธิพลจากผลงานของศิลปินร่วมสมัย.....	30
ปัญญา วิจินธนสาร	30
วิโชค มุกดามณี	36

บทที่		หน้า
3	ขั้นตอนและการดำเนินงานสร้างสรรค์.....	48
	การประมวลความคิด.....	49
	การมอง.....	49
	ศิลปะไม่ใช่การลอกเลียนแบบ	50
	ศิลปะเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการ	51
	คิดเป็น “สี่”	52
	ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน	53
	การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	54
	ขั้นตอนการแสดงผลออกด้วยเทคนิคและวิธีการ	55
	ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน	55
	การสร้างรูปทรงในรูปแบบ 3 มิติ จากโฟม	55
	การสร้างรูปทรงในรูปแบบ 3 มิติ จากแผ่นไม้อัด	55
	การร่างภาพ	56
	การลงสี	56
	ขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์.....	57
	ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	57
	ภาพร่างแนวความคิดสู่ผลสำเร็จ (Sketch)	77
	ภาพร่างโมเดล (Sketch Model)	77
	ภาพร่าง (Sketch)	78
	อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	81
	อุปกรณ์.....	81
	วัสดุ.....	81
4	วิเคราะห์ผลการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	83
	วิเคราะห์การพัฒนางาน	83
	การพัฒนาผลงานจิตรกรรมระหว่างปีการศึกษา 2556-2559.....	83
	ระยะที่ 1 การสร้างสรรค์ผลงานปีการศึกษา 2556.....	83
	ระยะที่ 2 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงปลายปีการศึกษา 2557 และช่วงเสนอ หัวข้อวิทยานิพนธ์	98
	ระยะที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์	102
	สรุปผลการวิเคราะห์งานสร้างสรรค์.....	127

บทที่		หน้า
5	สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	144
	สรุป.....	144
	อภิปราย.....	144
	ข้อเสนอแนะ.....	146
	รายการอ้างอิง.....	147
	ภาคผนวก.....	149
	ประวัติผู้วิจัย.....	154

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์	19
2	จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์	19
3	จิตรกรรมฝาผนังวัดทองธรรมชาติ (เทพชุมนุม)	20
4	จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์	20
5	จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์	21
6	จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์	21
7	สมุดภาพไตรภูมิ	23
8	สมุดภาพไตรภูมิ	23
9	สมุดภาพไตรภูมิ	24
10	สมุดภาพไตรภูมิ พระอาทิตย์ พระจันทร์	24
11	สมุดภาพไตรภูมิ	25
12	สมุดภาพไตรภูมิ	25
13	สมุดภาพไตรภูมิ	26
14	อาจารย์ปัญญา วิจิตรนสาร	30
15	ชื่อภาพ “Dancing Death, 1984”	33
16	ชื่อภาพ “The Soul of Journey, ปฏิปทาแห่งจิตวิญญาณ, 2001”	33
17	ชื่อภาพ “Do They Know Where is A Peaceful Land”, 1981	34
18	ชื่อภาพ “Golden Ladder, 1996”	34
19	จิตรกรรมประดับสนามบินสุวรรณภูมิ	35
20	ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี	36
21	ผลงานของศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี	37
22	ภาพผลงาน “Universe 2001” ของศิลปินวิโชค มุกดามณี	38
23	ภาพผลงาน “Dew of Earliness” ของศิลปินวิโชค มุกดามณี	38
24	ภาพผลงาน จักรวาล “The Universe” ของศิลปินวิโชค มุกดามณี	39
25	ผลงานภาพ “วิปัสสนากรรมฐาน” ของศิลปินวิโชค มุกดามณี	39
26	ผลงานภาพ “แสงแห่งปัญญา” ของศิลปินวิโชค มุกดามณี	40
27	รูปทรงเรขาคณิต	59
28	รูปทรงอินทรีรูป	60
29	รูปทรงอิสระ (1)	61

ภาพที่	หน้า
30 รูปทรงอิสระ (1)	61
31 การวิเคราะห์รูปทรงในผลงาน	62
32 การวิเคราะห์เส้นและทิศทางของเส้นในผลงาน	64
33 น้ำหนักของสี	66
34 ความเป็นเด่น โดยใช้สีหนึ่งให้มีปริมาณมากกว่าสีอื่น	67
35 แสดงการใช้สีวรรณะอุ่นเป็นส่วนใหญ่ในภาพ	68
36 การวิเคราะห์สีสันบรรยากาศในผลงาน	69
37 การวิเคราะห์พื้นที่ว่างในผลงาน	70
38 การวิเคราะห์น้ำหนักแสงเงาในผลงาน	71
39 คุณลักษณะผิวที่ให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน (1)	73
40 คุณลักษณะผิวที่ให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน (2)	73
41 คุณลักษณะผิวที่ให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน (3)	74
42 การวิเคราะห์พื้นผิวในผลงาน (1)	75
43 การวิเคราะห์พื้นผิวในผลงาน (2)	75
44 การวิเคราะห์พื้นผิวในผลงาน (3)	76
45 ภาพร่างโมเดล	77
46 การวิเคราะห์ลักษณะความเคลื่อนไหวในผลงาน	77
47 ภาพร่างขาว - ดำ (Sketch) (1)	78
48 ภาพร่างขาว-ดำ (Sketch) (2)	79
49 ภาพร่างขาว-ดำ (Sketch) (3)	80
50 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	82
51 ผลงานการสร้างสรรค์ระยะก่อนวิทยานิพนธ์	84
52 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 เรื่องอมร โศยานทวิป (1)	85
53 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 เรื่องอมร โศยานทวิป ในมุมมองอีกด้านหนึ่ง	86
54 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 เรื่องชมพูทวิป (1)	87
55 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 เรื่องชมพูทวิป (2)	87
56 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 เรื่องชมพูทวิป (3)	87
57 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 เรื่องชมพูทวิป (3)	88
58 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 เรื่องอมร โศยานทวิป (1)	89
59 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 เรื่องอมร โศยานทวิป (2)	89

ภาพที่	หน้า
60 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 เรื่องอมรโคยานทวิป (3).....	89
61 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 เรื่องอมรโคยานทวิป (4).....	90
62 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 เรื่องอมรโคยานทวิป (5).....	90
63 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 เรื่องอมรโคยานทวิป	90
64 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตตกรูททวิป (1)	91
65 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตตกรูททวิป (2)	92
66 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตตกรูททวิป (1)	92
67 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตตกรูททวิป (3)	93
68 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตตกรูททวิป (2)	93
69 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตตกรูททวิป (4)	94
70 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตตกรูททวิป (5)	94
71 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตตกรูททวิป (6)	95
72 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตตกรูททวิป (7)	95
73 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตตกรูททวิป (3)	96
74 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตตกรูททวิป (4)	96
75 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุด จิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรงเรขาคณิต (1).....	97
76 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุด จิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรงเรขาคณิต (2).....	97
77 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (1).....	99
78 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (2).....	100
79 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (3).....	100
80 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (4).....	101
81 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (1).....	103
82 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (2).....	104
83 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (3).....	105
84 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (4).....	106
85 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (5).....	107
86 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (6).....	108
87 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (7).....	109
88 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระจันทร์ (1)	111
89 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระจันทร์ (2)	112

ภาพที่	หน้า
90 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระจันทร์ (3)	113
91 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระจันทร์ (4)	114
92 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระจันทร์ (5)	115
93 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีลีทันดร (1)	116
94 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีลีทันดร (2)	117
95 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีลีทันดร (3)	117
96 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีลีทันดร (4)	118
97 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีลีทันดร (5)	118
98 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีลีทันดร (6)	119
99 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีลีทันดร (7)	119
100 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีลีทันดร (8)	120
101 ผลงานวิทยานิพนธ์ (1)	122
102 ผลงานวิทยานิพนธ์ (2)	123
103 ผลงานวิทยานิพนธ์ (3)	124
104 ผลงานวิทยานิพนธ์ (4)	125
105 ผลงานวิทยานิพนธ์ (4)	126

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา

ความเชื่อเป็นการยอมรับที่เกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์ต่อพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ ความเชื่อเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกรูปทุกนาม เป็นสิ่งที่มนุษย์สัมผัสได้ทางใดทางหนึ่งและสิ่งนั้นยังไม่สามารถหาข้อพิสูจน์ได้หรือเกิดการรับรู้โดยปกติที่มนุษย์สามารถรับรู้ได้ซึ่งสิ่งดังกล่าวเป็นต้นเหตุของความเชื่อ และเมื่อเกิดการเพาะบ่มความเชื่อโดยอาศัยสิ่งแวดล้อมที่ได้สัมผัสเป็นประจำ จึงเกิดรูปสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งในรูปแบบความเชื่อที่เป็นรูปธรรม เพื่อนำมาสนับสนุนส่งเสริมหรืออธิบายความเชื่อนั้นๆ ให้สมบูรณ์และทำให้ความเชื่อนั้นชัดเจนขึ้น ช่วยเติมเต็มการรับรู้สัมผัสทางกายภาพให้ได้มากที่สุดแม้ความเป็นรูปธรรมแห่งความเชื่อนั้นจะหาความสมเหตุสมผลได้หรือไม่ก็ตามแต่ สิ่งดังกล่าวสามารถตอบสนองต่อจิตใจที่ต้องการหลักยึดเหนี่ยวให้เกิดความสุขสวัสดิ์แก่ตนได้ ซึ่งสิ่งดังกล่าวเป็นมูลเหตุทำให้เกิดศาสนาขึ้น

ความเชื่อเมื่อต้องการเหตุผลที่สมเหตุสมผลก็มักถูกอ้างอิงควบคู่ไปกับสิ่งที่มีอยู่จริงหรือสัมผัสจับต้องได้ ดังเช่นความเชื่อเรื่องไตรภูมิ ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของโลกแห่งความจริงและความเชื่อเป็นความรู้ที่สืบทอดต่อกันมาแต่โบราณ และยังคงดำเนินควบคู่ไปกับชีวิตของเราในปัจจุบันควบคู่ไปกับการตั้งข้อสังเกตมากมายเพื่อเทียบเคียงกับความเป็นจริง เช่น เรื่องสวรรค์ นรก เรื่องภพภูมิต่างๆ ดินแดนต่างๆ อันรวมไปถึงมหานทีสีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ ในไตรภูมิอันเป็นปรากฏการณ์ในอุดมคติที่ใกล้ตัวเรามากที่สุด อันได้แก่ กลางวัน กลางคืน ข้างขึ้น ข้างแรม ทำให้ความเชื่อถูกเชื่อมโยงและอยู่ซ้อนทับกันกับความเป็นจริง โดยที่ค่อยๆ แผ่ขยายออกไปจากตัวของเราและมีพื้นฐาน เป็น ทรงกลม ซึ่งน่าสังเกตว่ารูปทรงเรขาคณิตน่าจะมีอิทธิพลต่อความเชื่อเกี่ยวกับรูปทรงพื้นฐานของคน โบราณอย่างไร แต่น่าจะเป็นเหตุผลที่ว่ารูปเรขาคณิตเป็นรูปที่ให้โครงสร้างพื้นฐานของรูปต่าง ๆ ดังนั้นการสร้างสรรค์รูปอื่น ๆ ควรศึกษารูปเรขาคณิตให้เข้าใจถ่องแท้เสียก่อน ประกอบกับเป็นรูปทรงเรขาคณิตเป็นรูปทรงที่เป็นมาตรฐานแน่นอนและมีกฎเกณฑ์ จึงน่าจะมีเหตุผลมากที่สุดสำหรับการรวมตัวกันอยู่อย่างสมดุลในจักรวาล แต่อย่างไรก็ตามสิ่งดังกล่าวอาจอยู่เหนืออำนาจที่มนุษย์ธรรมดาที่จะเข้าใจ ในความซับซ้อนของธรรมชาติ สิ่งดังกล่าวจึงส่งอิทธิพลอย่างมากมาต่อสภาวะจิตใจของมนุษย์เราและยิ่งในอนาคตเราพัฒนาความเจริญทางด้านวัตถุไปมากเท่าไร้อาจทำให้เราต้องหันกลับมาพึ่งศรัทธาความเชื่อมากกว่าเดิมก็เป็นได้

ดังนั้นในชีวิตของมนุษย์เราจึงประกอบไปด้วยหลักที่ว่าด้วยความจริงและความเชื่อที่หล่อหลอมกันไปกับการดำเนินชีวิตที่บางครั้งรวมเข้ากันอย่างแยกไม่ออกซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามนุษย์เป็นผู้มีสติปัญญาที่ล้ำเลิศกว่าสัตว์ทั้งหลายจึงเป็นธรรมดาที่ต้องการพิสูจน์หรือค้นหาคำตอบในสิ่งรอบตัว

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบ และตีความหมายจากคติความเชื่อ ไตรภูมิ เรื่องมหานทีสีทันดร ให้เป็นรูปธรรม สร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมไทย เทคนิคผสม มีลักษณะเป็นรูปทรงเชิงสัญลักษณ์ต่างๆ จากการสันนิษฐานในความเชื่อ ไตรภูมิ
2. เพื่อเชื่อมโยงและตีความจากความเชื่อกับ โลกของความจริงที่ต้องการการสัมผัสจับต้องได้ ให้เป็นรูปธรรมและยังแสดงถึงความต่างที่สร้างความสมบูรณ์และความสมดุลในโลกที่มนุษย์มีวิถีดำรงอยู่ในปัจจุบัน
3. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์บนรูปทรง 3 มิติ โดยใช้กระบวนการทางจิตรกรรมเทคนิคผสม แสดงจินตนาการจากสภาวะภายในจิตใจของตนเอง นำเสนอเพื่อเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา นำเนื้อหาสาระ เรื่องราวจากคติ ความเชื่อทางไตรภูมิเป็น ตัวสื่อสร้างจินตนาการและความรู้สึก
2. ขอบเขตด้านรูปแบบ สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจัดวาง เป็นแบบจินตนาการ เนื้อหาจริง แสดงอารมณ์ความรู้สึกให้แง่คิดและคติโดยใช้รูปทรงในเชิงสัญลักษณ์จากหนังสือไตรภูมิ ประสานกับรูปทรงที่จินตนาการขึ้นมา ผ่านการแสดงออกด้วยทัศนธาตุทางศิลปะ
3. ขอบเขตด้านเทคนิค ใช้เทคนิคผสมทางจิตรกรรมไทย สีฝุ่น สีอะคริลิก ทองคำเปลว เงินเปลว บนระนาบ 2 มิติ และรูปทรง 3 มิติโดยผ่านกระบวนการทางเทคนิค นำเสนอโดยศิลปะการจัดวาง

นิยามศัพท์เฉพาะ

มหานทีสีทันดร เป็นมหาสมุทรใหญ่ที่ล้อมรอบเขาพระสุเมรุและกั้นระหว่างเขา สัตบริภัณฑ์ทั้ง 7 ด้วย “มหานที” แปลว่าห้วงน้ำไพศาล “สีทะ” แปลว่า ทำให้ทุกอย่างจมลง บวกกับ “อันตระ” แปลว่าระหว่าง รวมคำแล้วคือสีทันตระ หรือ สีทันดร ที่คัมภีร์พุทธศาสนาใช้นั้นเอง ดังนั้น

มหานทีลีทันคร จึงรวมความหมายได้ว่า มหาสมุทรใหญ่ที่มีน้ำละเอียดไม่มีสิ่งใดลอยอยู่
ได้ ร่ายล้อมขึ้นเขาพระสุเมรุและเขาตักบรีภคทั้ง 7

น้ำในมหานทีลีทันครที่ว่าไม่มีสิ่งใดลอยอยู่นั้นเพราะเป็นน้ำทิพย์อันสุขุมละเอียดยิ่งนัก
แม้แต่หางนกยูง ที่แสนจะเบาบางเมื่อตกลงไปก็ไม่อาจจะลอยอยู่ได้ น้ำในนทีลีทันครนั้นลึกมาก และ
กว้างมากอีกด้วยบริเวณรอบเขาสิเนรุจะลึกที่สุดและลึกน้อยลงเมื่ออยู่ไกลออกไป ดังนั้นการจะข้าม
มหานทีลีทันครได้ จะต้องบินหรือเหาะข้ามไปด้วยฤทธิ์ ดังเช่นครุฑ¹

ศิลปะจัดวาง 3 มิติ Installation “อินสตอลเลชัน” หรือในภาษาไทย เป็นที่รู้จักในชื่อว่า
“ศิลปะจัดวาง” คำว่า “อินสตอลเลชัน” ในความหมายทั่วไป จะใช้เรียกเมื่อมีการแขวนภาพหรือจัดวาง
ข้าวของต่างๆ ในนิทรรศการ แต่ในความหมายที่เฉพาะลงมาคือ งานเฉพาะที่ที่สัมพันธ์เฉพาะที่ (ไซท์
สเปซิฟิก, Site-Specific) ในความหมายนี้ อินสตอลเลชันถูกทำขึ้นสำหรับพื้นที่เฉพาะนั้น ๆ เช่น ทำขึ้น
เพื่อติดตั้งในแกลเลอรี, พื้นที่กลางแจ้ง และมันมิได้สร้างขึ้นโดยให้ความสำคัญเฉพาะแต่ศิลปวัตถุชิ้น
นั้น ๆ เท่านั้น แต่ความสำคัญจะอยู่ที่การประกอบส่วนต่าง ๆ หรือการจัดสภาพแวดล้อมทั้งหมด

อินสตอลเลชัน เป็นงานศิลปะที่ทำให้คนดูได้รับประสบการณ์ในการอยู่ร่วม หรือการมี
ศิลปะแวดล้อมตัวผู้ดู เช่นเดียวกับจิตรกรรมฝาผนังในพื้นที่สาธารณะและศิลปะในสถาปัตยกรรมทาง
ศาสนาต่าง ๆ ที่มักจะมีลักษณะการจัดวางทุกอย่างโดยคำนึงถึงองค์รวม²

ศิลปะ 3 มิติ ตรงกับคำว่า ภาพลอยตัว (Round relief) ซึ่งหมายถึงภาพที่สามารถมองเห็น
ได้ทุก ๆ ด้าน สามารถกินเนื้อที่ในอากาศและน้ำ ซึ่งก็คืองานประติมากรรม นั่นเองที่ว่าง 3 มิติ เกิดจาก
รูปทรงธรรมชาติที่เรารู้จักว่ามี 3 มิติ รูปทรงเหล่านี้ ได้แก่คน สัตว์ สิ่งของ ทิวทัศน์ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้แม้
จะเขียนขึ้นด้วยเส้นรูปนอกเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องแสดงปริมาตรด้วยน้ำหนักหรือสีผู้ดูก็จะรู้สึกได้
เองว่าเป็นรูปทรงที่มีปริมาตร

วิธีการดำเนินงาน

สำรวจ รวบรวม ข้อมูลทั้งภาคเอกสารและภาพสนามที่เกี่ยวข้องกับคติความเชื่อ ไตรภูมิ
การศึกษาข้อมูลอาจแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลจากสิ่งที่อยู่ภายนอก ศึกษาข้อมูลทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาไตรภูมิ จาก
สถานที่จริงรูปภาพต่าง ๆ หนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และอินเทอร์เน็ต รวมถึงศึกษาการวิเคราะห์
รูปแบบผลงานด้านจิตรกรรมของกลุ่มศิลปินไทยที่มีแนวคิดแรงบันดาลใจจากคติความเชื่อไตรภูมิ

¹ เศรษฐวัฒน์ อุทธา, ไตรภูมิพิพิธศนาพุทธจักรวาลทัศน์ (กรุงเทพฯ: เอเชนส์ พับลิชชิ่ง จำกัด, 2557), 94.

² สุธี คุณวิษยานนท์, จากสยามเก่าสู่ไทยใหม่ (กรุงเทพฯ: อมรินทร์เอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2545), 150.

2. ข้อมูลจากสิ่งที่อยู่ภายใน จุดเริ่มต้นที่ทำให้สนใจในคติไตรภูมินั้น ได้จากการรับรู้ความรู้สึกโดยตรงภายใต้คติธรรมความเชื่อทางไตรภูมิ ซึ่งข้าพเจ้ามีโอกาสได้เห็นและสัมผัสกับเรื่องราว เรื่องเล่า และภาพจิตรกรรมฝาผนังคติไตรภูมิซึ่งสอดแทรกคติธรรมเตือนใจและยึดเหนี่ยวภายในจิตใจ เห็นภาพเขียนฝีมือช่างโบราณอย่างมีเอกภาพ เกิดความประทับใจในความงามที่ลงตัว นำมาคิดวิเคราะห์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในของตนเอง ทำให้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการ จากคติธรรมไตรภูมิ ที่เป็นจริงต่อไปได้

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานงานวิทยานิพนธ์ มีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้
การสร้างสรรค์ผลงานงานวิทยานิพนธ์ มีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหาข้อมูล
2. สรุปรวบรวมข้อมูลใช้เป็นความมั่นคงใจในการสร้างสรรค์ภาพร่าง
3. ขยายภาพร่างเป็นงานจิตรกรรม
4. จินตนาการแก้ไขให้งานเป็นธรรมชาติของการแสดงออก

ข้าพเจ้าต้องการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์บนรูปทรง 3 มิติ และแผ่นระนาบ 2 มิติ โดยใช้กระบวนการทางจิตรกรรมเทคนิคผสม แสดงจินตนาการจากสภาวะภายในจิตใจของตนเอง โดยได้รับแรงบันดาลใจจากมหานทีสีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ ในไตรภูมิซึ่งเป็นโลกแห่งความเชื่อในทางพระพุทธศาสนา นำมาสร้างสรรค์เป็นภาพจิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรง โดยใช้รูปทรงแทนค่าเป็นสัญลักษณ์ และบอกเล่าเรื่องราวผ่านภาพจิตรกรรมที่แสดงถึงจินตนาการของสิ่งมีชีวิตในรูปลักษณะต่าง ๆ และเป็นการตีความจากความเชื่อโดยสร้างความเชื่อให้เป็นรูปธรรม เพื่อเชื่อมโยงกับโลกของความจริงที่ต้องการการสัมผัสจับต้องได้ และยังแสดงถึงความต่างที่สร้างความสมบูรณ์และความสมดุลในโลกที่มนุษย์มีวิถีดำรงอยู่ในปัจจุบัน

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสม ชุด “มหานทีสีทันดร : ศิลป์จัดวาง 3 มิติ” โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานดังต่อไปนี้

1. ขึ้นร่างภาพ นำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อเข้าสู่กระบวนการร่างภาพตอบสนองแนวความคิดด้วยเทคนิคปากกามิกซีดำ สีอะคริลิก โดยภาพร่างจะเป็นการร่างรูปแบบ วางโครงสร้างเรื่องราวในผลงาน
2. ขึ้นปรับปรุงพัฒนา ผลจากการร่างภาพภาพด้วยเทคนิคปากกามิกซีดำ และสีอะคริลิก ทดลองการสร้างพื้นผิว บรรยากาศ รับคำแนะนำจากเพื่อน และอาจารย์ที่ปรึกษา

3. ชั้นลงมือสร้างสรรค์ผลงานจริง นำภาพร่างมาขยาย ลงบนชิ้นงานผลงานสร้างสรรค์จิตรกรรม เทคนิคผสม โดยอาจมีการแก้ไข พัฒนา ปรับปรุงจากภาพร่างได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้ผลงานชุด มหานทีลีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ ทั้ง 3 ชุด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เทคนิคการสร้างสรรค์/ทดลอง

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจัดวาง 3 มิติ ชุด มหานทีลีทันดร มีความหมายจากคติความเชื่อไตรภูมิ เรื่องมหานทีลีทันดร สร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมไทย เทคนิคผสม มีลักษณะเป็นรูปทรงซึ่งเป็นสัญลักษณ์แสดงความเชื่อและบอกเล่าเรื่องราวผ่านภาพจิตรกรรมไทยที่แสดงถึงจินตนาการของสิ่งมีชีวิตในรูปลักษณะต่าง ๆ นำมาสร้างสรรค์ เป็นผลงานผ่านความรู้สึก จากการศึกษาความหมาย จินตนาการในรูปแบบเฉพาะตนด้วยเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสมดังต่อไปนี้

1. สร้างรูปทรงจากโฟม
2. การสร้างพื้นผิว
 - 2.1 ฉาบผิวงานชั้นที่ 1 ด้วยสีโป้ว
 - 2.2 ฉาบผิวงานชั้นที่ 2 ด้วยดินสอพอง
 - 2.3 ขัดผิวด้วยกระดาษทราย
3. เขียนงานจิตรกรรมจากภาพร่าง

แหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลภาคเอกสาร ศึกษาข้อมูลจากหนังสือไตรภูมิศึกษารูปทรงจากสมุดภาพไตรภูมิห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นต้น
2. แหล่งข้อมูลภาคสนามศึกษาคติความเชื่อ ตำนานไตรภูมิ จากการพูดคุยกับพระสงฆ์และผู้รู้ที่สามารถให้คำแนะนำได้ ในแง่ของเรื่องราวมหานทีลีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ ศึกษารูปทรงจากจิตรกรรมฝาผนังตามวัดที่เขียนภาพเรื่องราวทางคติไตรภูมิ เป็นต้น

เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

อุปกรณ์

1. กล้องถ่ายภาพ
2. สมุดร่างภาพ

3. พู่กัน พู่กันกลม เบอร์ 0, 1, 2, 6, 12 พู่กันแบน เบอร์ 10, 20
4. แปรงทาสีลูกกลิ้ง
5. ถังน้ำ
6. กระจบอกใส่เรซิน
7. ไม้
8. เกรียง
9. สว่านไฟฟ้า
10. เครื่องขัดผิวไฟฟ้า
11. เครื่องฉลุไม้ไฟฟ้า
12. ตลับเมตร
13. ไม้บรรทัดเหล็ก
14. วงเวียน

วัสดุ

1. ปากกาดำ
2. สีอะคริลิก ยี่ห้อ Silpakorn Pradit ได้แก่
 - 2.1 สีฟ้า (BLEU VERT)
 - 2.2 สีน้ำเงิน (PHTHALOCYANINE BLUE)
 - 2.3 สีแดง (CADMIUM RED MEDIUM HUE)
 - 2.4 น้ำเงินเข้ม (PRUSSIAN BLUE HUE)
 - 2.5 สีส้มแดง (ROSE PINK)
 - 2.6 สีเหลือง (YELLOW LIGHT)
 - 2.7 สีม่วงชมพู (PLUM PINK)
 - 2.8 สีชมพู (ROUGE PRIMAIRE)
 - 2.9 สีเหลืองอมส้ม (CADMIUM YELLOW MEDIUM)
 - 2.10 สีขาว (TITANIUM WHITE)
 - 2.11 สีม่วง (PRISM VIOLET)
 - 2.12 สีทอง
 - 2.13 สีเงิน
3. โฟมอัดเป็นรูปทรงกลม จำนวน 2 ชิ้น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 60 นิ้ว, 40 นิ้ว
4. สีฝุ่น
5. ไม้อัด

6. สีไป้ว TOA
7. ดินสอพอง
8. เรซิน
9. น้ำยาผสมเรซิน (ฮาร์ท)
10. กระดาษทราย เบอร์ 150, 350
11. ทองคำเปลว
12. ผงเงิน
13. ผงทองแดง
14. ขางมะเดื่อ
15. กาวลาเท็กซ์
16. ซีนแผ่นใส

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้พัฒนาการสร้างแนวความคิดทางทัศนศิลป์ โดยเริ่มจากความประทับใจในคติทางไตรภูมิ เรื่องเล่าที่เป็นนามธรรมไม่มีรูปร่างไปสู่ความเป็นรูปธรรมที่เกิดขึ้นเป็นผลงานจิตรกรรมบนกลุ่มของรูปทรง สีขาวรูปแบบ และตีความหมายจากคติความเชื่อไตรภูมิ เรื่องมหานทีสีทันดร ให้ออกมาเป็นรูปธรรมตามทัศนคติของข้าพเจ้า สร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมไทยเทคนิคผสมมีลักษณะเป็นรูปทรง จากการสันนิษฐานในความเชื่อไตรภูมิผ่านภาษาทางทัศนศิลป์
2. ได้รูปทรงเป็นสัญลักษณ์แสดงความเชื่อและบอกเล่าเรื่องราวผ่านภาพจิตรกรรมไทยที่แสดงถึงจินตนาการของสิ่งมีชีวิตในรูปลักษณะต่าง ๆ นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานผ่านความรู้สึก จากการตีความหมาย จินตนาการในรูปแบบเฉพาะตน
3. พัฒนาทักษะและเทคนิคด้านการสร้างสรรค์ผลงานด้านทัศนศิลป์ ที่มีรูปแบบเฉพาะตัว
4. ได้ผลงานจิตรกรรมที่เกิดจากการวิจัยเชิงปฏิบัติ เริ่มต้นจากการสำรวจสิ่งที่ประทับใจ การเก็บและคัดเลือกข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์ตัวผลงานศิลปะ การทดลอง ลองผิดลองถูก ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ผลงานที่สามารถถ่ายทอดมิตินามงามในบรรยากาศของคติธรรม อันนำไปสู่ความเข้าใจ ให้แนวคิดที่ลึกซึ้งมีประโยชน์เกิดเป็น “ความเชื่อในรูปลักษณะ” ได้ในที่สุด

บทที่ 2

พื้นฐานความคิดและอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงาน

การศึกษาข้อมูลของข้าพเจ้า เริ่มต้นจากประสบการณ์โดยตรงที่ได้สัมผัสกับผลงานจิตรกรรมไทยฝีมือครูช่างในอดีตผนวกกับเรื่องเล่าของความเชื่อทางคติไตรภูมิ และได้ศึกษามาจนถึงปัจจุบัน ช่วงเวลาเหล่านี้สร้างความทรงจำ หล่อหลอมจิตใจของข้าพเจ้า และสร้างความเป็นตัวตนทำให้เข้าใจความสนใจของตัวเอง สิ่งที่ต้องการและสิ่งที่ยากแสดงดังกล่าว มีผลต่อกระบวนการแนวคิดในการสร้างและพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์ รวมถึงการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการ

ข้าพเจ้าจึงจำแนกประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อไตรภูมิ และจัดว่าเป็นอิทธิพลสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงาน จิตรกรรมไทยบนกลุ่มรูปทรง ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. อิทธิพลความเชื่อทางพระพุทธศาสนาจากวรรณกรรมไตรภูมิ
2. อิทธิพลทางรูปแบบของงานศิลปกรรม
 - 2.1 จิตรกรรมไทยประเพณี (อยุธยาตอนปลาย – รัตนโกสินทร์ตอนต้น)
 - 2.2 จิตรกรรมไทยในสมุดภาพไตรภูมิ
 - 2.3 ศิลปะการจัดตั้งหรือการจัดวาง (Installation Art)
 - 2.4 รูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรม (Semi- Abstract)
 - 2.5 รูปแบบศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art)
3. อิทธิพลจากผลงานของศิลปินร่วมสมัย
 - 3.1 ปัญญา วิจินธนสาร
 - 3.2 วิโชค มุกดามณี

1. อิทธิพลจากความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเรื่องไตรภูมิ

ไตรภูมิพระร่วงเป็นวรรณกรรมปรัชญาแฝงไว้ซึ่งคติธรรมตลอดจนเนื้อหาสาระทางศาสนาที่ควรแก่การศึกษาอย่างยิ่ง ไตรภูมิพระร่วงกล่าวถึงกำเนิดของ สัตว์ ยักษ์ มาร เทวดา พรหม กำเนิดจักรวาล การสร้างโลก (Cosmology) ของศาสนาฮินดูซึ่งเป็นวรรณกรรมเก่าแก่ของอินเดีย ที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ฤคเวท เล่าถึงกำเนิดพระเจ้าสร้างโลก มนุษย์ สัตว์ พืช ทะเลภูเขา ฯลฯ ตามคติความเชื่อของอินเดียไว้อย่างกว้างขวาง สอดแทรกความคิดในการสอนให้มนุษย์กระทำความดีชี้โทษของความ

ชั่วในรูปต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันมิให้คนกระทำความผิด เกิดความสำนึกก่อนที่จะกระทำความชั่ว เป็นการช่วยบ้านเมืองในการปกครองทางอ้อมได้เป็นอย่างดี

อิทธิพลจากความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเรื่องไตรภูมิปรากฏมีอยู่จำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องศาสนา การเมือง การปกครอง เรื่องกรรม เรื่องพุทธทำนาย เรื่องโลก นรกสวรรค์ เทวดา ลัทธิความเชื่อ ฯลฯ ไม่เพียงแต่เท่านั้น อิทธิพลของไตรภูมิพระร่วงเข้าไปมีส่วนในวิชาหลายแขนง เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม วรรณกรรม ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม จะเห็นได้ตามผนังอุโบสถหรือวิหารจะมีภาพเขียนพุทธประวัติ หรือชาดก หรือสวรรค์นรก ให้เห็นได้เด่นชัด เป็นการสั่งสอนลูกหลานเพื่อให้เกิดความหวาดกลัวต่อบาป มุ่งกระทำความดี เพื่อจะได้ไปสวรรค์เป็นต้น ถือว่าเรื่องไตรภูมิพระร่วงมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยมาแต่โบราณกาลจนกาลปัจจุบัน แสดงให้เห็นพระปรีชาสามารถขององค์ผู้ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี นับเป็นแบบฉบับของวรรณกรรมยุคสุโขทัยที่ควรแก่การศึกษาอย่างยิ่ง

จากคติความเชื่อทางพระพุทธศาสนาได้ส่งอิทธิพลต่อความคิด และจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากคติความเชื่อเรื่อง ไตรภูมิ มหานที สี่ทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์

1. มหานทีสี่ทันดร เป็นมหาสมุทรใหญ่ที่ล้อมรอบเขาพระสุเมรุและคั่นระหว่างเขา สัตตบริภัณฑ์ทั้ง 7 ด้วย “มหานที” แปลว่า ห้วงน้ำไพศาล “สี่ทะ” แปลว่า ทำให้ทุกๆ สิ่งจมลง บวกกับ “อันตระ” แปลว่า ระหว่าง รวมคำแล้วคือสี่ทันดร หรือ สี่ทันดร ที่คัมภีร์พุทธศาสนาใช้นั้นเอง ดังนั้น มหานทีสี่ทันดร จึงรวมความหมายได้ว่า มหาสมุทรใหญ่ที่มีน้ำละเอียด ไม่มีสิ่งใดลอยอยู่ได้ รายล้อมขึ้นเขาพระสุเมรุและเขาสัตตบริภัณฑ์ทั้ง 7

น้ำในมหานทีสี่ทันดรที่ว่าไม่มีสิ่งใดลอยอยู่ได้นั้นเพราะเป็นน้ำทิพย์อันสุขุมละเอียดยิ่งนัก แม้แต่หางนกยูง ที่แสนจะเบาบางเมื่อตกลงไปก็ไม่อาจจะลอยอยู่ได้ น้ำในนทีสี่ทันดรนั้นลึกมาก และกว้างมากอีกด้วยบริเวณรอบเขาสิเนรุจะลึกที่สุดและลึกน้อยลงเมื่ออยู่ไกลออกไป ดังนั้นการจะข้าม มหานทีสี่ทันดรได้ จะต้องบินหรือเหาะข้ามไปด้วยฤทธิ์ ดังเช่นครุฑ³

โบราณว่าแผ่นดินไหวเพราะปลาอานนท์พลิกตัว ปลาอานนท์หรือปลาอานันตะที่น้ำนี้เป็นปลาใหญ่อยู่ในมหานทีสี่ทันดร (ซึ่งนอกจากจะมีปลาอานนท์แล้วก็ยังมีปลาใหญ่อื่น ๆ รวมอีก 8ชนิด) นอกจากนี้ยังมีเทวดาอีกจำพวกหนึ่งที่อาศัยมหานทีสี่ทันดร รวมถึงนาคหรือเทวดานาค ทั้งนาคที่ไม่ใช่เทวดาด้วยอยู่ทางทิศใต้ของจักรวาล

³ เศรษฐวัฒน์ อุทธา, ไตรภูมิพิพิธทัศน์าพุทธจักรวาลทัศน์ (กรุงเทพฯ: เอเชนส์ พับลิชชิ่ง จำกัด, 2557), 94.

2. พระอาทิตย์ อยู่สูงเหนือพื้นพิภพขึ้นไป 41,000 โยชน์ 8,000 วา** (สูงกว่าเขาคันทร 8,000วา) กว้าง 400,000 วา รอบปริมาตร 1,200,000 วา พระอาทิตย์สถิตอยู่ในวิมานแก้วผลึก มีรัศมีส่องสว่างเหมือนแก้วผลึกจึงร้อนแรงยิ่ง

พระสุริยาทิตย์ (พระอาทิตย์) คือผู้ส่องแสงสว่างในเวลากลางวันให้แก่โลก ตามคัมภีร์ไตรเพท ว่าพระองค์เป็นโอรสองค์ที่ 8 แห่งนางอติ และกษัตริย์เทพบิดร พระสุริยาทิตย์อยู่ระหว่าง เทวโลก และมนุษย์โลก

พระสุริยาทิตย์มีรูปร่างสีแดงรัศมีกายรุ่งโรจน์รอบตัวมี 4 กร กรหนึ่งห้ามอุบัติวันตราย กรหนึ่งประทานพร อีก 2 กร ถือดอกบัว เสือทรงสีเหลืองอ่อน อารมณ์แก้ว ปัทมราช มีพระนามเรียกหลายอย่าง เช่น ทินกรทภาสกร วิวิสวัต โลกจักรุ อยู่ทางทิศตะวันออกของจักรวาล

3. พระจันทร์ ในรามายณะว่า พระจันทร์มีกำเนิดจากทะเล เมื่อคราวเทวดาและอสูรทำน้ำอัมฤตซึ่งปรากฏในปางกูรมาวตาร ของพระนารายณ์ ดำริปฐาณะว่า รถที่ทรงมี 3 ล้อ เทียมด้วยม้าสีขาวดั่งดอกมะลิ มี 10 ตัว มีรูปร่าง เป็นบุรุษสีขาว ร่างเล็ก อารมณ์แก้วประพาพอย่างกษัตริย์ตามความนิยมของพราหมณ์จะเป็น โลกบาลทิศอีสานด้วยว่าชื่อพระโสเม หรือพระอิสาน ก็เป็นนามของพระจันทร์เช่นกัน

พระจันทร์ อยู่สูงเหนือพื้นพิภพขึ้นไป 42,000 โยชน์ (สูงเทียมเขาคันทร) กว้าง 392,000 วา รอบปริมาตร 1,176,000 วา พระจันทร์สถิตอยู่ในวิมารเงินและวิมารแก้วมณี มีรัศมีส่องแสงเหมือนสีเงินและแก้วมณี จึงเยือกเย็นสุขุมเย็นนัยอยู่ทางทิศตะวันตกของจักรวาล⁴

จากอิทธิพลดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยนำเนื้อหาสาระเรื่องราวมหานทีลีทันคร พระอาทิตย์ พระจันทร์ จากคติความเชื่อทางไตรภูมิ ซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้ามีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ใช้เนื้อหาจากคติความเชื่อทางไตรภูมิ โดยแบ่งเป็นลักษณะรูปทรงสัญลักษณ์ทางความเชื่อ ซึ่งมีรูปทรงที่มีลักษณะที่แตกต่างในแต่ละส่วน เช่น

1.1 มหานทีลีทันคร อยู่ทางทิศใต้ของจักรวาล ข้าพเจ้าใช้เรื่องราวจิตรกรรมบนระนาบ 2 มิติ จัดวางเป็นวงกลมแทนค่าความเป็นพื้นที่ของมหานทีลีทันคร (มหาสมุทร) ในการสร้างสรรค์ผลงาน จัดวางผลงานให้อยู่ตรงกลางระหว่างพระอาทิตย์และพระจันทร์

1.2 พระอาทิตย์ อยู่ทางทิศตะวันออกของจักรวาล ข้าพเจ้าใช้รูปทรงกลม แทนค่าความเป็นพระอาทิตย์ในการสร้างสรรค์ผลงาน จัดวางผลงานให้อยู่ทางทิศตะวันออกของมหานทีลีทันคร

⁴ เรื่องเดียวกัน, 95.

1.3 พระจันทร์ อยู่ทางทิศตะวันตกของจักรวาล ข้าพเจ้าใช้รูปทรงกลม แทนค่าความเป็นพระจันทร์ในการสร้างสรรค์ผลงาน จักรวาลผลงานให้อยู่ทางทิศตะวันตกของมหานทีสีทันดร

ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าใช้รูปทรงแบ่งออกเป็นสามส่วนประกอบด้วย มหานทีสีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ เป็นสื่อในการสร้างสรรค์ผลงานมหานทีสีทันดร : ศิลปะจัดวางมิติ โดยสร้างจินตนาการและความรู้สึกจากรูปทรง รวมถึงเนื้อหาที่มีการจินตนาการเพิ่มเติมจากเรื่องราวความคิดความเชื่อทางไตรภูมิ ก่อรูปเป็นลักษณะของเรื่องราวที่มีรูปลักษณะที่แตกต่างกันออกไป มีการใช้สีที่แทนส่วนต่างๆที่มีความน่าสนใจ ซึ่งประกอบไปด้วย สีแดง สีทอง และสีเงิน ซึ่งมีลักษณะของการใช้สีในปริมาณที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับเรื่องราวของรูปทรงแต่ละส่วนนั้น ๆ ซึ่งรูปทรงดังกล่าวที่เกิดขึ้นก่อรูปขึ้นจากความคิดความเชื่อ โบราณ นำมาตีความหมายตามที่สนคดีส่วนตนประสานกับรูปทรงที่จินตนาการขึ้นมาใหม่นำมาแสดงออกในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ของข้าพเจ้า

2. อิทธิพลทางรูปแบบของงานศิลปกรรม

2.1 จิตรกรรมไทยประเพณี (อยุธยาตอนปลาย – รัตนโกสินทร์ตอนต้น)

จิตรกรรม หมายถึง การวาดภาพระบายสีบนพื้นราบ โดยมีสีและเส้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการแสดงออกซึ่งความงามมีช่างหรือจิตรกรเป็นผู้กำหนดเนื้อหา เรื่องราว รวมไปถึงการจัดวางองค์ประกอบของภาพ จิตรกรรมไทยประเพณี คือ การวาดภาพระบายสี สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์และภูมิปัญญาของช่างไทยโบราณที่มีการคิดค้นวัสดุ เทคนิค รูปแบบ ฯลฯ จนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง เป็นที่ยอมรับ และสืบทอดจนกลายเป็นประเพณี

จิตรกรรมไทยประเพณีส่วนใหญ่เกิดจากความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่าสร้างขึ้นเพื่อเป็น “พุทธบูชา” มักเขียนบนฝาผนังเพื่อประดับงานสถาปัตยกรรม เช่น เขียนในพระปราสาท พระอุโบสถ วิหาร ศาลาการเปรียญ พระบรมหาราชวัง ฯลฯ รวมเรียกว่า “จิตรกรรมฝาผนัง” หากเขียนในสมุดที่ทำจากกระดาษ เรียกว่า “ใบสมุด” หรือ “สมุดไทย” หากเขียนบนผืนผ้า เรียกว่า “ภาพภู” นอกจากนี้ยังมีการเขียนบนตู้พระธรรม หรืออื่น ๆ โดยเขียนด้วยเทคนิคสีฝุ่นตามวิธีการของช่างไทยแต่โบราณ เรื่องราวที่เขียนมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ได้แก่ พุทธประวัติ ไตรภูมิ ชาดก เป็นต้น

จุดประสงค์ในการเขียนภาพจิตรกรรมไทยประเพณี นอกจากใช้ประดับงานสถาปัตยกรรมให้เกิดความแล้ว ยังเป็นช่องทางในการบอกเล่าหรือสั่งสอนเรื่องราวทางศาสนา ในขณะที่คนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถอ่านหนังสือได้ การสั่งสอนผ่านภาพจะทำให้คนเข้าใจง่ายขึ้น ที่น่าสนใจคือจิตรกรรมไทยประเพณีทำให้ผู้ดูสามารถจินตนาการถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมซึ่งเข้าใจได้ยากให้ปรากฏเป็นรูปธรรมผ่านงานจิตรกรรม เช่น สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เขาพระสุเมรุ หรือนรกขุมต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้จิตรกรรมไทยประเพณียังมีวัตถุประสงค์เขียนขึ้นเพื่อบันทึกศิลปะวิทยาการต่าง ๆ ให้รุ่นหลังได้รับรู้อีกด้วย⁵

วัฒนธรรมอันดีงามของไทย มีคุณค่าทางศิลปะ สุนทรียะ และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้าเรื่องราวในอดีตที่เกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา รวมทั้งประวัติศาสตร์และชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในแต่ละยุคสมัย

ลักษณะเด่นเฉพาะตัวของงานจิตรกรรมไทยแบบประเพณี

1. จิตรกรรมไทยเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ด้วยความศรัทธาในพุทธศาสนา และพลังแห่งความสุขละมุนละไม อ่อนช้อย สง่างาม แสดงถึงลักษณะวิถีชีวิตความเป็นจริงที่สื่อความหมายในเชิงสัญลักษณ์ เป็นจิตรกรรมที่เขียนขึ้นจากความคิด และมโนภาพ มีลักษณะที่เป็นอุดมคติ สร้างขึ้นเพื่อแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธศาสนา และคติธรรมให้ปรากฏเป็นภาพเขียนที่สื่อความหมายเป็นนามธรรม
2. จิตรกรรมไทยเป็นการแสดงสาระผ่านอุดมคติทางพุทธศาสนา ทรงคุณค่าทางสุนทรียภาพ ทางความงาม จากการวางรูปทรง เส้น สี องค์ประกอบของภาพ รวมทั้งเนื้อหาเรื่องราวให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างมีเอกภาพ
3. ลักษณะรูปแบบรูปทรงของจิตรกรรมไทยเป็นการแสดงผ่านรูปสัญลักษณ์แบบอุดมคติที่มีรากฐานมาจากความเชื่อของพุทธศาสนา แสดงบุคลิกตัวบุคคล มีการแสดงกิริยาท่าทาง และอารมณ์ความรู้สึกของจิตรกรรมด้วยเส้น และมีลีลาท่าทางเหมือนกับนาฏศิลป์ไทย
4. ลักษณะองค์ประกอบของเส้น และสีส่วนรวมของภาพจะแสดงความรู้สึกของภาพได้เป็นอย่างดี การแสดงจุดสนใจของภาพจิตรกรรมไทยจะไม่คำนึงถึงสัดส่วนระหว่างรูปทรงแต่ละรูปทรง เป็นภาพเล่าเรื่องที่มีลักษณะคล้ายมองจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ
5. ลักษณะของจิตรกรรมไทยแบบประเพณีจะเป็นภาพเขียนแบบ 2 มิติ แบบเส้นขนาน มีความกว้าง ความยาว ไม่แสดงถึงปริมาตร ไม่มีระยะใกล้ ไกล และไม่มีความลึกของรูปทรง นิยมการแบ่งพื้นที่ฝาผนังโดยการใส่เส้นสินเทา หรือใช้ลำน้ำ ภูเขา กำแพง เป็นเส้นแบ่งภาพ เพื่อจัดองค์ประกอบภาพเป็นกลุ่มเล็กๆ เรียงลำดับกันบนพื้นผนังที่กว้างใหญ่ให้เรื่องเรียงต่อเนื่องกันอย่างลงตัว และมีช่องไฟพองาม

⁵ เนื้ออ่อน ขรวัทองเขียว, ความเข้าใจในจิตรกรรมไทยประเพณี (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), 2.

6. รูปแบบศิลปะที่ใช้ในจิตรกรรมสกุลช่างรัตน โกสินทร์สามารถแบ่งออกตามเรื่องที่เขียนได้ 5 แบบ คือ⁶

6.1 แบบคลาสสิกเกี่ยวกับเรื่องราวเทวดาและนิยายต่างๆ มีรูปบรรดาเจ้านายซึ่งเขียนได้อย่างสวยงาม ใบหน้าของบุคคลต่างๆ ไม่แสดงออกถึงความรู้สึกใดๆ แต่จะแสดงออกด้วยกริยาท่าทาง ซึ่งน่าจะได้แบบอย่างมาจากท่านาฏศิลป์

6.2 แบบคลาสสิกเกี่ยวกับตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์ ใบหน้าของแต่ละบุคคลจะแสดงถึงความคิดและจิตใจ

6.3 นักดนตรี นางรำ ข้าราชการ และบรรดาชนชั้นสูง จะมีลักษณะเฉพาะตามชนชั้นของตน และจะวาดขึ้นตามแบบคลาสสิกหรือตามแบบชีวิตจริง

6.4 ประชาชนธรรมดาจะแสดงภาพตามความเป็นอยู่จริงๆ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของศิลปะไทย ในการวาดภาพแบบนี้เราจะเห็นถึงความมีอารมณ์ขัน ความสนุกสนานซึ่งตรงกับนิสัยของคนไทย

6.5 ภาพนรกก็เขียนตามชีวิตที่เป็นจริงเช่นเดียวกัน โดยวาดภาพการลงโทษที่พิสดาร และแสดงสัดส่วนเกินความเป็นจริงของร่างกายมนุษย์เท่าที่จะสามารถคิดขึ้นได้

⁶ ศ.ศิลป์ พีระศรี, วัฒนธรรมแห่งจิตรกรรมฝาผนังของไทย (กรุงเทพฯ: มูลนิธิศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์, 2546), 206.

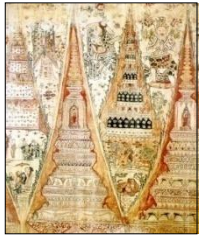

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลงานจิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยาตอนปลายและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นในรูปแบบต่าง ๆ

ลำดับที่	สมัย	วัตถุประสงค์	รูปแบบ Style	วิเคราะห์ทัศนธาตุ	วิธีการ Technical
1	อยุธยาตอนปลาย	<p>- สะท้อนแนวความคิด เนื้อหาสาระเกี่ยวกับ คติความเชื่อ ความศรัทธาของมนุษย์กับการบูชาในพระพุทธศาสนา มาเป็นโครงสร้างหลัก จุดบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม</p> <p>- นิยมเขียนพุทธประวัติ และพระอดีตพุทธเจ้า ทศชาติชาดกและไตรภูมิ</p> <p>- สร้างสรรค์จิตรกรรมโดยหยิบยกเอารูปลักษณะมนุษย์ สัตว์ ป่าหิมพานต์ ก้อนหิน ต้นไม้ น้ำ นกสีทรี</p>	จิตรกรรมไทยแบบประเพณี	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มแรกใช้สีเอกรงค์ ต่อมานิยมใช้สีหลายสีเป็นแบบพหุรงค์ - มีลายเส้นละเอียด วิจิตร ประณีต - ภาพมีลักษณะแบนราบ - นิยมใช้สีขาวนวลเป็นพื้น โครงสีส่วนรวมมีลักษณะสว่าง - ภาพล่าน้ำ และต้นไม้มีลักษณะเคลื่อนไหว อ่อนพลิ้ว - เน้นความงามที่การตัดเส้นด้วยพู่กันเรียวบางละเอียด อ่อนไหว - อิสระในการเลือกเนื้อหา และจัดวางองค์ประกอบ - การวางองค์ประกอบของภาพมีการใช้เส้นสีเทาแบ่งฉากเพื่อการเล่าเรื่อง - โครงภาพเรียงต่อเนื่องกันทั้งในแนวระดับและแนวตั้ง 	<p>- ใช้สีแดงชาด ขาว เหลือง ดำ ฟ้า ม่วง และปิดทอง</p> <p>- กาวผสมสีใช้กาวหนังสัตว์และกาวผสมจากยางไม้</p>

จิตรกรรมฝาผนังวัดเกาะแก้วสุทธาราม

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลงานจิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยาตอนปลายและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นในรูปแบบต่าง ๆ (ต่อ)

ลำดับ ที่	สมัย	วัตถุประสงค์	รูปแบบ Style	วิเคราะห์ทัศนธาตุ	วิธีการ Technical
		วิถีชาคร และเทพชุมนุม ลวดลายไทยนำมาประกอบกัน แปลความหมายเป็นรูปลักษณะ ทางอุดมคติไทย - สะท้อนให้เห็นความงามด้าน พุทธศิลป์ และพลังศรัทธา อย่างแรงกล้าใน พระพุทธศาสนาและฝีมือช่าง ที่ได้รับการพัฒนาสู่จุดสูงสุด ในทางศิลปะ		- รูปทรงของภาพนี้มนวล งามสง่า เห็นตัวภาพ ชัดเจน และมีสีกลมกลืนกันเป็นอย่างดี	 จิตรกรรมฝาผนังวัดเกาะแก้วสุทธาราม จิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม จิตรกรรมฝาผนังวัดชมพู่เวก

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลงานจิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยาตอนปลายและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นในรูปแบบต่าง ๆ (ต่อ)

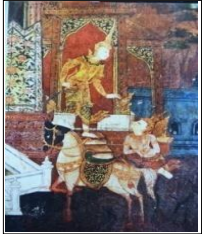

ลำดับที่	สมัย	วัตถุประสงค์	รูปแบบ Style	วิเคราะห์ทัศนธาตุ	วิธีการ Technical
2	รัตนโกสินทร์ตอนต้น	<p>- จิตรกรรมสกุลช่างรัตนโกสินทร์เป็นจิตรกรรมที่มีแบบอย่างศิลปะที่พัฒนามาจากสกุลช่างธนบุรีและสกุลช่างอยุธยา</p> <p>- เนื้อหาสาระส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา มีจุดมุ่งหมายในการสั่งสอนคนให้ทำความดี ละเว้นความชั่ว</p> <p>- เขียนขึ้นเพื่อพุทธบูชาและความเชื่อ ความศรัทธาในพุทธศาสนา</p> <p>- สะท้อนให้เห็นความงาม</p>	จิตรกรรมไทยแบบประเพณี	<p>- เส้น สี และองค์ประกอบในภาพเกิดจากการไตร่ตรอง เกร็งกรัด และการจัดวางอย่างสุขุม ยึดถือความถูกต้องตามกฎเกณฑ์</p> <p>- พื้นหลังของภาพนิยมใช้สีคล้ำเข้มหนักทึบ</p> <p>- ตัวภาพ บุคคล สัตว์และต้นไม้นิยมระบายด้วยสีนวลและสีหม่น นิยมปิดทองคำเปลวลงบนภาพในส่วนที่สำคัญเพื่อนั่นความเด่นเป็นพิเศษ</p> <p>- วรรณะของสีโดยทั่วไปเป็นวรรณะสีเย็น</p> <p>- ฉากหลังภาพนิยมเขียนเป็นฉากธรรมชาติมองเห็นเป็นทิวทัศน์ลึกเข้าไปในภาพ โดยมีเส้นขอบฟ้าส่วนบนเกือบสุดภาพ</p> <p>- ภาพคน สัตว์ สถาปัตยกรรมและธรรมชาติจะถูกลำดับให้มีขนาดเล็กลง เพื่อลวงตาให้ดูลึกเข้าไป</p> <p>- สถาปัตยกรรมใช้วิธีการเขียนแบบทัศนียวิสัย</p>	<p>ภาพจิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ เขียนด้วยสีฝุ่นผสมกาว (Tempera) อันเป็นวิธีที่ละเอียดประณีต และนิยมในการเขียนภาพจิตรกรรมสมัยโบราณ โดยก่อนจะเขียนภาพจะต้องเตรียมผนังเพื่อลดความเค็มด้วยการล้างผนังด้วยน้ำใบไม้เหล็กค้ำเป็นเวลา 7 วัน เมื่อทดสอบผนังว่าไม่เค็มแล้วจึงล้างผนังด้วยน้ำเปล่าและฉาบพื้นผนังหลายๆ ครั้งด้วยปูนขาวผสมน้ำกาวที่ทำจากเม็ดยางของเม็ดยางขาม จากนั้นขัดพื้นผนังให้เรียบและแห้งสนิท จึงเขียนภาพลงผนังได้ สีที่ใช้เป็นสีที่ได้จากธรรมชาติ เช่น สีขาวจากหินปูน สีแดงคล้ำจากดินแดง สีดำจากเขม่า สีครามจากแร่บางชนิด เป็นต้น</p>

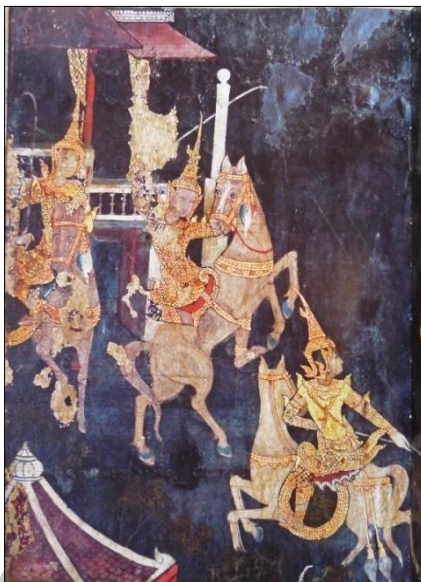
⁷ ปรานี วงศ์วรัญญ์, จิตรกรรมฝาผนังในพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2555), 16.

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลงานจิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยาตอนปลายและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นในรูปแบบต่าง ๆ (ต่อ)

ลำดับที่	สมัย	วัตถุประสงค์	รูปแบบ Style	วิเคราะห์ทัศนธาตุ	วิธีการ Technical
		<p>ด้านพุทธศิลป์</p> <p>- นิยมเขียน ภาพเทพชุมนุม ภาพพุทธประวัติ และภาพไตรภูมิ เป็นต้น</p>		<p>แบบเส้นขนาน</p> <p>- นิยมถึงความเป็นจริงและให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนภาพคนกับสถาปัตยกรรมมากขึ้นกว่าจิตรกรรมสมัยอยุธยา</p> <p>- ภาพปราสาทนิยมเขียนแบบ 2 มิติ คือ เป็นแผ่นฉากตั้งอยู่เบื้องหลังภาพบุคคลที่ประกอบลงไป ในปราสาทนั้น โดยมีต้นเค้ามาจากภาพปราสาทในจิตรกรรมสมัยอยุธยา และแบบ 3 มิติคือ ใช้ทัศนียวิทยา มาสร้างภาพสถาปัตยกรรมและนิยมปิดทองคำเปลวทั้งหลัง</p>	<p></p> <p>จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์</p> <p></p> <p>จิตรกรรมฝาผนังวัดคูหาเตาธรรม</p> <p></p> <p>จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์</p>

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลงานจิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยาตอนปลายและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นในรูปแบบต่าง ๆ (ต่อ)

ลำดับที่	สมัย	วัตถุประสงค์	รูปแบบ Style	วิเคราะห์ทัศนธาตุ	วิธีการ Technical
					 <p>จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์</p> <p>จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์</p> <p>จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์</p>

ภาพที่ 1 จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์
ที่มา : บริษัทวิริยะธุรกิจ จำกัด, จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2555), 32.

ภาพที่ 2 จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์
ที่มา : บริษัทวิริยะธุรกิจ จำกัด, จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2555), 69.

ภาพที่ 3 จิตรกรรมฝาผนังวัดทองธรรมชาติ (เทพชุมนุม)

ภาพที่ 4 จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์

ที่มา : บริษัทวิริยะธุรกิจ จำกัด, จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2555), 86.

ภาพที่ 5 จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์

ที่มา : บริษัทวิริยะธุรกิจ จำกัด, จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2555), 108.

ภาพที่ 6 จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์

ที่มา : บริษัทวิริยะธุรกิจ จำกัด, จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2555), 49.

2.2 จิตรกรรมไทยในสมุดภาพไตรภูมิ

ในการรับรู้ของคนทั่วไปในเรื่องของไตรภูมิ ซึ่งมีความหมายถึงแดนทั้งสาม นั้นมักจะเข้าใจว่าประกอบไปด้วยโลกทั้งสาม คือ แดนนรก โลกมนุษย์ และแดนสวรรค์ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ถูกต้องในบางส่วนหนึ่ง คือด้วยการจำแนกของสิ่งมีชีวิตตามความรับรู้และความเข้าใจว่ามีชีวิตของ ผู้ที่ทาบบาปเกิดอยู่ในนรก มีผู้เวียนว่ายตายเกิดรอผลกรรมอยู่บนโลกมนุษย์และมีชีวิตของผู้กระทำดีเสวยสุขเป็นเทวดาอยู่บนสวรรค์ ซึ่งในไตรภูมินั้นแยกละเอียดและลึกซึ้งกว่าที่คิดไว้มาก ด้วยไตรภูมิจำแนกภูมิแดนทั้งหลายด้วยสภาวะที่เกิดขึ้นจากกรรมที่ทำไว้ แบ่งเป็นแดนทั้งสาม คือ กามภูมิ 1 รูปภูมิ 1 และอรุณภูมิ 1 ท่านอธิบายไว้ว่าสัตว์ทั้งหลายที่เกิดมาไม่ว่าจะเป็นสัตว์นรก สัตว์เดรัจฉาน มนุษย์ หรือเทวดาย่อมเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภูมิที่ 1 นั้นอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เลย ความสำคัญที่ลึกซึ้งนั้นอยู่ที่การจำแนกในแดนหนึ่ง คือ กามภูมินั้นมีความหมายกว้างขวางลึกลงไปในแดนต่าง ๆ จึงมีลักษณะเป็นจิตรกรรมไทยที่มีเรื่องราวของกามภูมิ ซึ่งมีความหมายในไตรภูมิ คือ ดินแดนของผู้ที่ยังข้องอยู่ด้วยกามตัณหา ยังมีความโลภ โกรธ หลง ค้ำครั้นอยู่ในเรื่องของความอยาก ไม่อยาก ยึดมั่นในตัวตน รักใคร่ เป็นต้น

นอกจากนั้นการอธิบายเรื่องภูมิศาสตร์ของคนโบราณ สถานที่ตั้งของดินแดนต่าง ๆ ตามความเข้าใจของคนในยุคนั้น เป็นลักษณะของจิตรกรรมที่มองไปถึงจักรวาล ที่อยู่ของโลกละเอียดบนยอดเขาพระสุเมรุ ที่อยู่ของสัตว์นรก ซึ่งที่อยู่ของมนุษย์แบ่งออกเป็น 4 ทวีป ที่อยู่รายรอบแดนกลางของเขาพระสุเมรุ อันได้แก่ อุดรครุทวีป (ทวีปทางทิศเหนือ) บุรพวิททวีป (ทวีปทางทิศตะวันออก) อมรโคยานทวีป (ทวีปทางทิศตะวันตก) และชมพูทวีป (ทวีปทางทิศใต้) มนุษย์ที่อาศัยอยู่ใน ทวีปต่าง ๆ ย่อมมีหน้าตารูปร่างและสีผิวแตกต่างกันออกไป

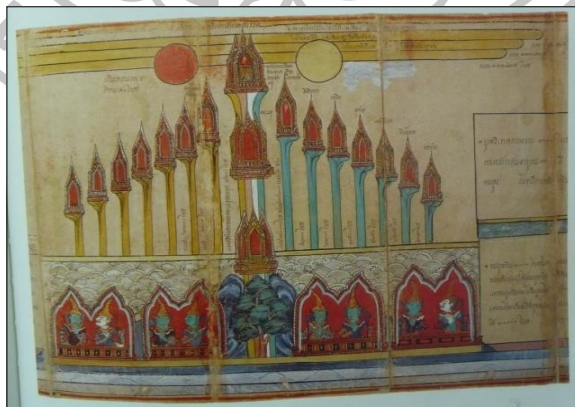
จากความสำคัญดังกล่าว ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความประทับใจในรูปแบบของจิตรกรรมไทยในสมุดภาพไตรภูมิอันมีโครงสร้างของภาพรวมถึงสร้างคุณค่าทางความงามและความน่าสนใจจากการแทนคำบอกเล่าด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในคติความเชื่อทางไตรภูมิในรูปแบบจิตรกรรมไทยที่ก่อรูปเรื่องราวของจินตนาและสีสันของสิ่งมีชีวิต พืช และสัตว์ที่มีลักษณะที่แตกต่างและน่าสนใจอย่างมาก ซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลและนำมาสร้างสรรค์เป็นงานผลงานจิตรกรรม โดยหยิบยกเอาความน่าสนใจและลักษณะเด่นของมหานทีสีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ ตามคติไตรภูมิ โดยแต่ละส่วนจะมีเรื่องราวที่แตกต่างกันออกไป ดังจะเห็นได้จากจิตรกรรมไทยในสมุดภาพไตรภูมินำมาแสดงออกผ่านรูปแบบผลงานจิตรกรรมไทยในแบบตน โดยใช้รูปทรงและแผ่นระนาบจัดวางเป็นสื่อแทนสัญลักษณ์ของแต่ละส่วนดังที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการย่อสิ่งที่อยู่ในจักรวาล หยิบยกมาเพียงมหานทีสีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ มาจัดวางตามลักษณะของทิศทางของแต่ละส่วนตามคติความเชื่อทางไตรภูมิที่ได้ระบุไว้ ภายใต้เนื้อหาเรื่องราว ผวนกับจินตนาการ สีสันและเทคนิควิธีการในรูปแบบจิตรกรรมไทยบนกลุ่มรูปทรง และแผ่นระนาบ จัดวางในรูปแบบ 3 มิติ

จากภาพจิตรกรรมไทยในสมุดภาพไตรภูมิทั้งหมดนี้ สรุปได้ว่าผลงานจิตรกรรมไทยได้แสดงถึงความคิดและจินตนาการของคนในอดีต ที่ได้กำหนดขนาดสัดส่วนของจักรวาลอันกว้างใหญ่ไพศาลเหนือความนึกคิด ประกอบกับแฝงเนื้อหาสาระทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้ผู้คนได้ตระหนักสำนึกของสิ่งมีชีวิตที่เล็กที่สุด และมองเห็นสาระสำคัญในคุณค่าความดีงามที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ

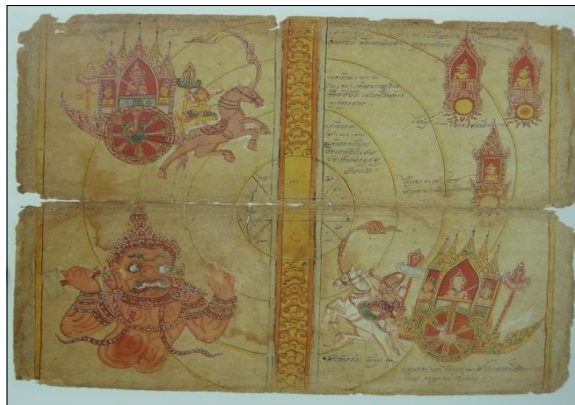
ภาพที่ 7 สมุดภาพไตรภูมิ

ที่มา : คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา-ฉบับกรุงธนบุรี เล่ม 1 (กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2542) 11.

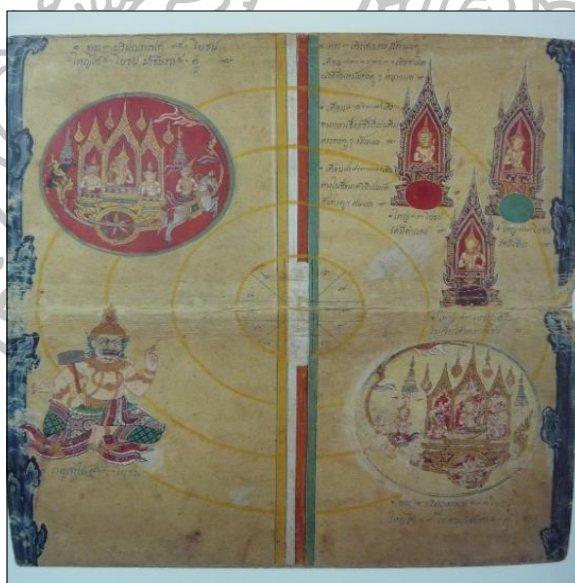
ภาพที่ 8 สมุดภาพไตรภูมิ

ที่มา : คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา-ฉบับกรุงธนบุรี เล่ม 2 (กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2542) 177.

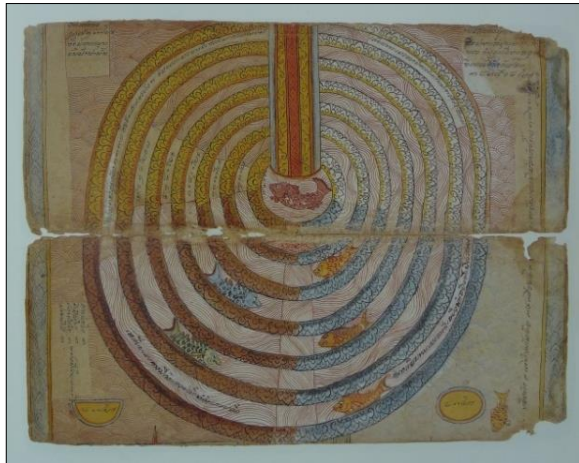
ภาพที่ 9 สมุดภาพไตรภูมิ

ที่มา : คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา-ฉบับกรุงธนบุรี เล่มที่ 1 (กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2542) 30.

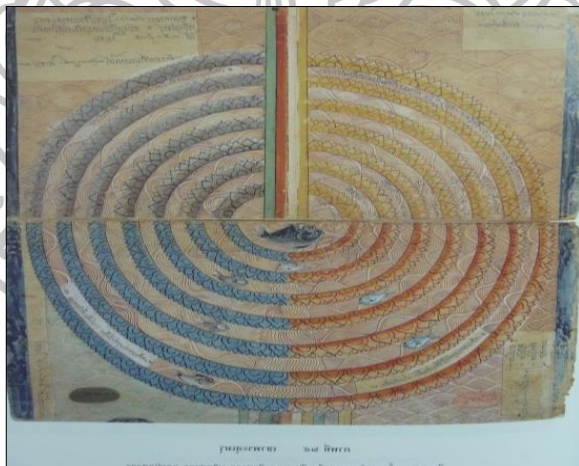
ภาพที่ 10 สมุดภาพไตรภูมิ พระอาทิตย์ พระจันทร์

ที่มา : คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา-ฉบับกรุงธนบุรี เล่ม 2 (กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2542) 34.

ภาพที่ 11 สมุดภาพไตรภูมิ

ที่มา : คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมุดภาพไตรภูมิฉบับศรีอยุธยา-ฉบับกรุงธนบุรีเล่ม 1 (กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2547) 35.

ภาพที่ 12 สมุดภาพไตรภูมิ

ที่มา : คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา (กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2542) 39.

ภาพที่ 13 สมุดภาพไตรภูมิ

ที่มา : คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา-ฉบับกรุงธนบุรีเล่ม 2 (กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2542) 40.

2.3 ศิลปะการจัดตั้งหรือการจัดวาง (Installation Art)

ศิลปะจัดวาง 3 มิติ Installation “อินสตอลเลชัน” หรือในภาษาไทย เป็นที่รู้จักในชื่อว่า “ศิลปะจัดวาง” คำว่า “อินสตอลเลชัน” ในความหมายทั่วไป จะใช้เรียกเมื่อมีการแขวนภาพหรือจัดวางข้าวของต่างๆ ในนิทรรศการ แต่ในความหมายที่เฉพาะลงมาคือ งานเฉพาะที่ที่สัมพันธ์เฉพาะที่ (ไซท์สเปซิฟิก, Site-Specific) ในความหมายนี้ อินสตอลชันถูกทำขึ้นสำหรับพื้นที่เฉพาะนั้น ๆ เช่น ทำขึ้นเพื่อติดตั้งในแกลเลอรี, พื้นที่กลางแจ้ง และมันมิได้สร้างขึ้น โดยให้ความสำคัญเฉพาะแต่ศิลปวัตถุชิ้นนั้น ๆ เท่านั้น แต่ความสำคัญจะอยู่ที่การประกอบส่วนต่าง ๆ หรือการจัดสภาพแวดล้อมทั้งหมด

อินสตอลเลชัน เป็นงานศิลปะที่ทำให้คนดูได้รับประสบการณ์ในการอยู่ร่วม หรือการมีศิลปะแวดล้อมตัวผู้ดู เช่นเดียวกับจิตรกรรมฝาผนังในพื้นที่สาธารณะและศิลปะในสถาปัตยกรรมทางศาสนาต่าง ๆ ที่มักจะมีลักษณะการจัดวางทุกอย่างโดยคำนึงถึงองค์รวม⁸

จากการศึกษารูปแบบศิลปะการจัดวาง ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจ ทำให้ข้าพเจ้าได้เข้าไปสู่โลกอีกโลกหนึ่งที่อยู่ภายใต้รูปแบบความงามทางเทคนิคและกระบวนการทางความคิด สอดคล้อง

⁸ สุธี คุณวิษยานนท์, จากสยามเก่าสู่ไทยใหม่ (กรุงเทพฯ: อมรินทร์เอนด์พับลิชซิ่ง จำกัด, 2545),

กับแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ที่นำไปสู่โลกของการจัดวางแบบ 3 มิติ ในรูปร่าง รูปทรง และสีตันของบรรยากาศที่เกิดจากความรู้สึกของตนภายใต้สภาวะอารมณ์ และประสบการณ์ที่ได้รับนำมาถ่ายทอดสู่ผลงานศิลปะ

2.4 รูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรม (Semi- Abstract)

ศิลปะกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) ศิลปะที่เริ่มบิดเบือนไปจากศิลปะเหมือนจริงด้วยการตัดทอน รูปทรงของจริงให้อยู่ในรูปแบบเรียบง่าย แต่ยังมีเค้าโครงที่เหมือนจริงหลงเหลืออยู่ให้ทราบว่าเป็นรูปอะไร การสร้างศิลปะกึ่งนามธรรมนี้จะต้องมีจินตนาการในการสร้างสรรค์งาน เพื่อให้ผลงานมีรูปแบบที่แลดูแปลก น่าสนใจ รวมทั้งให้อารมณ์ความรู้สึกไม่จำเจ ทั้งเนื้อเรื่องและรูปแบบ ด้วยคุณค่าของงานจะเน้นที่โครงสร้างองค์ประกอบสีที่แปลก น่าสนใจ ตื่นเต้น บวกกับประสบการณ์ในจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ผลงาน โคนหยาบจากประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์นำมาสร้างแรง รูปแบบและแรงบันดาลใจของผลงาน

มัช ตะตียะ⁹ กล่าวไว้ในหนังสือ ศูนย์วิทยภาพทางทัศนศิลป์ มีใจความสำคัญว่า ศิลปะรูปแบบกึ่งนามธรรม เป็นการนำรูปแบบจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือจากความรู้สึกประเภทภาพได้จากความทรงจำ มาตัดแปรงเพิ่มเติมส่วนต่าง ๆ ของรูปทรงใหม่ โดยยังมีเค้าโครงเดิมไว้บ้าง แสดงรูปทรง สี แสงเงา พื้นผิว จังหวะ และความกลมกลืนตามธรรมชาติกับความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการสร้างสรรค์ที่สามารถสัมผัสรับรู้ทางการมองเห็นถึงเรื่องราวของรูปทรงธรรมชาติ และเรขาคณิต ที่แปลกออกไปจากความเป็นจริงซึ่งอีกมุมหนึ่งเป็นการถ่ายทอดถึงเรื่องราวและรูปทรงอิสระที่ประกอบไปด้วยความฝันและจินตนาการ โดยศิลปะรูปแบบกึ่งนามธรรมเป็นลักษณะครึ่งจริงตามธรรมชาติ และอีกครึ่งหนึ่งเป็นไปตามอารมณ์ความรู้สึกของศิลปิน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นภาพที่แสดงรูปแบบครึ่งจริงครึ่งฝัน

จากความสำคัญดังกล่าว รูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรมเป็นลักษณะครึ่งจริงตามธรรมชาติความรู้สึกประเภทภาพได้จากความทรงจำมาตัดแปรงเพิ่มเติมส่วนต่าง ๆ ของรูปทรงใหม่ โดยยังมีเค้าโครงเดิมไว้บ้าง แสดงรูปทรง สี แสงเงา พื้นผิว จังหวะ และความกลมกลืนตามธรรมชาติกับความรู้สึกนึกคิด บวกกับจินตนาการสร้างสรรค์ที่สามารถสัมผัสรับรู้ทางการมองเห็น อาจมีเรื่องของปรัชญาความเชื่อซึ่งกลับตรงกันข้ามกับความว่า ความงาม ในความจริงนั้นความงามขึ้นอยู่กับจิตใจ ความคิด และอารมณ์ความรู้สึกภายในของแต่ละบุคคล ดังนั้นการทำงานศิลปะจึงแสดงออกซึ่งความงามและความจริงตามที่เขาได้เข้าถึงออกมา โดยผ่านลดทอนออกไปบางส่วน สิ่งที่เหลืออยู่คือทัศนธาตุเพื่อเป็นสื่อในการแสดงออกในรูปแบบผลงานศิลปกรรม

⁹ มัช ตะตียะ, ศูนย์วิทยภาพทางทัศนศิลป์ (กรุงเทพฯ: วาดศิลป์, 2547), 97.

การสร้างสรรคผลงานศิลปะของ อาจารย์กมล มุ่งนำเสนอแนวความคิด และ ประสบการณ์ของชีวิตศิลปินเป็นสำคัญ ผลงานของอาจารย์กมล มีรูปแบบ แนวคิด เทคนิค วิธีการ มีรากฐานทางปรัชญา อัตลักษณ์ของความเป็นไทยแฝงอยู่ในจิตใจ และในผลงานของอาจารย์กมล ทุกๆ ชุด ไม่ว่าจะเป็นหลอดสีศิลปิน ชุดศิลปะกับสิ่งแวดล้อม ชุดศิลปะสื่อผสมอื่นๆ ฯลฯ อาจกล่าวได้ว่า อาจารย์กมล เป็นศิลปินไทยที่มีฐานรากทางความคิดอุดมคติของความเป็นไทยที่มั่นคง ถึงแม้จะไปใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ที่ต่างประเทศ อาจารย์กมล ก็สามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยให้มีอัตลักษณ์ความเป็นไทยซ่อนไว้ข้างผลงานศิลปะกรรมได้ทุกชิ้น ด้านเนื้อหาสาระเป็นการสื่อสารให้เห็นเจตนา จุดมุ่งหมายของศิลปินที่ใช้แรงบันดาลใจจากสภาพสังคม วิถีชีวิตปัจจุบันของต่างประเทศ และประเทศไทยนำมาเป็นสื่อในการสร้างสรรค์ศิลปะปัจจุบัน และเป็นการสื่อสารให้เห็นการประสานสัมพันธ์ของการใช้รูปทรงปัจจัยทางทัศนศิลป์ อันได้แก่ น้ำหนัก วัสดุ สี รูปทรง มาประสานสัมพันธ์กับความคิด ประสบการณ์ และจินตนาการในการสร้างรูปแบบงานจิตรกรรมร่วมสมัย โดยมีเทคนิควิธีการเขียนภาพด้วยเทคนิคผสมบนกระดาษ ผ้า และไม้ ในแนวทางจิตรกรรมร่วมสมัย เทคนิคผสมเป็นการแทนค่ารูปทรง สัญลักษณ์จากการใช้สื่อจากวัตถุในธรรมชาติใช้วัสดุที่หลากหลายชนิดผสมผสานกันเป็นงานจิตรกรรม และเป็นการสื่อความหมายสร้างรูปทรงทางศิลปะ วัสดุ เทคนิค วิธีการ ด้วยการใช้เทคนิคกระดาษสา ผ้า เชือก ไม้ การปะติด การพิมพ์ และระบายสี เทคนิคผสม

ผลงานจิตรกรรมถึงนามธรรมของ อาจารย์กมล ได้รับแรงบันดาลใจ จากดิน น้ำ ลม ไฟ ผลงานชุดนี้จะใช้สัญลักษณ์ในการแทนค่าความหมายถึง ดิน น้ำ ลม ไฟ อยู่บนลูกกลิ้งขนาดใหญ่ที่จะแสดงถึงว่า ไม่ว่าโลกในอดีตหรือโลกอนาคตจะก้าวต่อไปอย่างไร จะพัฒนาไปไกลจนความเป็นปัจจุบันคาดไม่ถึงก็ตาม สิ่งที่ยังคงปรากฏอยู่เสมอ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ ซึ่งจะหมุนเวียนอยู่กับชีวิต ราวกับลูกกลิ้งที่กลิ้งหมุนเวียนอยู่ไม่รู้จบ ถ่ายทอดผลงานจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ได้พบเจอตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันหล่อหลอมให้ศิลปินมีความรักและห่วงใยในธรรมชาติ การมอง อีกทั้งเกิดการมองธรรมชาติและเกิดธรรมะ ในรูปแบบเฉพาะตน จากการดึงเอาสัญลักษณ์เข้ามาเป็นจุดเด่นนำเสนอผ่านกระบวนการทางศิลปะได้อย่างแยบยล

จากการศึกษารูปแบบผลงานของ อาจารย์กมล มีความสอดคล้องกับแนวคิดในการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าในบางส่วน ดังต่อไปนี้ ข้าพเจ้าหยิบยกเอาความเป็นสัญลักษณ์ทางรูปทรงมิติ และเทคนิค วิธีการใช้ชิ้นงานประติมากรรมสื่อผสมจัดวางเป็นชุดงานอินสตอลเลชัน แสดงออกธรรมมะในธรรมชาติมานำเสนอโดยผ่านมุมมองและกระบวนการสร้างสรรค์ที่แตกต่าง สิ่งที่มีความคล้ายคลึงกันอาจเกิดจากการได้สัมผัสจากธรรมชาติโดยตรง ทำให้เกิดอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน และสิ่งที่ต่างกันอาจเป็นเรื่องของมุมมองในธรรมชาติที่แตกต่างกัน ข้าพเจ้านำเสนอความสวยงามโดยมองผ่านจากธรรมชาติที่แฝงไปด้วยสัญลักษณ์และนำมาซึ่งความเป็นปริศนา กระตุ้นความคิดและจินตนาการแทนค่าสัญลักษณ์จากสี รูปร่าง รูปทรง ที่เกิดการตัดทอน ปรับปรุง

เปลี่ยนแปลง ในบรรยากาศของการศิลปะการจัดวางได้อย่างเป็นเอกภาพ ภายใต้รูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรมเช่นเดียวกัน

2.5 รูปแบบศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art)

ศิลปะสื่อผสม คำว่า ศิลปะสื่อประสม หรือ ศิลปะสื่อผสม หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้เทคนิคและวิธีการของศิลปะทางด้านทัศนศิลป์หลาย ๆ แขนงมาผสมผสานทำให้เกิดผลงานที่อยู่ในชั้นเดียวกัน เน้นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ แสดงออกถึงอารมณ์สะท้อนใจของผู้สร้าง ซึ่งวัสดุที่ใช้ในการสร้างผลงานสื่อผสมสามารถหาได้จากวัสดุธรรมชาติ เช่น วัสดุจากพืช สัตว์ และแร่ วัสดุสังเคราะห์ เช่น กระดาษ โลหะ เป็นต้น

ซึ่งนิยามของคำว่าศิลปะนั้นเป็นการนำสิ่งที่มีอยู่มาประยุกต์ผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดเป็นผลงานทางด้านศิลปะที่มีรูปแบบออกมาเป็นรูปเป็นร่างเพื่อให้คนดูได้สามารถรับรู้ถึงความหมายของผลงานศิลปะที่เราสร้างขึ้นมานั้นเอง ซึ่งการถ่ายทอดเรื่องราวหรือว่าการเล่าเรื่องเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้น ถ้าเราสามารถถ่ายทอดเรื่องราวเป็นแบบสามมิติได้ ก็จะทำให้ผู้ที่ชมผลงานนั้นสามารถที่จะสัมผัสข้อมูลได้เร็วขึ้น และได้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างเรื่องเล่ากับเหตุการณ์ที่เป็นจริง ซึ่งด้วยเหตุนี้จึงได้มีการนำความรู้ทางด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ มาผสมกันจนเรียกว่า ศิลปะสื่อผสม ซึ่งสื่อผสม เป็นผลงานศิลปะในด้านจิตรศิลป์ ในการนำสื่อมากกว่าสองสื่อ หรือศิลปะมากกว่าสองแขนงมารวมกันขึ้นไปมาสร้างเป็นงานชิ้นเดียวกัน โดยนิยมใช้สื่อที่แตกต่างกัน มานำจุดเด่นของแต่ละสื่อมาใช้ร่วมกัน เช่น การสร้างภาพชุดชีวิตของนักบุญฟรานซิสแห่งอาซิซิในซาเปลด่าง ๆ ที่กุเอซาคัลลีตีแห่งพิดมอนต์ และลอมบาร์ดีทางตอนเหนือของประเทศอิตาลีที่ใช้ทั้งประติมากรรม และจิตรกรรมมาผสมผสานเข้าเป็นงานชิ้นเดียวกัน ที่ทำให้เป็นงานที่มีลักษณะเป็นสามมิติ ซึ่งในภาพสามมิตินี้เองที่สามารถมองได้หลายมุมมอง ทั้งได้เห็นส่วนลึกส่วนเว้ามนซึ่งนักออกแบบหลาย ๆ ท่านได้พยายามศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะสื่อผสม เพื่อที่จะนำมาออกแบบผลงานของตัวเองให้มีจุดเด่นและดึงดูดคนดูให้มีความน่าสนใจในผลงานของเขาให้มากที่สุด

จากการศึกษารูปแบบศิลปะสื่อประสม ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้เทคนิคการระบวนการหนึ่งที่อยู่ภายใต้รูปแบบความงามทางเทคนิคและกระบวนการทางความคิดสอดคล้องกับแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ที่เกี่ยวข้องกับการผสมระหว่างรูปร่างรูปทรง และสีสันทัน ของบรรยากาศ ที่เกิดจากความรู้สึกของตน ภายใต้สภาวะอารมณ์ และประสบการณ์ที่ได้รับนำมาถ่ายทอดสู่ผลงานศิลปะ

3. อิทธิพลจากผลงานของศิลปินร่วมสมัย

3.1 ปัญญา วิจินธนสาร

การสร้างสรรค์ผลงานย่อมเป็นเรื่องยากหากเราคิดและจินตนาการเองทั้งหมด การศึกษาจากบุคคลที่มีวิธีการสร้างสรรค์งานในแบบที่ใกล้เคียงกับรสนิยมของเราย่อมมีส่วนในการที่สร้างสรรค์ผลงาน จึงเอาแบบอย่างหรือแนวคิดบางอย่างของศิลปินที่ชื่นชอบนำมาปรับใช้กับผลงานของตัวเอง ศิลปินในแรงบันดาลใจของข้าพเจ้า คือ อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร

ภาพที่ 14 อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร

ที่มา : ธวัชชัย สมคง, “Master of Thailand”, *Fine Art The art news magazine of Thailand*, 3, 21 (May 2006): 30.

3.1.1 เกิดเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2499 กรุงเทพฯ

3.1.2 การศึกษา

ศิลปบัณฑิต (ศิลป์ไทย) มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประกาศนียบัตรศิลปภาพพิมพ์ Slade School of Fine Arts University College, London, England

ปัญญา วิจินธนสาร เป็นศิลปินรุ่นใหม่ที่ได้ทำงานกลุ่มกับเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ และได้ไปร่วมกันเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังที่วัดพุทธประทีป นครลอนดอน ปัญญา มีแนวความคิดพื้นฐานแบบศิลปินของศิลป์ไทยทั่วไป มีความเคารพนับถือในคติความเชื่อในปรัชญาทางพุทธศาสนา และวิถีความเป็นอยู่อย่างไทย ปัญญา ได้ศึกษาเรียนรู้ในศาสตร์ทางศิลปะจากภาควิชาศิลปะไทย คณะ

จิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร จากการได้เรียนรู้ทฤษฎีตะวันตก ทำให้ปัญญาหลงไหลไปกับลัทธิเหนือจริง และได้แนวคิดทฤษฎีรวบยอดว่าความเป็นโลกความฝัน โลกที่เหนือกฎเกณฑ์ ความเป็นจริง ความหมาย โลกสวรรค์ โลกโลกทัศน์ นรก และโลกหน้า เป็นโลกพระศรีอริยะเมตไตร ซึ่งเป็นการสร้างภาพการจินตนาการไม่มีที่สิ้นสุด ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ปัญญา วิจิตรนสาร จึงเป็นผู้บุกเบิกจิตรกรรมไทยแนวประเพณี และจิตรกรรมไทยร่วมสมัยในที่สุด เพราะรูปแบบเทคนิควิธีการที่ต้องขึ้นอยู่กับแนวความคิด เจตนาที่บริสุทธิ์ใจ มุ่งมั่นที่สร้างสรรค์พัฒนาศิลป์ไทยให้ก้าวหน้าโดยมีรากฐานของความเป็นไทยอย่างมั่นคง ดังนั้นรูปแบบองค์ประกอบของภาพจึงมีโครงสร้างรูปปลั๊กอินที่ถูกสร้างด้วยเจตนาบริสุทธิ์ทางศิลป์โดยไม่ยึดติดอยู่กับกฎเกณฑ์ทฤษฎีของอดีต หรือทฤษฎีของสมัยใหม่มากเกินไป จึงสรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ศิลปะที่ดี ไม่จำเป็นต้องยึดติดกฎกติกาของความเก่าใหม่ หรือล้าหลังมากเกินไป¹⁰

ผลงานของอาจารย์ปัญญา วิจิตรนสาร จากผลงานจิตรกรรมฝาผนังที่สนามบินสุวรรณภูมิเป็นจิตรกรรมฝาผนังขนาดใหญ่สามผนัง ผนังหนึ่ง เริ่มต้นคิดจากชื่อสนามบิน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานนามว่า “สนามบินสุวรรณภูมิ” ดังนั้นเนื้อหาที่เขียนจะต้องแสดงถึงความเป็นสุวรรณภูมิตามชื่อที่ทรงพระราชทานมา อาจารย์ปัญญา วิจิตรนสาร เริ่มต้นศึกษาจากว่า สุวรรณภูมิคืออะไร ? ทำไมในสมัยก่อนจึงเรียกขานดินแดนแถบนี้ว่าดินแดนแหลมทองหรือสุวรรณภูมิ จากการศึกษาทราบว่า สุวรรณภูมิเป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติ จนเป็นที่กล่าวขานของชาวต่างชาติและขนานนามว่าสุวรรณภูมิ จากแนวคิดนี้สนามบินสุวรรณภูมิในปัจจุบันควรจะคงความเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศเหมือนในอดีต จึงนำเนื้อหาสุวรรณภูมิเกี่ยวข้องในการสร้างเรื่องราวของภาพ

อาจารย์ได้ผูกเรื่องเกี่ยวกับ ไตรภูมิ ซึ่งก็คือภูมิทั้ง 3 ของสวรรค์ในวรรณคดีพุทธที่พูดถึงความสำคัญของไตรภูมิ วิถีชีวิตของสังคม หรือการปกครองบ้านเมืองของไทยใช้หลักเนื้อหาของไตรภูมิมาเป็นประเทศไทยตลอดตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมาก็ใช้เนื้อหาสาระว่าไตรภูมิมีอิทธิพลสูงในการปกครองวิถีชีวิตในสังคมไทย ผมเอาไตรภูมิซึ่งเป็นศูนย์กลางของดินแดนแถบนี้มาผูกกับไตรภูมิ ซึ่งมาสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นศูนย์กลางของจักรวาล โดยมรพระอินทร์ซึ่งเป็นเทพองค์สำคัญที่จะเชื่อมระหว่างแดนสุคติภูมิของโลกมนุษย์กับดินแดนสุคติภูมิของสวรรค์ชั้นต่าง ๆ ฉะนั้นกษัตริย์ที่ครองสุวรรณภูมิก็คือพระอินทร์ลงมาปกครองบ้านเมืองที่มีความมั่งคั่ง รุ่งเรืองคล้ายแดนดาวดึงส์

¹⁰ ปรีชา เกาทอง, จิตรกรรมไทยวิจิตร (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548), 164.

ทุกวันนี้กรุงเทพมหานครก็ใช้แนวความคิดนี้ ในการสร้างเมืองเสมือนดาวดิงส์ และมีพระมหากษัตริย์ ซึ่งผ่านพิสดาปนาอินทราภิเษกให้เป็นกษัตริย์ที่เสมือนพระอินทร์ปกครอง ดาวดิงส์บนโลกด้วยความหมายนี้ อาจารย์เขียนผนังให้เห็นถึงศูนย์กลางของจักรวาล สนามบินหมายถึงพื้นที่เกี่ยวข้องกับความเป็น Universe และรูปนี้ก็แสดงถึงความเป็นจักรวาลในอุดมคติของไทยมาผูกกับสุวรรณภูมิซึ่งเป็นศูนย์กลางการสื่อสารทางอากาศของไทย

จากความสำคัญดังกล่าว ทำให้ข้าพเจ้ามีความชื่นชอบและสนใจในผลงานจิตรกรรมไทยของอาจารย์ปัญญา ซึ่งมีรูปแบบเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความน่าสนใจหลายชิ้นงาน ผลงานของอาจารย์ปัญญา แสดงถึงความเป็นจิตรกรรมไทยที่ทรงคุณค่าและมีความสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นเทคนิควิธีการ รวมถึงมีการหยิบยกถึงเรื่องราวที่นำมาประกอบกับการสร้างสรรค์ในงานจิตรกรรมที่มีความน่าสนใจซึ่งมีเรื่องราวคติความเชื่อทางไตรภูมิ ดังเช่นผลงานจิตรกรรมประดับสนามบินสุวรรณภูมิ

อิทธิพลจากจากรูปแบบผลงานจิตรกรรมของอาจารย์ปัญญา ซึ่งประกอบด้วยเรื่องราวคติความเชื่อทางไตรภูมิ โดยมีการใช้เส้นในงานจิตรกรรมไทยเป็นหลัก นำมาจัดองค์ประกอบให้ก่อรูปเป็นเรื่องราวของจินตนาการซึ่งมีแนวคิดจากคติความเชื่อทางไตรภูมิ ผนวกกับการจัดวางรูปทรงเป็นสื่อในการแสดงออกผ่านกระบวนการทางจิตรกรรมไทย มีการใช้สีที่แสดงออกถึงความสว่างไสว และ แสงของระบบสุริยะจักรวาล หรือการก่อกำเนิดสิ่งดิงวบนสวรรค์มีเทพเทวดา และสิ่งมีชีวิตที่มีรูปร่างแตกต่างกันมากมาย มีลักษณะของสีที่ใช้ อาทิเช่น สีเหลือง สีส้ม สีทอง สีทองแดง สีเงิน และสีม่วง เป็นต้น ซึ่งข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลบางส่วนจากรูปแบบผลงานของอาจารย์ปัญญา อีกทั้งสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับไตรภูมิซึ่งประกอบไปด้วยทวีปทั้ง 4 ที่มีลักษณะรูปทรงที่น่าสนใจและแตกต่างกันออกไป นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมเฉพาะตน

ภาพที่ 15 ชื่อภาพ “Dancing Death, 1984”

เทคนิค Pen on Paper

ขนาด 70×120 ซม.

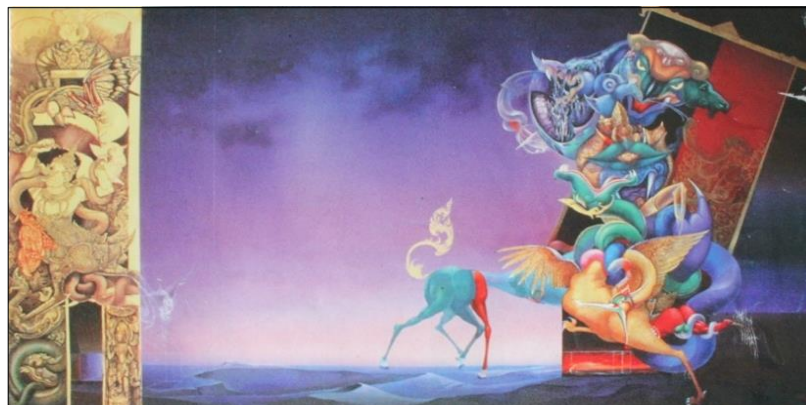
ที่มา : รัชชัย สมอง, “Master of Thailand”, **Fine Art The art news magazine of Thailand**, 3, 21
(May 2006) : 32.

ภาพที่ 16 ชื่อภาพ “The Soul of Journey, ปฏิปทาแห่งจิตวิญญาณ, 2001

ขนาด 320 × 800 ซม.

ที่มา : รัชชัย สมอง, “Master of Thailand”, **Fine Art The art news magazine of Thailand**, 3, 21
(May 2006) : 41.

ภาพที่ 17 ชื่อภาพ “Do They Know Where is A Peaceful Land”, 1981

ขนาด 150 × 300 ซม.

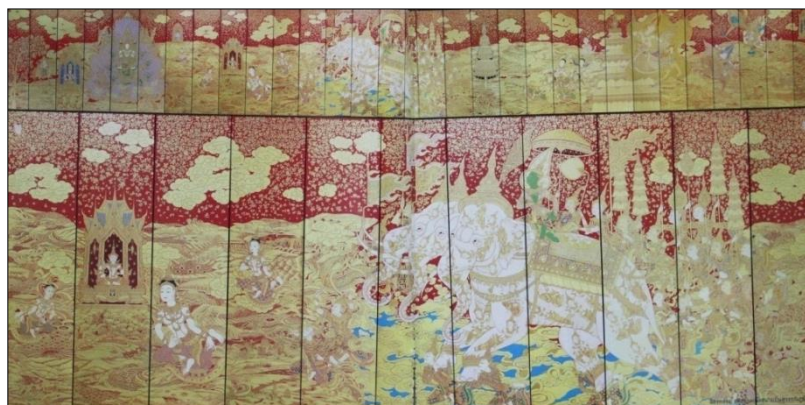
ที่มา : ธวัชชัย สมคง, “Master of Thailand,” *Fine Art The art news magazine of Thailand*, 3, 21
(May 2006) : 37.

ภาพที่ 18 ชื่อภาพ “Golden Ladder, 1996”

ขนาด 120 × 200 ซม.

ที่มา : ธวัชชัย สมคง, “Master of Thailand”, *Fine Art The art news magazine of Thailand*, 3, 21
(May 2006) : 50.

ภาพที่ 19 จิตรกรรมประดับสนามบินสุวรรณภูมิ
 ที่มา : ธวัชชัย สมคง, “Master of Thailand”, **Fine Art The art news magazine of Thailand**, 3, 21
 (May 2006) : 45.

จากการศึกษาและวิเคราะห์ รูปแบบศิลปะจิตรกรรมของอาจารย์ปัญญา ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากคติไตรภูมิที่กล่าวมาข้างต้น ข้าพเจ้าสังเกตจากผลงานการสร้างสรรค์ของอาจารย์ปัญญา และพบว่า เป็นแนวทางหนึ่งของจิตรกรรมไทยแนวประเพณี ที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นใหม่นอกจากจะสร้างความงดงามและยังสามารถสร้างแรงขับเคลื่อนทำให้เกิดความงามอิสระของความคิดและจินตนาการสามารถสร้างมโนภาพจากลัทธิเหนือจริง เป็นโลกแห่งความฝัน โลกที่เหนือกฎเกณฑ์ ถ้ายทอดออกมาในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้อย่างน่าอัศจรรย์ยิ่งนัก จากความสำคัญดังกล่าว ข้าพเจ้ามีความชื่นชอบและสนใจในผลงานจิตรกรรมไทยของอาจารย์ปัญญา อีกทั้งทำให้ข้าพเจ้าได้เข้าไปสู่มุมมองภายใต้รูปแบบความงามทางเทคนิคและกระบวนการทางความคิด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ตลอดจนเทคนิควิธีการในการเขียนภาพให้พัฒนานำเอาเทคนิควิธีการตัดเส้น การเว้นหรือปล่อยพื้นที่ว่าง แลแสงแลเงาจากวิธีการศิลปะมาผสมผสานเชื่อมโยงลงบนกลุ่มของรูปทรงและบนแผ่นระนาบ นำโดยการจัดวางแบบ 3 มิติ ในรูปร่าง และรูปทรง รวมถึงสีสันทของบรรยากาศที่เกิดจากความรู้สึกของตน ภายใต้สภาวะอารมณ์ และประสบการณ์ที่ได้รับนำมา ถ้ายทอดสู่ผลงานศิลปะ

3.2 วิโชค มุกดามณี

จากการศึกษารูปแบบผลงานศิลปะสื่อผสมและศิลปะการจัดวาง อาจกล่าวได้ว่าเป็น การแสดงออกของรูปแบบเทคนิคในการนำเสนอมุมมองทางศิลปะที่มีความน่าสนใจทั้ง เนื้อหา เรื่องราว เทคนิคในการสร้างสรรค์ที่มีการผสมผสานกันอย่างหลากหลาย มีความอิสระในการ แสดงออก นึกกดเกณฑ์ไปจากรูปแบบเดิมๆที่ต้องอาศัยการติดตั้งผลงานบนผนังหรือวัสดุพื้นเรียบใน การนำเสนอผลงาน ซึ่งมีศิลปินไทยอีกมากมายที่ทำงานศิลปะในรูปแบบสื่อผสมและการจัดวาง ส่วนตัวของข้าพเจ้าแล้วมีความสนใจในผลงานของศิลปิน อาจารย์วิโชค มุกดามณี

ภาพที่ 20 ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี

ที่มา : manager.co.th, ศิลปากรว่า The World Masters in Arts and Culture, accessed September 27, 2013, available from <http://www.manager.co.th/aspbin/viewgallery.aspx?newsid=9540000120416&imageid=2023851>

ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี สำเร็จการศึกษาใน สาขาจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ลักษณะการสร้างสรรค์ผลงานของอาจารย์ หybrid เอาธรรมชาติมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยแนวคิดที่ว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น บนพื้นโลก โดยที่ไม่มีมนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นมา ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตาม ธรรมชาติเป็นพ่อแม่ และครูที่สำคัญในการทำงานศิลปะของข้าพเจ้า เพียงแต่เรานำแนวความคิดหรือจินตนาการ หรือแม้แต่ความฝัน เข้าไปรวมให้สอดคล้องกันแล้ว ก็สามารถที่จะเป็นงานศิลปะที่สมบูรณ์และงดงามได้ ไม่ใช่แต่งงาน

ทางด้านศิลปะเท่านั้น แม้แต่ในงานในสาขาอื่น ๆ ก็ต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ ธรรมชาติที่ทุกคนยังอยู่บนพื้นโลก ศิลปะเป็นงานแขนงหนึ่งเท่านั้นที่ได้แรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติอย่างเห็นได้ชัดเจนและตรงไปตรงมา หากเราช่วยกันรักษาธรรมชาติให้เกิดการสมดุลกันแล้ว เราจะธรรมชาติไว้ทำงานในทุกแขนงกันไม่รู้จักจบสิ้น”

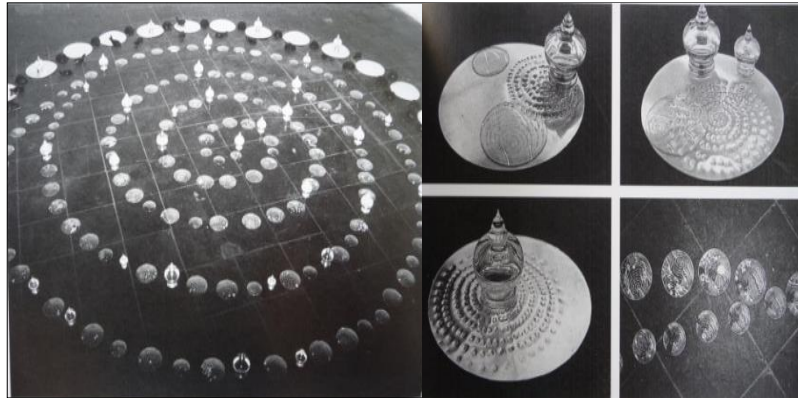
ผลงานของอาจารย์วิโชค มุกดามณี สร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามความชอบส่วนตัวเกี่ยวกับศิลปะสื่อผสมและการจัดวาง มีความสามารถในการสะท้อนความงามทางกระบวนการและกรรมวิธีได้อย่างน่าสนใจ ในเนื้อหาของผลงานจะเกี่ยวกับชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม ที่มีปรัชญาการดำรงชีวิตของแนวขนบธรรมเนียมประเพณีมาแต่อดีต ความก้าวหน้าของโลกวิทยาศาสตร์และคติความเชื่อของสังคมใน โลกปัจจุบันมีมิติแห่งความศรัทธา ความเชื่อในพุทธศาสนาและโลกอนาคต¹¹ อยากรู้ก็ตามนำสังเกตว่าในภาพส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องสัญลักษณ์ เพื่อตีความหมาย จุดหมายของเขามุ่งไปสู่โลกใหม่ในอุดมคติที่อุดมสมบูรณ์งดงามดังในภาพ จุดเด่นของกลวิธีของอาจารย์วิโชค นั้นอยู่ที่การกำหนดทัศนธาตุทางวัสดุผสมผสาน กับวัตถุจตุรงค์ประกอบที่ลงตัว สามารถทำให้ทัศนธาตุที่หลากหลายและไม่นำเข้ากันผสมผสานอยู่ด้วยกันได้อย่างสมดุล ผลงานหลายภาพมีบรรยากาศที่แฝงความแปลกเร้นลับ และก็มีบางภาพเช่นเดียวกันได้นำเสนอความขัดแย้งในรูปทรงลักษณะแข็ง ผุกร่อนกับความนุ่มชวนสัมผัส เช่นภาพผลงานชุดภูมิจักรวาล “Universe 2001” และผลงานชุด หาดทิพย์ “Dew of Earliness”

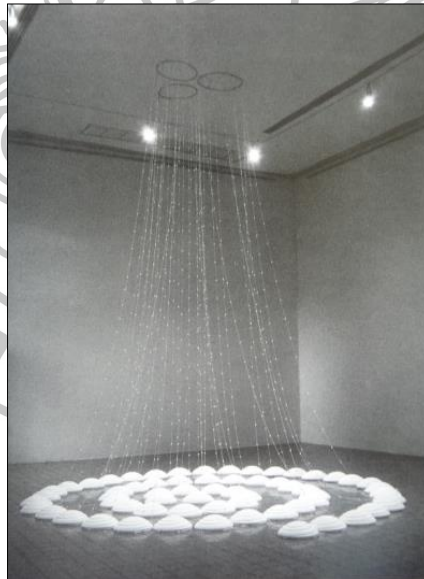
ภาพที่ 21 ผลงานของศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี

ที่มา : manager.co.th, ศิลปากรคว้า The World Masters in Arts and Culture , accessed September 27, 2013, available from <http://www.manager.co.th/aspbin/view/gallery.aspx?newsid=9540000120416&imageid=2023851>

¹¹ วิชญ มุกดามณี, “Master of Thailand,” *Fine Art The art news magazine of Thailand*, 10, 102 (May 2013): 36.

ภาพที่ 22 ภาพผลงาน “Universe 2001” ของศิลปินวิโชค มุกดามณี
 ที่มา : วิโชค มุกดามณี, **PAINING EXHIBITION** (กรุงเทพฯ: หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550),
 20.

ภาพที่ 23 ภาพผลงาน “Dew of Earliness” ของศิลปินวิโชค มุกดามณี
 ที่มา : วิโชค มุกดามณี, **PAINING EXHIBITION** (กรุงเทพฯ: หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550),
 30.

ภาพที่ 24 ภาพผลงาน จักรวาล “The Universe” ของศิลปินวิโชค มุกดามณี
 ที่มา : วิชัญ มุกดามณี, “Master of Thailand”, **Fine Art The art news magazine of Thailand**, 10,
 102 (May 2013) : 38.

ภาพที่ 25 ผลงานภาพ “วิปัสณากรรมฐาน” ของศิลปินวิโชค มุกดามณี
 ที่มา : วิชัญ มุกดามณี, “Master of Thailand”, **Fine Art The art news magazine of Thailand**, 10,
 102 (May 2013) : 38.

ภาพที่ 26 ผลงานภาพ “แสงแห่งปัญญา” ของศิลปินวิโชค มุกดามณี
ที่มา : วิชญ มุกดามณี, “Master of Thailand”, **Fine Art The art news magazine of Thailand**, 10,
102 (May 2013) : 41.

จากการศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบศิลปะสื่อประสมและการจัดวาง ของอาจารย์วิโชค มุกดามณีซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ ที่กล่าวมาข้างต้น ข้าพเจ้าสังเกตได้จากผลงานการสร้างสรรค์ของอาจารย์วิโชค และพบว่า ธรรมชาตินอกจากจะสร้างความงดงามและเป็นจุดกำเนิดของสรรพสิ่งในโลกนี้แล้ว ธรรมชาติยังสามารถสร้างแรงบันดาลใจทำให้เกิดความงามอิสระของความคิดและจินตนาการ สามารถสร้างมโนภาพจากจิตไร้สำนึก ให้ถ่ายทอดออกมาในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้อย่างน่าอัศจรรย์ยิ่งนัก การได้ชื่นชมกับผลงานของอาจารย์ ทำให้ข้าพเจ้าได้เข้าไปสู่โลกอีก โลกหนึ่งที่อยู่ภายใต้รูปแบบความงามทางเทคนิคและกระบวนการทางความคิด สอดคล้องกับแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ที่นำเสนอผ่านการจัดวางแบบ 3 มิติ ในรูปร่าง รูปทรง และสีสันทัน ของบรรยากาศ ที่เกิดจากความรู้สึกของตน ภายใต้สภาวะอารมณ์ และประสบการณ์ที่ได้รับ นำมาถ่ายทอดสู่ผลงานศิลปะ

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลงานของศิลปินที่ทำงานศิลปะร่วมสมัยในรูปแบบต่าง ๆ

ลำดับ ที่	ชื่อศิลปิน	วัตถุประสงค์	รูปแบบ Style	วิเคราะห์ทัศนธาตุ	วิธีการ Technical
1	อาจารย์ ปัญญา วิจิตรนสาร	- สะท้อนแนวความคิด เนื้อหาสาระ เกี่ยวกับ คติความเชื่อ สร้างผลงานจาก การจำลองภาพโลกสวรรค์ โลกโล กัณฑ์รศ และโลกหน้าโดยใช้เทคนิค ทางจิตรกรรมเป็นสิ่งสำคัญในการ แสดงออกมากกว่าความเหมือนจริง ไตรภูมิจักรวาลเป็นสิ่งของการ แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกภายใน ตนเอง และเป็น “สัญลักษณ์” เปรียบ เปรยไปถึงอารมณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา ลักษณะผลงานให้ความรู้สึก เคลื่อนไหวแปรเปลี่ยน “อิสระ” แสดงออกอย่างอิสระและตรงจากใจ - สร้างสรรค์จิตรกรรม เป็นงาน จิตรกรรมที่หยิบยกเอาสัญลักษณ์ มนุษย์ สัตว์ลวดลายไทยนำมา	กึ่ง นามธรรม	- ผลงานสร้างสรรค์ในระยะแรกๆมีลักษณะแนวไทย ประเพณี ได้รับแรงบันดาลใจจากจิตรกรรมฝาผนังที่ แนวคิดแบบอุดมคติต่างไปจากภาพแบบความเป็นจริง - โครงสร้างของภาพที่ประกอบด้วยเส้นมีความ ประสานกันอย่างกลมกลืน มีการเชื่อมโยง มีจังหวะ ลีลากำหนดทิศทางความเคลื่อนไหวอย่างสัมพันธ์กัน - รูปทรงของสัตว์หิมพานต์ รูปยักษ์มาร และภาพมาร ผจญเป็นองค์ประกอบใหญ่ - อารมณ์ในภาพแสดงความรู้สึกน่าตื่นเต้น หม่อมที่ กำลังต่อสู้ดิ้นรนซุลมุนวุ่นวาย และพลังอำนาจของพระ พุทธองค์ เป็นความขัดแย้งที่รุนแรง แต่ประสานกันให้ กลมกลืนกันด้วยองค์ประกอบ - เป็นการสร้างรูปแบบขององค์ประกอบแนวเรื่อง และ องค์ประกอบของมุมมองที่ใช้ปัจจัยทางทัศนศิลป์ อาทิ เช่น รูปทรง ลวดลาย น้ำหนัก ช่องไฟ และ	 <p>เทคนิค อะคริลิกบนผืนผ้าใบ</p> <p>เทคนิค อะคริลิกบนผืนผ้าใบ</p> <p>ประเภท จิตรกรรมฝาผนัง เทคนิค อะคริลิกบนผืนผ้าใบ</p>

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลงานของศิลปินที่ทำงานศิลปะร่วมสมัยในรูปแบบต่าง ๆ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อศิลปิน	วัตถุประสงค์	รูปแบบ Style	วิเคราะห์ทัศนธาตุ	วิธีการ Technical
		<p>ประกอบกันแปลความหมายเป็นรูปลักษณะทางอุดมคติไทย มีการผสมผสานสิ่งมีชีวิตต่างพันธุ์ต่างประเภทได้แก่ คน+สัตว์และ/หรือพืชหรือสัตว์ต่างชนิดผสมกัน จุดเด่นอยู่ที่การใช้สีสันไส สามารถทำให้ทัศนธาตุที่หลากหลายและไม่นำเข้ากันปรากฏด้วยกันได้อย่างสมดุล</p> <p>-สะท้อนความงามด้านพุทธศิลป์ เป็นการสื่อสารให้เห็นเจตนา ของศิลปินที่มีความศรัทธาที่จะสร้างรูปของสัญลักษณ์ ได้ใช้ฐานความรู้ทางศาสนา และศิลปวัฒนธรรมมาสร้างงานจิตรกรรมไทยแนวประเพณี จุดหมายของเขามุ่งไปสู่โลกใหม่ในอุดมคติ</p>		<p>เทคนิควิธีการในแบบไทยประเพณี โดยผ่านการรับรู้แปลความหมายของศิลปิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นการแทนค่ารูปทรง สัญลักษณ์ องค์ประกอบของภาพด้วยน้ำหนัก รูปทรง สี ช่องไฟ - มีการจัดองค์ประกอบโดยเน้นจุดเด่นที่รูปทรง ในลักษณะการให้ความสำคัญกับขนาดของรูปทรงหลัก - มีการเน้นระยะความน่าสนใจของเรื่องราว จากรูปร่างรูปทรงของธรรมชาติ มาผสมผสานกับจินตนาการ - แสดงโครงสร้างในภาพและบรรยากาศ ของอารมณ์เป็นส่วนใหญ่ มีการใช้เส้นในชนิดทิศทางเดียวกัน เกิดการประสานกันของสีที่ ที่มีทั้งระยะไกล มาจนถึงระยะใกล้สุด และมีการทิ้งพื้นที่ว่างให้ทำงานกับรูปทรงอย่างเป็นเอกภาพ - เป็นการสื่อสารให้รูปทรงสัญลักษณ์ที่เป็นรูปแบบทางรูปธรรมทางศิลปะกับรูปทรงสัญลักษณ์ ที่เป็นนามธรรมในทางคติความเชื่อ 	<p>วิธีการ Technical</p> <p>ประเภท จิตรกรรมฝาผนังวัด พุทธประทีปเทคนิค สี อะคริลิก</p> <p>ประเภท จิตรกรรมฝาผนังวัด พุทธประทีป เทคนิค สีอะคริลิก</p>

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลงานของศิลปินที่ทำงานศิลปะร่วมสมัยในรูปแบบต่าง ๆ (ต่อ)

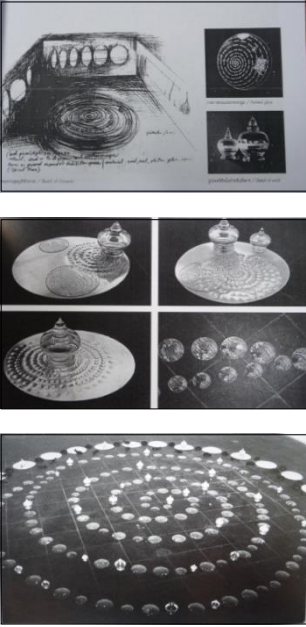
ลำดับ ที่	ชื่อศิลปิน	วัตถุประสงค์	รูปแบบ Style	วิเคราะห์ทัศนธาตุ	วิธีการ Technical
		<p>ได้นำเอาแนวคิดในทฤษฎีศิลปะจากตะวันตกมาผสมผสานกันกับศิลปะแบบประเพณี เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมไทยแนวประเพณี จึงมีแนวความคิด รูปแบบ และเทคนิควิธีการที่หลุดโลก เห็นความเป็นจริง และแปรความหมายออกมาเป็นภาพไทยในแนวทางสร้างสรรค์ใหม่ กำหนดโครงภาพ รูปแบบ เรื่องราว และเทคนิค สี สัน มีการพัฒนาสร้างสรรค์ จนผลงาน มีลักษณะเด่นที่เป็นของตัวเอง</p>		<p>หรือรูปในอุดมคติที่มีการประสานสัมพันธ์กันอย่างมีเอกภาพ</p>	

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลงานของศิลปินที่ทำงานศิลปะร่วมสมัยในรูปแบบต่าง ๆ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อศิลปิน	วัตถุประสงค์	รูปแบบ Style	วิเคราะห์ทัศนธาตุ	วิธีการ Technical
2	วิโชค มุกดาเมธี	ชีวิต มนุษย์ ธรรมชาติ สภาพแวดล้อม ตลอดจนสรรพสิ่งทั้งปวง ตกอยู่ภายใต้ อิทธิพลของเทคโนโลยีสมัยใหม่และ ความเจริญทางด้านวัตถุ รู้สึกถึงสภาวะ ใหม่ที่เกิดขึ้น ทั้งมีความขัดแย้งและ สัมพันธ์ปรากฏให้เห็นในรูปความงาม ความสมบูรณ์ ตลอดจนพลังอำนาจที่ ซ่อนเร้นอยู่ภายใน เป็นพลังผลักดันให้ เกิดแนวความคิดและการแสดงออกโดย การสร้างงานศิลปกรรมขึ้น มุ่งเน้น เนื้อหาทางด้านรูปทรง และโครงสร้าง ทางสัญลักษณ์ สื่อความหมายสะท้อน สภาวะการณ์ปัจจุบัน โดยเน้น สาระสำคัญในผลงานทั้งหมดอยู่ 2 ประการคือ ¹²	ศิลปะ สื่อผสม และการ จัดวาง	<ul style="list-style-type: none"> - ผลงานชุดภูมิจักรวาล รูปทรงสมมุติที่กำหนดแทนจักรวาลก็คือ ที่ว่าง รูปทรงกลมใหญ่ รูปทรงของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ที่ประกอบอยู่ในโครงสร้างรูปทรงกลมใหญ่ จะอยู่ในทรงกลมเล็กๆ ที่หมุนเวียนในลักษณะลากันหอย การเคลื่อนที่มองได้ 2 ลักษณะคือ จากภายนอกสู่ภายในหรือจากภายในสู่ภายนอก - ในรูปทรงกลมเล็กๆ จะสร้างมิติความเคลื่อนไหวของแต่ละวงจรให้แทนค่าความหมายของชีวิตที่ไหลเวียนแตกต่างกันไป - สร้างรูปทรงย่อยลงบนรูปทรงกลม กำหนดให้มีมิติแบบ 2 มิติ และประกอบรูปทรง 3 มิติที่มีความหมายแทนค่าชีวิตต่างๆ ในภูมิทั้งสาม คือ เทพภูมิ ภูมิ และอูภูมิ - ใช้แผ่นอะลูมิเนียม เพื่อสร้างพื้นผิว โดยการเจาะคูนให้เกิดมิติของพื้นผิว 	<ul style="list-style-type: none"> - เทคนิคสื่อผสม - ใช้แผ่นอะลูมิเนียม เพื่อสร้างพื้นผิวโดยการเจาะคูนให้เกิดมิติของพื้นผิว - ใช้กระจกนูนที่มีความแวววาวใส เขียนรูปทรงและเรื่องราว - ใช้วัสดุ 3 มิติที่มีรูปร่างแทนค่าชีวิต มนุษย์ สัตว์ - ใช้สีอะคริลิกและสีกาชเพชร ในการระบายบนวัสดุต่างๆ - ใช้ตัวตุ้ดตะปูเจาะบนแผ่นโลหะอะลูมิเนียมรูปทรงกลมเกิดพื้นผิวนูนเป็นจังหวะของลวดลายกันหอย - จัดวางอะลูมิเนียมทรงกลม

¹² วิโชค มุกดาเมธี, สื่อผสมและศิลปะแนวจัดวางในประเทศไทย (หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด มหาชน, 2545), 102.

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลงานของศิลปินที่ทำงานศิลปะร่วมสมัยในรูปแบบต่าง ๆ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อศิลปิน	วัสดุประสงค์	รูปแบบ Style	วิเคราะห์ทัศนธาตุ	วิธีการ Technical
		<p>1. การสร้างรูปทรงให้มีโครงสร้างและสัญลักษณ์ที่สื่อถึงเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน</p> <p>2. สื่อวัสดุและการเปลี่ยนแปลงจากผลกระทบของเทคโนโลยีสมัยใหม่</p>		<p>- ใช้กระจกุนที่มีความแวววาว สะท้อนแสงภายนอก เพื่อให้เขียนรูปทรงและเรื่องราวที่กำหนดแทนความหมายของสรรพชีวิตต่างๆ</p> <p>- วัสดุ 3 มิติที่มีรูปร่างแทนค่าชีวิต มนุษย์ สัตว์ ลายกันหอยแทนค่าความเคลื่อนไหวหมุนเวียนของชีวิต และหมุนวนในภูมิต่างๆของจักรวาล</p> <p>- จัดวางรูปทรงแผ่นระนาบ 2 มิติและรูปทรง 3 มิติ ลงในโครงสร้างลายกันหอย ค่อยๆ เคลื่อนไหวจากศูนย์กลางหมุนวนออกสู่ภายนอก จัดวางเพื่อสร้างความหมายและความสัมพันธ์ของผลงานทั้งหมด</p>	<p>ล้อมรอบรูปทรงลายกันหอย และใช้ รูปทรง 3 มิติ จัดวางประกอบ</p>

จากการศึกษาและวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าพื้นฐานความคิด และอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ประกอบด้วยข้อมูลสามกลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

1. อิทธิพลความเชื่อทางพระพุทธศาสนาจากวรรณกรรมไตรภูมิ
2. อิทธิพลทางรูปแบบของงานศิลปกรรม
3. อิทธิพลจากผลงานของศิลปินร่วมสมัย

สามารถอธิบายได้ว่า เรื่องราวมหานทีลีทันคร พระอาทิตย์ พระจันทร์ ตามคติไตรภูมิ เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า โดยเริ่มจากความประทับใจในความงามทางกายภาพ ของสิ่งมีชีวิตสายน้ำแห่งมหานทีลีทันคร และนำมาสู่การศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงลึก ภายใต้วามงามในรูปแบบลักษณะ สัญลักษณ์ภายนอกของเรื่องราวมหานทีลีทันคร พระอาทิตย์ พระจันทร์เหล่านั้น วิเคราะห์

เพื่อศึกษารูปแบบ และตีความหมายจากคติความเชื่อไตรภูมิ เรื่องมหานทีลีทันคร ให้เป็นรูปธรรม สร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมไทย เทคนิคผสม มีลักษณะเป็นรูปทรงต่าง จากการสันนิษฐานในความเชื่อไตรภูมิ

ใช้รูปทรงเป็นสัญลักษณ์แสดงความเชื่อและบอกเล่าเรื่องราวผ่านภาพจิตรกรรมไทยที่แสดงถึงจินตนาการของสิ่งมีชีวิตในรูปแบบลักษณะต่าง ๆ นำมาสร้างสรรค์ เป็นผลงานผ่านความรู้สึก จากการตีความหมาย จินตนาการในรูปแบบเฉพาะตน

เพื่อเชื่อมโยงและตีความจากความเชื่อกับโลกของความจริงที่ต้องการการสัมผัสจับต้องได้ ให้เป็นรูปธรรมและยังแสดงถึงความต่างที่สร้างความสมบูรณ์และความสมดุลในโลกที่มนุษย์มีวิถีดำรงอยู่ในปัจจุบัน

ข้าพเจ้าต้องการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์บนรูปทรง และและแผ่นระนาบจัดวางในรูปแบบ 3 มิติ โดยใช้กระบวนการทางจิตรกรรมไทยเทคนิคผสม แสดงจินตนาการจากสภาวะภายในจิตใจของตนเอง โดยได้รับแรงบันดาลใจจากมหานทีลีทันคร พระอาทิตย์ พระจันทร์ ในไตรภูมิซึ่งเป็นโลกแห่งความเชื่อในทางพระพุทธศาสนา นำมาสร้างสรรค์เป็นภาพจิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรง 3 มิติ และแผ่นระนาบ 2 มิติ โดยใช้รูปทรงเป็นสัญลักษณ์แสดงความเชื่อในแต่ละส่วนของเรื่องราว และบอกเล่าเรื่องราวผ่านภาพจิตรกรรมที่แสดงถึงจินตนาการของสิ่งมีชีวิตในรูปแบบลักษณะต่าง ๆ และเป็นการตีความจากความเชื่อ โดยสร้างความเชื่อให้เป็นรูปธรรม เพื่อเชื่อมโยงกับโลกของความจริงที่ต้องการการสัมผัสจับต้องได้ และยังแสดงถึงความต่างที่สร้างความสมบูรณ์และความสมดุลในโลกที่มนุษย์มีวิถีดำรงอยู่ในปัจจุบัน

และในขณะเดียวกันอิทธิพลทางด้านพระพุทธศาสนาก็ได้เข้ามามีบทบาทต่อความคิด ซึ่งเกิดจากการมองความเชื่อเช่นกัน โดยมองอย่างเข้าใจในความเป็นสัจจะเห็นความเป็นจริงจากการพิจารณาด้วย

ปัญญา การรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกภายในส่งผลให้เกิดแนวคิดที่จะนำไปถ่ายทอดผ่านกระบวนการทางศิลปะ ซึ่งมีการศึกษาอิทธิพลจากรูปแบบผลงานศิลปกรรม และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของศิลปินไทย ซึ่งแบ่งออกเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ รูปแบบศิลปะนามธรรม รูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรม และรูปแบบศิลปะการจัดวาง สามารถนำมาเป็นฐานข้อมูลในการทำวิจัยเชิงสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมไทยเทคนิคผสม รวมถึงการพัฒนาารูปแบบผลงานต่อไป

บทที่ 3

ขั้นตอนและการดำเนินงานสร้างสรรค์

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “มหานทีสี่ทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” ข้าพเจ้าได้ศึกษาวิธีการมองเห็น “เรื่องราวและสัญลักษณ์จากการตีความจากความเชื่อในอุดมคติทางไตรภูมิ” ด้วยการสังเกต พิจารณาจากการศึกษาเนื้อหาโดยตรง และอ่านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ควบคู่กันไป ซึ่งเป็นความบังคาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีเนื้อหาเรื่องราวเชื่อมโยงระหว่างแผ่นระนาบ 2 มิติ และรูปทรง 3 มิติ และเรื่องรามหानทีสี่ทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ ประกอบเข้าด้วยกัน โดยถ่ายทอดผ่านเทคนิคผสมจิตรกรรมเขียนสีประกอบกับกลุ่มรูปทรงแบบ 3 มิติ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกและจินตนาการ และการตีความหมาย จากทัศนคติส่วนตัวต่อเรื่องราวของมหานทีสี่ทันดรในคติความเชื่อเรื่องไตรภูมิซึ่งมีกระบวนการสร้างสรรค์ ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

ดังนั้น ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์จำเป็นต้องอาศัยถึงองค์ประกอบและกระบวนการสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดทางอารมณ์ความรู้สึกผ่านผลงานจิตรกรรมเทคนิคจัดวาง 3 มิติ ดังต่อไปนี้

1. การประมวลความคิด
 - 1.1 การมอง
 - 1.2 ศิลปะไม่ใช่การลอกเลียนแบบ
 - 1.3 ศิลปะเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการ
 - 1.4 คิดเป็น “สี่”
2. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
 - 2.1 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์
 - 2.2 ขั้นตอนการแสดงออกด้วยเทคนิคและวิธีการ
3. ขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์
 - 3.1 ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์
 - 3.1.1 รูปทรง (Form)
 - 3.1.2 รูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form)
 - 3.1.3 รูปทรงอินทรีย์รูป (Organic Form)
 - 3.1.4 รูปทรงอิสระ (Free Form)

- 3.1.5 เส้น (Line)
- 3.1.6 สี (Color)
- 3.1.7 ความขัดแย้ง (Contrast)
- 3.1.8 ความเป็นเด่นของสี
- 3.1.9 พื้นที่ว่างและมิติ (Space and Dimension)
- 3.1.10 น้ำหนัก (Tone)
- 3.1.11 ลักษณะพื้นผิว (Texture)
- 3.1.12 ลักษณะความเคลื่อนไหว (Spatial Dynamic)
- 4. ภาพร่างแนวความคิดสู่ผลสำเร็จ (Sketch)
 - 4.1 ภาพร่าง (Sketch) โมเดล
 - 4.2 ภาพร่างขาว – ดำ (Sketch)
- 5. อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. การประมวลความคิด

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นว่า ควรเริ่มต้นจากการประมวลความคิดและทำความเข้าใจ ซึ่งเป็นการกระบวนการสร้างสรรค์ที่มีการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการของศิลปินเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ สิ่งเหล่านี้เป็นนามธรรมที่ไม่สามารถจับต้องได้ การสร้างสรรค์จึงเป็นการแสดงออกให้เห็นเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ผลงานศิลปะมิใช่สิ่งที่สร้างขึ้นด้วยสูตรที่ตายตัว รูปแบบผลงานและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของการรับรู้ของศิลปินทั้งทางตรงและทางอ้อม อาจได้รับอิทธิพลมาจากธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวเป็นแรงขับเคลื่อนภายใน หรือการรับรู้ถึงสื่อต่าง ๆ อาทิเช่น การอ่านหนังสือเรื่องราวของความเชื่อในคติไตรภูมิ ซึ่งมีความสนใจในประวัติความเป็นมาและเนื้อหาที่แฝงด้วยคติธรรมต่าง ๆ มากมาย และการรับสารนั้นนำมาคิดและตีความหมายในรูปแบบที่ตนเข้าใจสามารถถ่ายทอดเรื่องราวผ่านความคิดและจินตนาการของตน ดังนั้นการประมวลความคิดเป็นสิ่งสำคัญ สามารถทำให้เกิดการตกตะกอนของข้อมูล ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงเกิดความเข้าใจกับความรู้สึกของตนเองมากยิ่งขึ้น

1.1 การมอง

การมองเป็นการรับรู้ระดับพื้นฐานจนเกิดการบันทึกและจดจำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อสภาวะอารมณ์และจิตใจ มนุษย์ใช้การมองเพื่อที่จะถอดความเป็นจริงระดับกายภาพ คือความเป็นจริงตามที่ตาเห็น ให้ออกมาเป็นภาพที่ผสมผสานกับความจริงในระดับ

จินตนาการ อาจเป็นมโนภาพจากจิตใจสำนึก “การมองเห็น” จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ พิชญ์ สุภนิมิต¹³ ได้กล่าวไว้ว่า ศิลปินผู้สร้างสรรค์งานศิลปะมองเห็นภาษาที่อ่านออกแล้วจากธรรมชาติ จึงได้นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของการสร้างสรรค์และแสดงออกที่ปรากฏอยู่ในภาพ จากใจความสำคัญดังกล่าว ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นว่าการมองเห็นโดยการพิจารณาจากธรรมชาติ นำมาซึ่งการเกิดและการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเรียกว่า ภาษาที่อ่านออกจากการรับรู้เป็นการรับรู้จากสิ่งหนึ่ง นำไปสู่กระบวนการคิดวิเคราะห์ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ สี สัน รูป ร่าง รูปทรง พื้นผิว สิ่งเหล่านี้หล่อหลอมกันทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่ปรากฏอยู่ในการสร้างสรรค์ โดยมีทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์เพื่อจัดลำดับต่อกระบวนการความคิดและทำความเข้าใจในการสร้างสรรค์รูปแบบของผลงาน

1.2 ศิลปะไม่ใช่การลอกเลียนแบบ

ข้าพเจ้ามีทัศนคติต่อการสร้างสรรค์ที่ว่า ศิลปะไม่ใช่การลอกเลียนแบบ ไม่ว่าสิ่งใดที่ลอกเลียนแบบนั้นจะเป็นธรรมชาติ ความคิดหรือตัวอย่างของผู้อื่น ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าชื่นชอบผลงานศิลปะแบบนามธรรม และแบบกึ่งนามธรรม มีการสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปทรงจากของจริงในธรรมชาติเป็นจุดบันดาใจ และนำเอารูปทรงของธรรมชาติที่ผสมกับบุคลิกภาพของศิลปินก่อเกิดเป็นงานสร้างสรรค์ที่เป็นงานต้นแบบ ไม่ซ้ำแบบของใคร ไม่ซ้ำแบบของธรรมชาติ ไม่ซ้ำแม้แต่แบบของข้าพเจ้า เป็นงานศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะตัวหรือแสดงบุคลิกภาพของศิลปิน น. ณ . ปากน้ำ¹⁴ มีความคิดเห็นเรื่องดังกล่าวว่า ศิลปะนั้นเพียงแต่อาศัยธรรมชาติเป็นแม่แบบในการเกิดแรงบันดาลใจ (Inspiration) หลังจากเกิดความประทับใจ (Impression) แล้วจากนั้นจึงกลั่นกรองความงามของธรรมชาติให้เกิดจินตนาการเป็นอารมณ์สะท้อนใจ (Emotion) แล้วจึงถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกลงไปในงานศิลปะ (Expression) ธรรมชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญในการแสดงออกด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ส่วน ชลูด นิ่มเสมอ¹⁵ มีความคิดเห็นว่าการสร้างสรรค์อาจกระทำได้ด้วยการใช้ธรรมชาติเป็นสื่อ โดยการเลือกสรรเพิ่มเติม ตัดทอน หรือแปรสภาพของธรรมชาติให้เป็นรูปทรง ที่สามารถสื่อแสดงความหมาย ซึ่งได้แก่อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด หรือจินตนาการของผู้สร้าง หรืออาจกระทำได้ด้วยการใช้รูปทรงที่สร้างขึ้นเอง จากการประสานกันของทัศนธาตุ ซึ่งได้แก่จุด เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง สี และลักษณะผิว เพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึก หรือความงามด้วยรูปทรงเองโดยไม่ต้องให้รู้ว่าเป็นรูปทรงนั้นเป็นตัวแทนของสิ่งใดในการธรรมชาติการรับรู้จากความเชื่อคติไตรภูมิ

¹³ พิชญ์ สุภนิมิต, มหัตถรรยแห่งศิลปะ (กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2549), 96.

¹⁴ น. ณ . ปากน้ำ [นามแฝง], ความเข้าใจในศิลปะ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2531), 127.

¹⁵ ชลูด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2553),

ด้วยเหตุนี้ รูปร่าง รูปทรง ที่นำมาใช้ในผลงานของข้าพเจ้า จึงไม่มีลักษณะลอกเลียนแบบ
 ธรรมชาติ ข้าพเจ้าได้ดทอนรูปทรงเหล่านั้นให้มีลักษณะเป็นรูปทรงอินทรีย์รูป (Organic Form) และ
 รูปทรงอิสระ (Free Form) ข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดความงามของรูปทรง สี และบรรยากาศจากเรื่องราวทาง
 สัญลักษณ์ทางคติไตรภูมิ ให้ออกมาในรูปแบบกึ่งนามธรรม

1.3 ศิลปะเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการ

ศิลปกรรมที่ศิลปินสร้างสรรค์ขึ้นมานั้น คงไม่มีใครคนใดสามารถเข้าใจได้อย่าง
 ถ่องแท้ทั้งหมด เพราะการสร้างสรรค์ศิลปะเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล นอกจากนี้การสร้างสรรค์
 ศิลปะยังมีเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการเข้ามามีเกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้สร้างงานจะต้องมีความรู้
 ความเข้าใจต่อสิ่งที่สัมผัสและสนใจเสียก่อนจึงนำความรู้และประสบการณ์ในการรับรู้มาถ่ายทอดเป็น
 ผลงานศิลปกรรมได้อย่างลึกซึ้ง

การรับรู้เพื่อทำความเข้าใจจากประสบการณ์ที่พบเจอเพื่อนำมาสู่รูปแบบผลงาน
 ศิลปะ ข้าพเจ้าได้สร้างสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุด “มหานทีสีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” ซึ่งมีการ
 รับรู้และสัมผัสได้ถึงความงามและความน่าค้นหาโดยตีความหมายจากคติความเชื่อไตรภูมิเรื่องมหา
 นทีสีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ โดยตรง เพื่อเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสรรค์ นำไปสู่จินตนาการ
 ซึ่งมีทั้งรูปลักษณ์ทางสัญลักษณ์ โดยข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้านำเอาข้อมูลจากสมุดภาพไตรภูมิ
 จิตรกรรมฝาผนัง มาเป็นแนวคิดจากการพบเห็นและประสบการณ์ส่วนตัวมาผสมผสานกับ
 จินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึกภายในที่ได้แรงบันดาลใจนำมาซึ่งการสร้างสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบน
 แผ่นระนาบ 2 มิติ และรูปทรง 3 มิติ ของข้าพเจ้า

กระบวนการสร้างสรรคงานจิตรกรรมของข้าพเจ้าได้นำเอาความรู้สึกที่อยู่ภายในมา
 พิจารณาเรียบเรียง เพื่อนำออกมาสร้างรูปทรงใหม่จากข้อมูลข้างต้นมาประกอบโดยเกิดการสังเคราะห์
 ข้อมูลจากภายนอก (สิ่งเร้า) และภายใน (ความรู้สึก) โดยอาศัยคุณสมบัติหลักของทัศนธาตุมา
 ผสมผสาน สร้างความกลมกลืน และสร้างความหมายใหม่ เพื่อแสดงออกทางความคิด เนื้อหา อารมณ์
 ความรู้สึก ตามกระบวนการทางจิตรกรรม

จากความสำคัญดังกล่าวผลงานจิตรกรรมซึ่งได้เสนอเป็นวิทยานิพนธ์ชุด “มหานที
 สีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” มุ่งแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ที่มีต่อความงดงาม
 ถ่ายทอดเป็นผลงานจิตรกรรมบนแผ่นระนาบ 2 มิติ และรูปทรง 3 มิติ เป็นการสร้างงานจิตรกรรมที่
 ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการทดลอง ค้นคว้า และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำเสนอเรื่องราวเนื้อหาเกี่ยวกับ
 อารมณ์ความรู้สึกที่ได้รับจากมิติของโลกแห่งความเชื่อ รูปแบบของผลงานเป็นผลงานจัดวาง 3 มิติ ที่เป็น
 การค้นหาความสมดุลระหว่างพื้นผิว (Texture) พื้นที่ว่าง (Space) และรูปทรงโดยใช้สื่อที่มาจากที่มา
 จากการตีความที่มีรูปทรงเหมือนจริงและนำมาดัดทอน คลี่คลาย และสร้างรูปทรงขึ้นมาใหม่ จนกระทั่ง
 เกิดการสลายรูปทรง โดยเลือกใช้เทคนิคสีอะคริลิกบนดินสอพองที่มีลักษณะเฉพาะตัว และการ

ผสมผสานของวัสดุเศษกระจกสี บางส่วนเพื่อสร้างความสวยงามและความน่าสนใจของผลงาน รูปแบบผลงานจะมีกลิ่นไอของจิตรกรรมไทยที่มีการปะติดกระจกสี ตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกในจินตนาการส่วนตัว

1.4 คิดเป็น “สี”

กระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะเพื่อที่จะถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของผู้ทำงานศิลปะหรือศิลปินให้ผู้ผลงานได้รับรู้ เข้าใจว่าผู้สร้างสรรค์ผลงาน คิด หรือต้องการแสดงความรู้สึกอย่างไรในผลงานอันนำอารมณ์ความรู้สึกที่รับรู้เข้าใจ มาสู่ความชัดเจนของอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งสีเป็นสื่อในการถ่ายทอดไปยังคนอื่นในการรับรู้ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นภาษาทางจิตรกรรมที่โดดเด่นแสดงตัวชัดเจน อิทธิพล ตั้งโฉลก¹⁶ มีความคิดเห็นเรื่องดังกล่าวว่า “สี” เป็นทัศนธาตุหลักในการสื่อทั้งเรื่องราวความหมายอารมณ์ ความรู้สึก และสุนทรียภาพ จนกล่าวได้ว่า “สี” คือ ภาษาเฉพาะของจิตรกรรม ซึ่งสีมีอิทธิพลต่อจิตใจมนุษย์ในการรับรู้มาโดยตลอด ความหมายของสีเกิดขึ้นได้เองโดยธรรมชาติ ในระดับสัญชาตญาณสีจะก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองในเชิงจิตวิทยาทั้งในด้านของพุทธิปัญญา ความรักหรือแม้กระทั่งภัยอันตราย และในระดับปรัชญา สีจะถูกแปรเปลี่ยนเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายประสานไปกับสัญลักษณ์ และทัศนธาตุอื่น

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงาน โดยนำเอาสัญลักษณ์ทางคติไตรภูมิมาเป็น ข้อมูลพื้นฐาน และนำเอาความรู้สึกประทับใจที่มีต่อความเชื่อมาถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสม ในรูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรม ถ่ายทอดอารมณ์ความคิดและจินตนาการของข้าพเจ้าจากการประสานกันของทัศนธาตุ ซึ่ง ได้แก่ สี พื้นผิว ที่ว่าง รูปร่าง รูปทรง โดยเฉพาะสีและรูปทรงเป็นทัศนธาตุหลักที่สำคัญและเด่นชัดมากที่สุดในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ซึ่งสีมีอิทธิพลต่ออารมณ์ความรู้สึกในการแสดงออกถึงความงาม และรูปทรงเป็นสื่อแสดงแทน พระอาทิตย์ ตามรูปทรงที่ปรากฏในรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงสีของบรรยากาศเป็นการสื่อแสดงการแทนค่าเรื่องราวความหมายด้วยสัญลักษณ์ในการตีความหมายที่ผสมผสานเรื่องราวของจินตนาการที่ได้รับอิทธิพลมาจากความเชื่อของคติไตรภูมิ นำเสนอในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมไทย สื่อผสม ในรูปแบบศิลปะการจั่ววาง 3 มิติ

การสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าได้อาศัยหลักสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนของเนื้อหาที่เป็นแนวความคิด (Concept) และส่วนของหลักพื้นฐานทางทัศนธาตุ (Elements) รูปแบบผลงานข้าพเจ้าได้ใช้หลักทางทัศนธาตุที่สำคัญต่อความรู้สึกจะเน้นไปที่สี ลักษณะของพื้นผิว รูปร่าง รูปทรง รวมถึงพื้นที่ว่างและทิศทางการเคลื่อนไหว มีลักษณะเป็นโครงสร้างเพื่อให้เกิดจังหวะ ลีลา

¹⁶ อิทธิพล ตั้งโฉลก, แนวการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมขั้นสูง (กรุงเทพฯ: อมรินทร์เอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2550), 65.

ของรูปทรงที่ผสมกับพื้นที่การจัดวาง ซึ่งรูปทรงที่ใช้ในการสร้างสรรค์คือ 1. อินทรีรูป เป็นรูปทรงของสิ่งมีชีวิตหรือมีลักษณะคล้ายสิ่งมีชีวิตมีโครงสร้างที่แตกต่างกันออกไป มีความอิสระในรูปทรงและเนื้อหา รูปทรงอินทรีรูปจะให้ความรู้สึกถึงการมีชีวิตชีวาและเติบโต 2. รูปทรงเรขาคณิต ซึ่งข้าพเจ้าใช้รูปทรงกลม เป็นส่วนหลักของผลงานในการถ่ายทอดเนื้อหาและเรื่องราวที่และตีความจากคติความเชื่อของไตรภูมิ ในการสร้างสรรค์ผลงาน 3. รูปทรงอิสระ เป็นรูปทรงที่เกิดขึ้นอย่างอิสระไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนของตัวเอง ซึ่งรูปทรงอิสระให้ความเคลื่อนไหว และการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมยังเน้นไปที่ลักษณะการใช้สีให้เกิดบรรยากาศที่สวยงาม สร้างสรรค์ตามสภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันขณะ (Improvisation) ในส่วนของเนื้อหาข้าพเจ้าได้ให้ความสำคัญต่อ จังหวะ ลีลา เส้นสีสันของบรรยากาศ และพื้นผิวของผลงาน ทำให้เกิดการกระตุ้นเร้าความรู้สึกโดยให้เกิดการประสานกลมกลืน ลีลาละเมียดละไม สวยงาม คึงดูค และอารมณ์ที่เปรียบเสมือนสิ่งที่เก็บไว้ในจิตใต้สำนึกของมนุษย์

เนื้อหาส่วนใหญ่จะเน้นความกลมกลืน (Harmony) ของอารมณ์ความรู้สึก ในความเป็นจริงของชีวิตที่มีทั้งส่วนดี ส่วนไม่ดี สวยงาม มีทุกข์ มีสุข ในสภาพจิตใจที่มีการเคลื่อนไหวทั้งราบเรียบ นุ่มนวลอ่อนโยน รวมทั้งลีลา คุดันมีพลังในตนเอง ประกอบไปด้วยความสนใจชื่นชมกับ เทวคา ยักษ์ มาร สัตว์ และสิ่งมีชีวิตน้อยใหญ่ในมหานทีสีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ ที่มีความสวยงามแต่แฝงไปด้วยคติความเชื่อและจินตนาการที่เกิดขึ้น จึงนำมาใช้เป็นสื่อแทนความรู้สึกในการแสดงออก

โดยสรุป การสร้างสรรค์ผลงานเป็นลักษณะการแสดงออกทางรูปทรงและเนื้อหา แสดงถึงความมีพลังในความงาม ความนุ่มนวล อ่อนหวาน ที่แฝงไปด้วยความแข็งแกร่ง ในความรู้สึกและจินตนาการที่ได้รับอิทธิพลจากคติความเชื่อทางไตรภูมิ โดยใช้รูปทรงพื้นผิว ลีลาสันของบรรยากาศ เป็นสื่อในการแสดงออกของความรู้สึกถ่ายทอดผ่านผลงานจิตรกรรม

2. ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

ศึกษาจากแหล่งที่มาของความบันดาลใจจากคติทางไตรภูมิ โดยเฉพาะเนื้อหาเรื่องราวในการตีความจากคติความเชื่อของไตรภูมิ รวมถึงบรรยากาศของการแทนค่าสัญลักษณ์ ทั้งจากหนังสือ สื่อต่าง ๆ รวมถึงศึกษาจากจิตรกรรมฝาผนังเพื่อเก็บทั้งความรู้สึกจากบรรยากาศ และรูปทรงพื้นผิวต่าง ๆ ในการประมวลผลจากการรับรู้ และการตีความ เพื่อสังเคราะห์ให้เกิดเป็นภาพ สี และรูปร่าง รูปทรง ที่ปรากฏในผลงานสร้างสรรค์ต่อไป

1. นำข้อมูลที่ได้มาเลือกสรร วิเคราะห์และสรุปผล
2. ศึกษากระบวนการทางเทคนิคจิตรกรรมเทคนิคผสมที่สามารถตอบสนองต่ออารมณ์ความรู้สึก

3. สร้างภาพร่างทั้งด้วยวิธีการวาดเส้น และ โมเดล จัดวาง โครงสีและบรรยากาศของสี ที่ตอบสนองต่อความรู้สึกโดยตรง
4. นำภาพร่างที่ได้มาวิเคราะห์แก้ไขปัญหาทางทัศนธาตุ เพื่อหาความสัมพันธ์ของภาพโดยรวม จนเป็นที่น่าพอใจ
5. เลือกสรรภาพร่างนำมาขยายเป็นผลงานจริง
6. การปฏิบัติงานจริงจะอาศัยเทคนิคและอารมณ์ความรู้สึกสร้างสรรค์รวมถึงแก้ปัญหา และวิเคราะห์ภาพรวมควบคู่ไปอย่างต่อเนื่อง
7. นำผลงานที่เสร็จสมบูรณ์มาวิเคราะห์วิจารณ์ทั้งโดยตนเอง เพื่อน และอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์

2.1 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุด “มหานทีสีทันดร : ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” มีจุดเริ่มต้นมาจากความบังเอิญที่มีอยู่ในเรื่องเล่าทางคติความเชื่อ ไตรภูมิ ที่มีการตีความของเนื้อหาที่ได้รับอิทธิพลจากเนื้อหาไตรภูมิ ผสานกับอารมณ์ความรู้สึกที่รับรู้ดังกล่าว โดยเกิดความคิดและจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งเริ่มจากขั้นตอนของการสร้างภาพร่างนั้น ได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลของรูปทรงที่จะนำมาใช้ด้วยวิธีการบันทึกเป็นลายเส้น และสีน้ำเพื่อวางโครงสีและบรรยากาศที่ตอบสนองต่ออารมณ์ความรู้สึก แล้วจึงมีการร่างภาวะคลี่คลายรูปทรง ลดตัดทอนสร้างรูปทรงขึ้นมาใหม่ เมื่อได้รูปทรงเป็นที่น่าพอใจและมีความหมายพิเศษตามความคิด มีการทดลองโครงถ่างรวมทิศทาง การเลื่อนไหลของเรื่องราวโดยสร้างพื้นผิวให้สอดคล้องกับสวดลายของเรื่องราวใช้เทคนิคของดินสอพอง เพื่อหาโครงสร้างองค์ประกอบ โดยรวม จึงนำมาประกอบผสมผสานกับรูปทรงที่สร้างขึ้นมา เสริมต่อด้วยจินตนาการส่วนตัว เมื่อได้โครงสร้างของบรรยากาศและรูปทรงโดยรวมแล้ว จึงใช้เทคนิคการสร้างพื้นผิวในส่วนที่จะทำให้เกิดเป็นรายละเอียด และการใช้กระดาษทรายขัดผิวของรูปทรงให้เกิดเป็นผิวงานที่เรียบในบางส่วนที่ต้องการ และการนำรูปทรงของผลงานมาจัดวางดูภาพรวมของผลงาน ประกอบไปด้วยจังหวะของพื้นที่ว่าง และรูปทรงที่สอดคล้องประสานกลมกลืนกัน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงพื้นผิวที่เรียบและพื้นผิวที่หยาบและพื้นผิวที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไป ประกอบกับการใช้สีส้นในภาพร่างให้เกิดความสมบูรณ์ในบรรยากาศทางความคิดมากที่สุด ปรับปรุงแก้ไขภาพร่างที่ละเอียดจนเป็นที่น่าพอใจพร้อมที่จะนำไปขยายเป็นผลงานจริง ซึ่งในส่วนที่จะปฏิบัติผลงานจริงนั้น ผลงานที่ได้อาจจะมีความคลาดเคลื่อนจาก ภาพร่างอยู่บ้างจึงได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม เนื่องจากเป็นผลงานที่ปฏิบัติการในด้านกระบวนการสร้างเทคนิคพื้นผิวในรูปแบบต่าง ๆ

2.2 ขั้นตอนการแสดงผลออกด้วยเทคนิคและวิธีการ

ข้าพเจ้าใช้เทคนิคทางจิตรกรรมเป็นหลัก ที่แสดงออกบนกลุ่มรูปทรง 3 มิติ ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ โดยนำเอารูปแบบของจิตรกรรมฝาผนังลักษณะไทยประเพณีมาเป็นส่วนประกอบในการสร้างสรรค์จิตรกรรมไทยในรูปแบบเฉพาะตน ซึ่งมีเรื่องราวที่เกิดจากความเชื่อในอุดมคติทางไตรภูมิในเรื่องมหานทีสีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ เป็นความบังดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีเนื้อหาเรื่องราวเชื่อมโยงระหว่างรูปทรงและแผ่นระนาบ ประกอบเข้าด้วยกันถ่ายทอดโดยเทคนิคผสม มีลักษณะของการสร้างรูปทรงและพื้นผิวในกลุ่มรูปทรง 3 มิติ และสร้างสรรค์งานจิตรกรรมไทยในแบบอุดมคติประสานเข้าด้วยกัน ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ประกอบการทดลองสร้างรูปทรง 3 มิติ และพื้นผิวที่สามารถตอบสนองในการถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะที่ตรงตามเป้าหมายด้วยเทคนิคและวิธีการดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าเริ่มจากการทดลองสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในรูปแบบเฉพาะตน และนำเสนอออกมาโดยผ่านสัญลักษณ์ของกลุ่มรูปทรง ในแบบ 3 มิติ อาศัยเทคนิคการสร้างรูปทรงและโครงสร้างที่มีความคงทน และสามารถถ่ายทอดผลงานจิตรกรรมได้

จากการที่ได้ศึกษาข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ ข้าพเจ้าใช้ความคิด ความรู้สึกและจินตนาการที่เกิดจากความเชื่อของคติทางไตรภูมิ ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสอดคล้องกับรูปทรงในรูปแบบของการจัดวาง ในแต่ละชิ้นงานในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ในรูปแบบผลงานจิตรกรรมไทยในอุดมคติ ซึ่งมีกระบวนการขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานดังต่อไปนี้

การสร้างรูปทรงในรูปแบบ 3 มิติ จากโฟม

1. ร่างรูปแบบขนาดของแท่งโฟม ตามรูปทรง
2. ตัดแท่งโฟมตามขนาดที่กำหนดไว้ตามรูปทรง
3. ประกอบแผ่นไม้อัด ให้เกิดเป็นรูปทรงที่กำหนดไว้ด้วยกาวในการเชื่อมต่อให้เกิดความคงทนของรูปทรง

การสร้างรูปทรงในรูปแบบ 3 มิติ จากแผ่นไม้อัด

1. ร่างรูปแบบขนาดของแผ่นไม้อัด ตามรูปทรง
2. ตัดแผ่นไม้อัดตามขนาดที่กำหนดไว้ตามรูปทรง

การเตรียมพื้นผิวสำหรับงานจิตรกรรม

1. นำสีโป๊วมาฉาบให้เต็มผิวของรูปทรงชั้นที่ 1 ทิ้งไว้ให้แห้ง และฉาบสีโป๊วชั้นที่ 2 ตากแดดหรือผึ่งลมให้แห้งสนิท
2. นำดินสอพองที่ผสมน้ำและกาวลาเท็กซ์ในสัดส่วนที่พอเหมาะ ฉาบบนผิวของโฟมและแผ่นไม้อัดที่สร้าง ให้เต็มพื้นที่ของรูปทรงแต่ละชั้น ตากแดดและผึ่งลมให้แห้ง
3. ชัดผิวของรูปทรงแต่ละชั้นให้เรียบ ด้วยกระดาษทราย
4. สร้างพื้นผิวที่หยาบและนูนในปริมาณที่กำหนดไว้บนพื้นที่ของผิวงานบางส่วนด้วยสึอะคริลิก และใช้กระดาษทรายขัดผิวของเนื้อสีออกในพื้นที่บางส่วนตามความเหมาะสม

การร่างภาพ

1. ค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาสร้างภาพร่างลายเส้นด้วยเทคนิคดินสอดำ ในสมุดร่างภาพ
2. นำมาร่างมาเขียนลงบนพื้นผิวในรูปทรงของแต่ละชิ้นงาน

การลงสี

1. วางโครงสีและลักษณะของสีที่จะใช้ในแต่ละรูปทรง
2. ลงสีตามรูปแบบโครงสีที่กำหนดไว้ ด้วยเทคนิคสี น้ำ สีฝุ่น และสีอะคริลิก
3. สอดแทรกลายเส้นที่มีความคม ทึบ และบางในรูปทรงและเนื้อหาที่ต้องการ

ผลงานที่สร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์แล้วในแต่ละชิ้นงาน นำมาจัดวางเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม สามารถปรับเปลี่ยนตามสภาพของพื้นที่ โดยผลงานและละชั้นมีความน่าสนใจที่แตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็นเรื่องของรูปทรงและเนื้อหาสาระที่ก่อรูปขึ้นจากจินตนาการเฉพาะตน

ในขั้นตอนของการปฏิบัติงานสร้างสรรค์นั้นเริ่มจากการเตรียมรูปทรงกลม 3 มิติ และแผ่นระนาบ 2 มิติ ที่กำหนดไว้ตามสัดส่วนของภาพร่าง และเริ่มร่างเส้น โครงสร้างภาพรวมด้วยดินสอ จากนั้นฉาบผิวด้วยสีโป๊วบนรูปทรงกลมและแผ่นระนาบในสัดส่วนที่พอเหมาะ ปล่อยให้แห้งสนิท จากนั้นก็ทำการลงดินสอพองผสมด้วยกาวลาเท็กซ์ทาซ้ำอีกครั้ง เพื่อสร้างพื้นผิวลงบนรูปทรงกลมและแผ่นระนาบตามรูปทรงที่ได้ร่างไว้คร่าว ๆ ปล่อยให้แห้งสนิท จากนั้นขัดผิวด้วยกระดาษทราย เพื่อสร้างเป็นพื้นผิวของผลงาน แล้วจึงร่างลายเส้น ในส่วนของเรื่องราว บนรูปทรงระบายสีแสดงถึงบรรยากาศโดยรวมของภาพ โดยยังไม่เก็บรายละเอียดของผลงานในการลงสีขั้นแรก โดยใช้สีสัญลักษณ์จากคติความเชื่อจากคติไตรภูมิ ระบายสีในบรรยากาศขั้นแรกเสร็จ จากนั้นลงรายละเอียดพร้อมตัดเส้นให้สมบูรณ์ การลงสีในขั้นนี้จะมีความละเอียดมากขึ้นพร้อมทั้งวิเคราะห์แก่น้ำหนักในจุดต่าง ๆ

กล่าวคือสร้างระยะโดยเน้นในจังหวะของรูปทรงที่เป็นจุดเด่นในระยะหน้าให้ชัดเจนขึ้น จากนั้นจึงแต่งรายละเอียดตามส่วนต่าง ๆ รวมถึงบรรยากาศ จุด เส้น สี และน้ำหนัก ให้มีความสมบูรณ์ในระดับหนึ่ง สุดท้ายคือใช้สีอะคริลิกเขียนรายละเอียด เน้นความคมชัด ในส่วนระยะหน้า กลางและระยะหลังตามลำดับ โดยสร้างมิติของสีทั้งในส่วนของน้ำหนักเข้ม และน้ำหนักอ่อนเพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์เป็นเอกภาพตามอารมณ์ความรู้สึก

3. ขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์

การสร้างสรรคผลงานของข้าพเจ้าได้นำเสนอผลงานผ่านรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract Art) ซึ่งใช้สี ลักษณะพื้นผิว และทิศทางเคลื่อนไหว เป็นเครื่องมือหลักในการนำเสนอของแนวความคิดไปสู่วัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยมี “รูป” เป็นลักษณะที่สัมผัสและมองเห็นได้ ส่วน “นาม” คือส่วนหนึ่งของจิตใจ และสภาวะอารมณ์ ความรู้สึกที่มองไม่เห็น ซึ่งศิลปะนามธรรม คือศิลปะที่อาศัยทัศนธาตุในการสื่อสภาวะจิตใจและอารมณ์ความรู้สึกโดยตรง การแสดงออกทางความคิดและความรู้สึก ในผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้าได้สื่อความหมายถึงสภาวะอารมณ์หนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองแรงขับ การกระตุ้นเร้าอารมณ์ความรู้สึกต่อสิ่งเร้าภายนอกที่กำลังจะเข้ามาปะทะความรู้สึกภายในให้เกิดพลังของการถ่ายทอดจากสภาวะจิตใจ นั่นคือ อารมณ์ปรารถนา และจินตนาการ ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับแนวคิดหลักถ่ายทอดผ่านทัศนธาตุทางศิลปะดังต่อไปนี้

3.1 ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ในการศึกษาศิลปะให้เข้าใจและสามารถนำไปสร้างสรรค์ได้ดั่งนั้น จำเป็นต้องศึกษาทัศนธาตุ เป็นโครงสร้างของผลงานที่มองเห็นทั้งหมด โดยมีส่วนประกอบย่อย หรือส่วนประกอบที่สำคัญของผลงานศิลปะมาจัดผสมผสานเข้าด้วยกัน เมื่อดูในภาพรวมแล้วเกิดความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคชุดนี้ “มหานทีสีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” มีการใช้ทัศนธาตุ ดังต่อไปนี้

3.1.1 รูปทรง (Form)

รูปทรง หมายถึง โครงสร้างทางรูปของงานศิลปะที่รวมทั้งรูปภายในและรูปภายนอก จะเป็นโครงสร้างที่ก่อรูปขึ้น เช่น รูปทรงของงานจิตรกรรมชิ้นหนึ่ง หมายถึงส่วนรวมของงานชิ้นนั้น ซึ่งอาจประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ หลายส่วน หรือรูปทรงย่อย ๆ หลายรูปทรงรวมทั้งพื้นที่ว่างหรือฉากหลังด้วย ซึ่งรูปทรงในงานศิลปะมี 2 แบบ คือ 1. รูปทรงสามมิติ ได้แก่ รูปทรงที่มีความกว้าง ความสูง และความลึก 2. รูปทรงสองมิติ ได้แก่ รูปทรงที่มีความกว้างกับความยาว หรือที่เรียกว่ารูปทรงที่แบนราบ (Flat Form) เช่น รูปทรงของงานจิตรกรรมที่ไม่แสดงปริมาตร รูปสองมิตินี้บางครั้ง

อาจเรียกว่า รูปว่าง ถ้ารูปนอกของมันไม่มีความหมายพอ ประเภทของรูปทรงที่ใช้ในการสร้างผลงานสร้างสรรค์จิตรกรรมชุด “มหานทีลีทันคร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” มีดังต่อไปนี้

การสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ใช้รูปทรงเป็นหลักในการแสดงออกผ่านผลงานศิลปะมีลักษณะของการจัดเป็นกลุ่มของรูปทรง ดังการให้ความหมายในรูปทรงของศาสตราจารย์เกียรติคุณชลุค นีมเสมอ กล่าวไว้ว่า รูปทรงเป็นลักษณะ “โครงสร้างทางรูปของงานศิลปะ ที่รวมทั้งรูปภายในและรูปภายนอก จะเป็นโครงสร้างที่ก่อรูปขึ้นด้วยหน่วยเพียงหน่วยเดียวหรือหลายหน่วยรวมตัวกันขึ้นก็ได้”¹⁷ ดังเช่นรูปทรงที่มีความแน่นทึบแบบ 3 มิติ เป็นรูปนอกรีต โครงสร้างที่มีเอกภาพและสุนทรีย์ภาพ และสื่อความหมายใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า เป็นลักษณะรูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) เช่นรูปทรงกลม ครึ่งวงกลม วงรี และสี่เหลี่ยม ซึ่งรูปทรงเหล่านี้ให้ความรู้สึกเป็นกลาง หากแต่จะเกิดความหมายสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อรูปทรงภายในแสดงเรื่องราวที่สอดคล้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กับรูปทรงนอกและ ในผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าแสดงออกถึงเรื่องราวความเชื่อทางอุดมคติในไตรภูมิ และเรื่องราวมหานทีลีทันคร พระอาทิตย์ พระจันทร์ โดยใช้รูปทรงเรขาคณิตเป็นสัญลักษณ์แทนพระอาทิตย์ พระจันทร์ ภายในรูปทรงมีเนื้อหาและเรื่องราว และรูปทรงที่สอดคล้องสัมพันธ์กับรูปนอกที่เกิดจากจินตนาการและทัศนคติส่วนบุคคล

3.1.2 รูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form)

รูปเรขาคณิต (Geometric Form) มีรูปที่แน่นอน มาตรฐาน สามารถวัดหรือคำนวณได้ง่าย มีกฎเกณฑ์เกิดจากการสร้างของมนุษย์ เช่น รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี นอกจากนี้ยังรวมถึงรูปทรงของสิ่งที่มีมนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นอย่างมีแบบแผนแน่นอน เช่น รถยนต์ เครื่องจักรกล เครื่องบิน สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ผลิตโดยระบบอุตสาหกรรมก็จัดเป็นรูปเรขาคณิตเช่นกัน รูปเรขาคณิตเป็นรูปที่ให้โครงสร้างพื้นฐานของรูปต่าง ๆ ดังนั้น การสร้างสรรค์รูปอื่น ๆ ควรศึกษารูปเรขาคณิตให้เข้าใจถ่องแท้เสียก่อน ดังตัวอย่างรูปทรงเรขาคณิตรูปในผลงานการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าดังต่อไปนี้

¹⁷ ชลุค นีมเสมอ, องค์ประกอบศิลปะ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิง จำกัด มหาชน, 2553) 266.

ภาพที่ 27 รูปทรงเรขาคณิต

3.1.3 รูปทรงอินทรีย์รูป (Organic Form)

รูปทรงอินทรีย์รูป หมายถึง รูปทรงของสิ่งมีชีวิต หรือมีลักษณะคล้ายสิ่งมีชีวิตมีโครงสร้างที่ประกอบขึ้นด้วยการขยายตัวและผนึกตัวของเซลล์ต่าง ๆ ได้แก่ คน สัตว์ พืช เซลล์ของสัตว์ และพืชที่นำมาขยาย ฯลฯ เมื่อก้าวถึงอินทรีย์รูปในงานศิลปะแล้วจะหมายถึง รูปทรงที่ให้ความรู้สึกราวมีโครงสร้างของชีวิตและเติบโตได้ ดังตัวอย่างรูปทรงอินทรีย์รูปในผลงานทดลองก่อนสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าดังต่อไปนี้

ภาพที่ 28 รูปทรงอินทรีรูป

การสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าใช้รูปทรงอินทรีรูป เนื่องจากเป็นเรื่องราวของเทวดา ชักษ์ มาร ตั้วตามอุดมคติไตรภูมิ มีรูปทรงที่ใช้ความรู้สึกถึงการมีชีวิต การเคลื่อนไหว และการแปรสภาพรวมถึงการเจริญเติบโต สามารถถ่ายทอดและแสดงออกทางจินตนาการในการสร้างสรรค์ได้อย่างอิสระ

3.1.4 รูปทรงอิสระ (Free Form)

รูปทรงอิสระ หมายถึง รูปทรงที่มีได้จำกัดอยู่ในแบบเรขาคณิตหรืออินทรีรูป แต่เกิดขึ้นอย่างอิสระไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนของตัวเอง เป็นไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เช่น รูปทรงของหยดน้ำ เมฆ ควัน มีลักษณะเคลื่อนไหว รูปทรงเรขาคณิตให้ความรู้สึกเป็นกลาง ชลุด นุ่มเสมอ¹⁸ ได้แสดงความคิดเห็นว่า รูปทรงอินทรีรูปให้ความมีชีวิต แต่รูปทรงอิสระให้ความเคลื่อนไหว ซึ่งรูปทรงอิสระมีลักษณะขัดแย้งกับรูปทรงเรขาคณิต แต่กลมกลืนกับรูปทรงอินทรีรูป สอดคล้องกับตัวอย่างรูปทรงอิสระในผลงานการสร้างสรรค์ชุดวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ดังต่อไปนี้

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, 271.

ภาพที่ 29 รูปทรงอิสระ (1)

ข้าพเจ้าใช้รูปทรงอิสระ เพื่อนำเสนอเรื่องราวของสายน้ำแห่งมหานทีสีทันดรมีการเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิต รวมถึงกระแสน้ำและลมในทิศทางที่เคลื่อนไหวต่าง ๆ มีรูปทรงที่ใช้ความรู้สึกถึงการมีชีวิต รวมถึงกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้ามีการเทน้ำยาเรซินให้มีความใส ให้เคลื่อนไหวไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งอาจจะมีกระบวนการไหลได้ยาก ดังนั้นการใช้รูปทรงอิสระจึงสามารถแสดงออกทางจินตนาการในการสร้างสรรค์ได้อย่างอิสระมากที่สุด

ภาพที่ 30 รูปทรงอิสระ (1)

สรุปในผลงานจิตรกรรมชุด “มหานทีลีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” ใช้ทั้งรูปทรงเลขาคณิต รูปทรงอินทรีयरูป และรูปทรงอิสระรวมถึงรูปทรงที่เหมือนจริงที่เกิดจากการลดตัดทอน

ประกอบหรือสร้างใหม่เป็นรูปทรงที่มาจากชีวิตต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดจินตนาการจาก 'ไตรภูมิ' ถ่ายทอดผ่านรูปร่างรูปทรง สี สัน และพื้นผิวของผลงาน สร้างความงดงามในรูปแบบและเทคนิคจิตรกรรมผ่านรูปทรง 2 มิติ และ 3 มิติ จัดวางในพื้นที่ในจังหวะของพื้นที่ว่างและการผสมกันของรูปทรงที่ไปในทิศทางเดียวกัน รูปทรงของผลงานจะเป็นลักษณะของกลุ่มก้อน ในขณะที่เดียวกันก็มีการกระจายของรูปทรงในรัศมีวงกว้าง ซึ่งอยู่ในรูปแบบทรงกลมที่ผสมกลมกลืนกับรูปบางกลุ่มที่มีลักษณะเป็นรูปทรงอิสระ จุดเด่นของผลงานการสร้างสรรค์ในครั้งนี้จะมีลักษณะการจัดวางของรูปทรงที่สร้างความรู้ของทิศทางพลังการจัดวางผลงานที่มีพลัง มีการฝึกเป็นกลุ่มก้อน ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของการสร้างสรรค์ผลงานจากจินตนาการของตน ซึ่งรูปทรงในผลงานของข้าพเจ้าเป็นรูปทรงที่ประกอบกันอยู่ 3 ส่วน คือ 1. รูปทรงเรขาคณิต 2. รูปทรงอินทรีयरูป และ 3. รูปทรงอิสระ ซึ่งรูปทรงดังกล่าวมีการผสมกลมกลืนอยู่ในเนื้อหาและรูปแบบของผลงาน โดยสร้างรูปร่างรูปทรง สี สัน และพื้นผิวที่เกิดจากอารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง เป็นทัศนธาตุที่สำคัญ คือ เป็นการกำหนดโครงสร้างภาพรวมของผลงานจิตรกรรม ที่แสดงถึงการประสานกันของเส้นที่อิสระ แผ่วเบาพลิ้วไหว และรุนแรงหนักแน่นในบางลีลาของการเคลื่อนที่จนรวมตัวกันให้เกิดรูปทรงกล่าว

ภาพที่ 31 การวิเคราะห์รูปทรงในผลงาน

3.1.5 เส้น (Line)

เส้นเป็นสิ่งสำคัญจากการเริ่มต้นและการพัฒนาจินตนาการของศิลปินไม่ว่าจะเป็นจิตรกรรมถึงประติมากร หรือสถาปนิก จะต้องอาศัยเส้นเป็นปัจจัยสำคัญทั้งสิ้น การใช้เส้นนั้นเราสามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว ตรงใจ โดยสัญชาตญาณ หรือใช้อย่างพิถีพิถันระหัดด้วยการใช้สติปัญญา เส้นแสดงแก่นแท้ของทุกสิ่งได้อย่างเข้มข้นและยั่งยืนที่สุด อาจารย์ชวลิตได้กล่าวถึงคำจำกัดความของเส้นว่า “เส้นเกิดจากจุดที่ต่อกันในทางยาว หรือเกิดจากร่องรอยของจุดที่ถูกแรงแรงหนึ่งผลักดันให้เคลื่อนไป เส้นขั้นต้นที่เป็นพื้นฐานมี 2 ลักษณะ คือ เส้นตรง กับเส้นโค้งเส้นทุกชนิดเราสามารถแยกออกเป็นเส้นตรงกับเส้นโค้งได้ทั้งสิ้น เส้นลักษณะอื่น ๆ ที่เราเรียกว่าเส้นโค้ง และเส้นยังเป็นขอบเขตพื้นที่ว่าง ขอบเขตของสิ่งของ ขอบเขตของรูปทรง ขอบเขตของน้ำหนัก และขอบเขตของสี” เส้นตรงแล้วโค้งสลับกัน เส้นพื้นปลากเกิดจากเส้นตรงมาประกอบกัน เส้นโค้งประกอบเข้าด้วยกันจะได้เส้นลูกคลื่นหรือเส้นเกล็ดปลา เส้นโค้งที่ต่อเนื่องโดยมีแรงผลักดันให้ถ่างออกสม่ำเสมอจะเป็นวงก้นหอย เป็นเส้นพลังของจักรวาลที่จะเห็นได้จากกลุ่มดาว นีวอน¹⁹

จากความสำคัญดังกล่าว เส้นเป็นทัศนธาตุส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า อันเป็นสิ่งที่แสดงออกผ่านความคิด และจินตนาการสอดแทรกเรื่องราวจากคติความเชื่อทางไตรภูมิในรูปแบบเฉพาะตน ซึ่งผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้าประกอบด้วยเส้นในหลายลักษณะ อาทิเช่น เส้นตรง เส้นโค้ง โดยเส้นโค้งประกอบเข้าด้วยกันจะได้เส้นลูกคลื่นหรือเส้นเกล็ดปลา โดยเฉพาะเส้นตรงและเส้นโค้งจะมีความสำคัญกับผลการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า เนื่องจากรูปแบบจิตรกรรมที่แสดงออกเป็นเรื่องราวของรูปทรงเรขาคณิต เส้นเป็นส่วนทำให้เกิดโครงสร้างในเนื้อหาและเรื่องราวที่แสดงออกในผลงานจิตรกรรม รวมถึงการกำหนดทิศทางของการจัดองค์ประกอบของรูปร่างและรูปทรง ผวนกลับใช้เส้นเป็นส่วนผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหว การสอดรับของรูปร่างและรูปทรง สร้างอารมณ์และความรู้สึกที่เคลื่อนไหว หมุนวน ในลักษณะของระบบสุริยะจักรวาล เส้นยังเป็นขอบเขตพื้นที่ว่างในผลงาน ขอบเขตของรูปทรง ขอบเขตของน้ำหนัก โดยมีลักษณะความหนาและความบางของเส้น ซึ่งให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันออกไป อีกทั้งขอบเขตของสีที่สร้างในงานจิตรกรรม ซึ่งหยิบยกมาเพียงเรื่องราวตามคติความเชื่อทางไตรภูมิดังนั้นเส้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้า ในการถ่ายทอดผลงานศิลปะ ซึ่งเป็นสื่อแสดงออกจากจินตนาการของตน

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, 47.

ภาพที่ 32 การวิเคราะห์เส้นและทิศทางของเส้นในผลงาน

3.1.6 สี (Color)

สี เป็นทัศนธาตุที่สำคัญและมีบทบาทมากที่สุดในงานจิตรกรรม นอกจากจะมีคุณลักษณะของทัศนธาตุยังมีลักษณะพิเศษเพิ่มขึ้นอีก 3 ประการ

3.1.6.1 ความเป็นสี (Hue) หมายถึงว่า สีแดง เหลือง เขียว ฯลฯ ตามวงสีธรรมชาติ

3.1.6.2 น้ำหนักของสี (Value) หมายถึงความสว่างหรือความมืดของสี ถ้านำมาผสมสีขาวเข้าไปในสีสีหนึ่ง สีนั้นจะสว่างขึ้น หรือมีน้ำหนักอ่อนลง

3.1.6.3 ความจัดของสี (Intensity) หมายถึง ความสดหรือความบริสุทธิ์ของสี สีหนึ่งสีที่ถูกผสมด้วยสีด่าจะหม่นลง ความจัดหรือความบริสุทธิ์จะลดลงความจัดของสีจะเรียงลำดับจากจัดที่สุดไปจนหม่นที่สุด ซึ่งหน้าที่ของสีเช่นเดียวกับน้ำหนักทุกประการ แต่เพิ่มหน้าที่พิเศษที่สำคัญที่สุดขึ้นอีกประการหนึ่งคือให้อารมณ์ความรู้สึกด้วยตัวเองโดยตรง

การใช้สีมีอยู่ 2 วิธีใหญ่ ๆ คือการใช้สีกลมกลืนกับการใช้สีตัดกัน แต่จะใช้ให้กลมกลืนหรือตัดกันเพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจุดหมายของศิลปินแต่ละคนในงานแต่ละงาน เช่น แบ่งเป็นการใช้สีดังต่อไปนี้

1. สีเอกรงค์ (Monochrome) ได้แก่ การใช้สีเดียวที่มีน้ำหนักอ่อนแก่หลายลำดับเป็นการใช้สีกลมกลืนแบบสีเดียว

2. สีเคียงข้างเป็นการใช้สีกลมกลืนแบบ 2 สี หรือ 3 สี

3. สีตรงข้าม เป็นการใช้สีตัดกันอย่างแท้จริง²⁰

จากความสำคัญดังกล่าวการสร้างสรรคผลงานของข้าพเจ้า สีเป็นทัศนธาตุที่สำคัญและมีบทบาทมากที่สุดในงานจิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรงและแผ่นระนาบจัดวางในรูปแบบ 3 มิติ สีที่ใช้ทำหน้าที่เช่นเดียวกับน้ำหนักทุกประการ มีการใช้สีเอกรงค์ ซึ่งมีสีเดียวแต่น้ำหนักอ่อนแก่ได้หลายลำดับ ผลงานของข้าพเจ้ามีการใช้สีกลมกลืนแบบเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ของผลงาน และสีกลมกลืนแบบ 2 สี หรือ 3 สี รวมถึงสีตรงกันข้ามนำมาใช้ในงานจิตรกรรมไทยเทคนิคผสม โดยมีการใช้สีแทนค่าความหมาย ซึ่งมีลักษณะเด่นที่แตกต่างกันออกไป

ในเรื่องราวแบบ 3 มิติ จะประกอบไปด้วย สีขาว สีส้ม สีแดง สีนํ้าตาลแดง สีม่วง สีนํ้าตาลเข้ม ตามลำดับของการให้นํ้าหนักแต่รูปร่าง โดยมีการแทนค่าของสีซึ่งเป็นสีของมหานที สีทันดร พระอาทิตย์ และพระจันทร์ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ในแต่ละรูปทรงของเรื่องราว ดังต่อไปนี้

1. มหานทีสีทันดร แทนค่าของสีความเป็นเรื่องราวของน้ำ ในการสร้างสรรคผลงาน ด้วย สีเงินแทนค่าความใสด้วยเรซิน
 2. พระอาทิตย์ แทนค่าความเป็นพระอาทิตย์ในการสร้างสรรคผลงานด้วย สีแดง
 3. พระจันทร์ แทนค่าความเป็นพระจันทร์ในการสร้างสรรคผลงานด้วย สีเหลือง
- การแทนค่าของสีแสดงเรื่องราวจากคติความเชื่อทางไตรภูมิ สีจึงมีบทบาทที่สำคัญในการถ่ายทอดความคิด เรื่องราว อารมณ์และความรู้สึกผ่านผลงานจิตรกรรมไทยเทคนิคผสม จัดวางแบบ 3 มิติ

สีเป็นทัศนธาตุที่สำคัญและมีบทบาทมากที่สุดในงานจิตรกรรมชุดวิทยานิพนธ์ “มหานทีสีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” เป็นสื่อในการถ่ายทอดและแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก นอกจากนี้สียังมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ชลูด นิ่มเสมอ²¹ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะพิเศษของสีดังต่อไปนี้

1. ความเป็นสี (Hue) หมายถึงว่า เป็นสีอะไร เช่น แดง เหลือง เขียว ฯลฯ ตามวงสีธรรมชาติ
2. น้ำหนักของสี (Value) หมายถึง ความสว่างหรือความมืดของสี ถ้าเราผสมสีขาวเข้าไปในสีสีหนึ่ง สีนั้นจะสว่างขึ้น หรือมีน้ำหนักอ่อนลง และถ้าเราเพิ่มสีขาวเข้าไปทีละน้อย ๆ เป็นลำดับ จะได้ค่าของสี หรือน้ำหนักของสีที่เรียงลำดับจากแก่สุดไปจนอ่อนที่สุด
3. ความจัดของสี (Intensity) หมายถึง ความสดหรือความบริสุทธิ์ของสีสีหนึ่ง สีที่ถูกผสมด้วยสีค่าจะหม่นลง ความจัดหรือความบริสุทธิ์จะลดลง ความจัดของสีจะเรียงลำดับจากจัด

²⁰ เรื่องเดียวกัน, 80.

²¹ เรื่องเดียวกัน, 75.

สีเขียวเหลือง (Yellow Green) คู่กับ สีม่วงแดง (Purple)

สีน้ำเงิน (Prussian Blue) คู่กับ สีแสด (Vermillion)

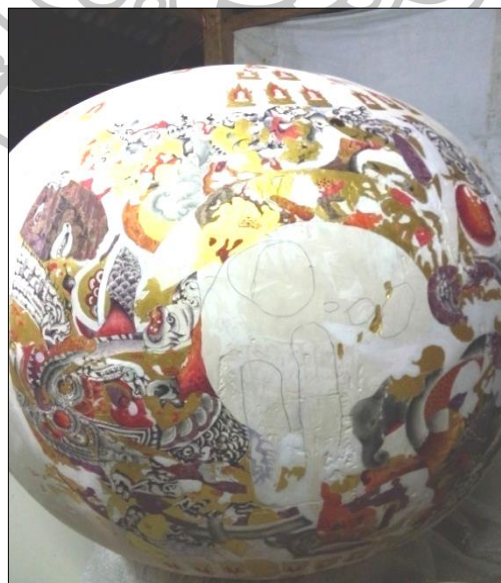
สีคราม (Cobalt Blue) คู่กับ สีส้ม (Orange)

สีดำ (Black) คู่กับ สีขาว (White)

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุด “มหานทีสีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” มีการใช้ความขัดแย้งของสีนั้น เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของสภาวะความต่างความขัดแย้งที่อยู่ร่วมกันได้อย่างลงตัวและเกิดความสวยงาม สีสร้างแรงดึงดูดในการกระตุ้นอารมณ์ของความสวยงาม ความขัดแย้งการของสีรุนแรงยิ่งกว่าความขัดแย้งของทัศนธาตุใด ๆ สีที่อยู่ตรงกันข้ามในวงสีธรรมชาติ ซึ่งเป็นสีที่ตัดกันอย่างแท้จริง การใช้สีตามกฎของความขัดแย้งในด้านรูปร่างทิศทาง และขนาด ก็เป็นเช่นเดียวกับการใช้น้ำหนัก แต่เพิ่มความขัดแย้งของสีกับความจัดของสีของสีเข้าไปด้วย ซึ่งจะให้ผลรุนแรงกว่าการใช้น้ำหนักเพียงอย่างเดียวมาช้านาน

3.1.8 ความเป็นเด่นของสี

การทำสีหนึ่งให้หม่นลงเพื่อจะอยู่ด้วยกันอย่างกลมกลืนกับสีคู่ตรงกันข้าม เป็นการประสานกันของสีที่ทำให้เกิดความเป็นเด่น ซึ่งมีการใช้สีหนึ่งให้มีปริมาณมากกว่าสีอื่น เป็นการใช้ความจัดของสีที่เด่นออกจากกลุ่มสีที่หม่น ซึ่งเกิดการรวมกลุ่มของสีหนึ่งหรือการวางสีหนึ่งให้อยู่ในตำแหน่งสำคัญของภาพในปริมาณที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ทำให้ปรากฏสีความเป็นเด่นนั่นเอง

ภาพที่ 34 ความเป็นเด่นโดยใช้สีหนึ่งให้มีปริมาณมากกว่าสีอื่น

ภาพที่ 35 แสดงการใช้สีวรรณะอุ่นเป็นส่วนใหญ่ในภาพ

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้า มีการกำหนดในการใช้สีวรรณะอุ่น และเย็นในแต่ละชิ้นงาน รวมถึงการคำนึงถึงความเด่นของสีจากการใช้สีหนึ่งให้มีปริมาณมากกว่าสีอื่น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วข้าพเจ้าจะใช้สีวรรณะอุ่นเสียมากกว่า เพื่อแสดงถึงสีสันที่สดใส ดึงดูดสายตา การใช้สีวรรณะอุ่นกับวรรณะเย็นให้ได้สัดส่วนกัน การใช้สีขัดแย้งในปริมาณเล็กน้อยในองค์ประกอบที่กลมกลืน เป็นการประสานที่ให้ผลของการสร้างสรรค์ได้อย่างลงตัว

สรุปในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุด“มหานทีสีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” สีเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างมาก ในการสร้างสรรค์ดีจะเป็นลักษณะ แบ่งเป็นสัญลักษณ์ระหว่างเรื่องราวกับรูปทรง โดยให้ความสำคัญกับความรู้สึกในแต่ละชิ้นงาน

ขั้นตอนสุดท้าย คือ การตรวจสอบ อารมณ์ความรู้สึก และเก็บรายละเอียดของผลงาน จึงได้ใช้หลักของทฤษฎีสีเข้าไปจัดการเพื่อให้ผลงานมีความเป็นเอกภาพ กลมกลืน ให้บรรยากาศมีความนุ่มนวล ดึงดูด กระตุ้นเร้าอารมณ์ความรู้สึกภายใน สีจึงเป็นธาตุหลักของการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งมีทั้งบรรยากาศของสี ดังนั้นสีที่สามารถเห็นได้ในระยะใกล้จะมีความชัดเจน สีสว่างสดใสในรูปทรง ส่วนสีที่มีบรรยากาศสีกลองไปจะมีความเข้มดูคั้น มีบรรยากาศเข้ามาแทรกในรูปทรงมากขึ้น สีส่วนที่เป็นรูปทรงจะเป็นสีที่มีความใกล้เคียงในธรรมชาติ

การใช้สีมีการนำสีมาปรับใหม่เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการแสดงออกและเพื่อให้ผลทางความรู้สึกที่ต้องการ น้ำหนักของสีจะขึ้นอยู่กับระยะใกล้ กลาง ไกลของบรรยากาศที่

สร้างขึ้น นั่นคือการสร้างความประสานกลมกลืนกันในทุก 2 ส่วน คือ รูปทรงและบรรยากาศรวมกันเป็นหนึ่งเดียว

ภาพที่ 36 การวิเคราะห์สีสันบรรยากาศในผลงาน

3.1.9 พื้นที่ว่างและมิติ (Space and Dimension)

ที่ว่างเป็นสิ่งที่อยู่เองตามธรรมชาติ ที่ว่างที่มีอยู่ทั่วไปจะมีมิติ กว้าง ขาว ลึก ที่หาขอบเขตมิได้ แต่ที่ว่างในงานศิลปะเป็นที่ว่างที่ถูกกำหนดแล้วให้มีลักษณะและมิติตามที่ศิลปินต้องการ ที่ว่างเป็นทัศนธาตุที่มีบทบาทสำคัญมากในองค์ประกอบของรูปทรง มีความสัมพันธ์กับรูปทรงและทัศนธาตุอื่น ๆ ทุกชนิด

พื้นที่ว่าง (Space) ในผลงานจิตรกรรมผสมชุด “มหานทีสีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” นี้จะมีความสัมพันธ์และมีการประสานกลมกลืนกับทัศนธาตุอื่น ๆ โดยเฉพาะสีของบรรยากาศในพื้นที่ว่างจะมีความสัมพันธ์กับสีภายในรูปทรงทั้งนี้เพื่อความเป็นเอกภาพแห่งความสมดุล ลักษณะของพื้นที่ว่างภายในผลงานนั้นจะถูกกำหนดไว้ด้วยพื้นที่ที่เป็นบรรยากาศในภาพและพื้นที่ว่างเหล่านี้จะรายล้อมอยู่ภายนอกรูปทรง พื้นที่ว่างจะช่วยสร้างมิติในภาพให้มีมากยิ่งขึ้น พื้นที่ว่างที่ใช้มีทั้งปริมาณมากในบางภาพเพื่อให้รู้สึกผ่อนคลายเบาสบายกับพื้นที่ขนาดเล็กที่ถูกบีบอัด ซึ่งการกำหนดเป็นไปตามความรู้สึกที่แตกต่างกันออกไป แต่ยังคงอยู่ร่วมกันได้

มิติในงานมีการสร้างปริมาตรเพื่อลวงตาให้เกิดมิติที่ลดหลั่นกันลงไปอาจมากบ้างน้อยบ้างในบางจังหวะหรือบรรยากาศของภาพ ซึ่งพื้นที่ว่างในงานของข้าพเจ้าเกิดขึ้นจากบรรยากาศที่เป็นเนื้อเดียวกับรูปร่าง รูปทรง ประสานกลมกลืนกัน ทำหน้าที่เป็นอากาศธาตุ ที่เสริมความรู้สึกให้จุดเด่นมีพลังการดึงดูด และให้ความรู้สึกเว้งว่าง ว่างเปล่า แต่แฝงไปด้วยรายละเอียดที่

อยู่ภายในพื้นที่ว่าง บางตำแหน่งอาจขัดแย้งกับรูปทรงเพื่อให้เกิดอารมณ์รุนแรง ตื่นเต้น ซึ่งช่วยเสริมเนื้อหาให้แก่รูปทรงในทางอ้อม

ภาพที่ 37 การวิเคราะห์พื้นที่ว่างในผลงาน

3.1.10 น้ำหนัก (Tone)

น้ำหนัก คือ ความอ่อนแก่ของบริเวณที่ถูกแสงสว่าง และบริเวณที่เป็นเงาของวัตถุหรือการระบายสีให้มีผลเป็นความอ่อนความแก่ของสีหนึ่ง หรือหลายสี หรือบริเวณที่มีสีขาว สีเทา และสีดำ ในความเข้มระดับต่าง ๆ ในงานชิ้นหนึ่ง น้ำหนักที่ใช้ตามลักษณะของแสงเงาในธรรมชาติจะทำให้เกิดปริมาตรของรูปทรง นอกจากจะทำให้ปริมาตรและความแน่นแก่รูปทรงแล้ว น้ำหนักยังให้ความรู้สึกและอารมณ์ด้วยการประสานความอ่อนแก่ในตัวของมันเองอีกด้วย ในงานนามธรรมเราจะได้รับความรู้สึกจากความอ่อนความแก่ของน้ำหนักที่ประสานกันอยู่ในภาพโดยตรง โดยไม่ต้องผ่านรูปทรงที่รู้ได้เข้าใจได้อย่างไร โดยมีคำจำกัดความของน้ำหนักดังต่อไปนี้

บริเวณมืดและสว่างของภาพ

ความอ่อนแก่ของสีเทาลำดับต่าง ๆ จากดำมาขาว²³

จากความสำคัญดังกล่าวการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้า มีการใช้น้ำหนักความอ่อนแก่ของแสงเงาในธรรมชาติจะทำให้เกิดปริมาตรของรูปทรง นอกจากจะทำให้ปริมาตรและความแน่นแก่รูปทรงแล้ว ยังสามารถสร้างมิติของรูปร่างรูปทรงในผลงาน โดยมีน้ำหนักของสีและเส้นที่ใช้แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของรูปแบบที่เกิดจากจินตนาการส่วนตัว น้ำหนักที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของสี ซึ่งในหนึ่งสีจะประกอบไปด้วยน้ำหนักจากอ่อนไปเข้ม ซึ่งมีผล

²³ ชลุด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด มหาชน, 2553), 60.

ต่ออารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้นในผลงาน นอกจากนี้ น้ำหนักยังสร้างทิศทาง และลักษณะผิวของผลงานจิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรง

สรุปในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุด “มหานทีลีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” น้ำหนักในผลงานเกิดจากสีและพื้นที่ว่าง และเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดจุดเด่น จุดรอง และพื้นที่ว่าง เพื่อให้เกิดบรรยากาศของการประสานกลมกลืน ทำให้เกิดความรู้สึกที่รูกเร้ากันของน้ำหนัก ที่มีสีของพื้นผิวประกอบด้วยการทับซ้อนกัน เกิดเป็นการแย้งชิงพื้นที่ภายใน ให้ความรู้สึกกระตุ้นอารมณ์สุนทรีย์ได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 38 การวิเคราะห์น้ำหนักแสงเงาในผลงาน

3.1.11 ลักษณะพื้นผิว (Texture)

ลักษณะผิว หมายถึง ลักษณะของบริเวณพื้นผิวของสิ่งต่าง ๆ ที่เมื่อสัมผัสจับต้องหรือเมื่อเห็นแล้วรู้สึกได้ว่าหยาบ ละเอียด มัน ค้าน ขรุขระ เป็นเส้น เป็นจุด เป็นกำมะหยี่ ฯลฯ ลักษณะผิวมี 2 ชนิด คือ

ลักษณะผิวที่เราจับต้องได้ เช่น กระดาษทราย ผิวส้ม แก้ว ฯลฯ

ลักษณะผิวที่ทำเทียมขึ้น เมื่อมองดูจะรู้สึกว่าหยาบหรือละเอียด แต่เมื่อสัมผัสจับต้องเข้าจริงกลับเป็นพื้นผิวเรียบ ๆ เช่น วัสดุสังเคราะห์ที่ทำผิวเป็นลายไม้ ลายหินอ่อน หรือการใช้รอยพู่กันในงานจิตรกรรมบางชิ้น²⁴

²⁴ เรื่องเดียวกัน, 82.

จากความสำคัญดังกล่าวการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้า มีการใช้พื้นผิวที่เกิดจากการสร้างลักษณะผิวที่ทำเทียมขึ้น เมื่อมองดูจะให้ความรู้สึกถึงความหยาบและละเอียด โดยแบ่งเป็นการสร้างพื้นผิวออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

พื้นผิวละเอียด เกิดจากการสร้างพื้นผิวจากดินสอพอง นำมาขัดผิวให้เรียบด้วยกระดาษทรายตามรูปทรงที่ต้องการ

พื้นผิวหยาบ เกิดจากการสร้างพื้นผิวโดยใช้เกรียงจุ่มสีขาวอะคริลิกที่มีลักษณะเป็นก้อนแน่น นำมาาบ ดึง และยกเกรียงขึ้น ทำให้เกิดพื้นผิวของร่องรอยการกระชากของสีจากเกรียง จากนั้นฝั่งลมให้พื้นผิวแห้ง จะได้พื้นผิวที่ ขรุขระมีความน่าสนใจ เป็นการเตรียมพื้นผิวก่อนลงสี และร่างรูปในผลงานจิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรงเรขาคณิต ที่มีความกลมกลืนต่อเนื่องหาและเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในผลงานจิตรกรรม

ลักษณะผิว เป็นลักษณะของบริเวณพื้นผิวของสิ่งต่าง ๆ ที่เมื่อสัมผัสจับต้องหรือเมื่อเห็นแล้วรู้สึกได้ว่าหยาบ ละเอียด มัน ค้าน ขรุขระ ฯลฯ ลักษณะผิวโดยทั่วไปถือว่าเป็นทัศนธาตุที่มีได้เป็นหลักในการสร้างรูปทรง เพราะตัวมันเองมีข้อจำกัด ไม่มีลักษณะทั่วไปสมบูรณ์เหมือนธาตุอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ชลูด นิ่มเสมอ²⁵ กล่าวว่า ศิลปินร่วมสมัยหลายคนใช้ลักษณะผิวเป็นทัศนธาตุที่สำคัญในการสร้างงาน ด้วยการใช้พื้นผิวของวัสดุต่าง ๆ มาประกอบเป็นรูปทรงที่สมบูรณ์ได้ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงเลือกใช้การสร้างพื้นผิวในลักษณะที่แตกต่างกัน สร้างเป็นรูปทรงในผลงาน ดังผลงานตัวอย่างการสร้างพื้นผิวในชุดวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ดังต่อไปนี้

²⁵ เรื่องเดียวกัน, 82.

ภาพที่ 39 คุณลักษณะผิวที่ให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน (1)

ภาพที่ 40 คุณลักษณะผิวที่ให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน (2)

ภาพที่ 41 คุณลักษณะผิวที่ให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน (3)

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมผสมชุด “มหานทีลีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” มีการกำหนดบริเวณในการสร้างพื้นผิวของแต่ละชิ้นงาน ให้เข้ากับสภาวะอารมณ์ความรู้สึกของมิติของเรื่องราวสายน้ำแห่งมหานทีลีทันดร พื้นผิวเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดรูปร่างของสิ่งมีชีวิต ซึ่งหลังจากที่สร้างพื้นผิว และลงสีเสร็จ สามารถสร้างจินตนาการต่อจากการสร้างพื้นผิวของงาน ทำให้รู้สึกสนุกกับการทำงาน ดังนั้นพื้นผิวมีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

สรุปในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุด “มหานทีลีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” พื้นผิวในผลงานจิตรกรรมเกิดจากจุด และที่แปร่งของพู่กัน ในบางพื้นที่ที่ต้องการให้เกิดความหยาบของพื้นผิวที่สร้างมิติในตัวเอง ลักษณะของพื้นที่กว้าง ๆ จะใช้ที่แปร่งของพู่กันขยี้สีให้เกิดร่องรอย และการสร้างพื้นผิวโดยใช้วัสดุชนิดอื่นให้เกิดร่องรอย และการใช้เนื้อสีที่หยดเป็นก้อนหรือจุดที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป อีกทั้ง มีส่วนผสมของน้ำยาเรซิน หยด ฟิล์ม เท บนแผ่นระนาบเพื่อทำให้เกิดเป็นพื้นผิวรูปทรงลักษณะคล้ายละอองน้ำหรือสิ่งมีชีวิตฝังตัวอยู่ในทิศทางที่เกิดจากการควบคุมเทคนิคโดยการเทไปในทิศทางที่ต้องการ หรือรอให้บางส่วนแห้งก่อนแล้วจึง ใช้น้ำยาเรซินหยด หรือเทลงไป ทับซ้อนอีกครั้ง เพื่อสร้างอารมณ์ที่ของความพลิ้วไหว ประสานกัน และให้ความรู้สึกที่มีพลังของการเคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ เปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิตในสายน้ำลักษณะของพื้นผิวเป็นส่วนสำคัญที่สร้างขึ้นและสามารถตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกไปในทิศทางเดียวกับผลงานได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 42 การวิเคราะห์พื้นผิวในผลงาน (1)

ภาพที่ 43 การวิเคราะห์พื้นผิวในผลงาน (2)

ภาพที่ 44 การวิเคราะห์พื้นผิวในผลงาน (3)

3.1.12 ลักษณะความเคลื่อนไหว (Spatial Dynamic)

พลังเคลื่อนไหวเป็นส่วนที่แสดงออกในผลงานการสร้างสรรค์ชุดวิทยานิพนธ์ ซึ่งข้าพเจ้าได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก รongมาจากเรื่องของการใช้สีในผลงาน โดยอาจกล่าวได้ว่า ลักษณะการเคลื่อนไหวส่วนมากจะเกิดจากความเคลื่อนไหวของสายตาของผู้ดูจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง จากจุดหนึ่งเคลื่อนที่ไปตามเส้น ตามสี ตามน้ำหนักอ่อนแก่ที่มีอยู่ในภาพ ผ่านไปในที่ว่างลักษณะต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นจากการสร้างสรรค์ของศิลปิน จึงหวัะความเคลื่อนไหวของสายตาประกอบด้วย รูปทรงและที่ว่างของงานศิลปะนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ความรู้สึกทางอารมณ์

ชลุต นีมเสมอ²⁶ กล่าวว่า พลังเคลื่อนไหวของที่ว่างที่เกิดขึ้น เป็นการวางเส้นลงบนที่ว่างของแผ่นภาพจะให้ผลที่ซับซ้อนเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย เส้นมีความยาวที่จะให้ความเคลื่อนไหวแก่ตัวและแก่ที่ว่างในทิศทางและลักษณะต่าง ๆ ด้วย เพราะเส้นมีหลายลักษณะ เช่น ตรง โค้ง คด ฯลฯ

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมผสมชุด “มหานทีลีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” เส้นและทิศทางในผลงานส่วนใหญ่ใช้เส้นของรูปทรงและแผ่นระนาบโค้งเว้า และทับซ้อนกันเป็น โครงสร้างหลักของรูปทรง เป็นพลังในการเคลื่อนไหวเพื่อนำเข้าไปหาจุดเด่น โดยใช้รูปทรงที่มีลักษณะมารวมกัน ในทิศทางเดียวกัน และมีเส้นแบ่งรูปทรงเป็นหลักเด่น ๆ อยู่ในจังหวัดเดียวกัน ลักษณะที่ขมวดไปมาแสดงความเคลื่อนไหว ไปในทิศทางที่ช่วยเสริมส่วนประกอบของพื้นผิวและรูปทรงด้วย

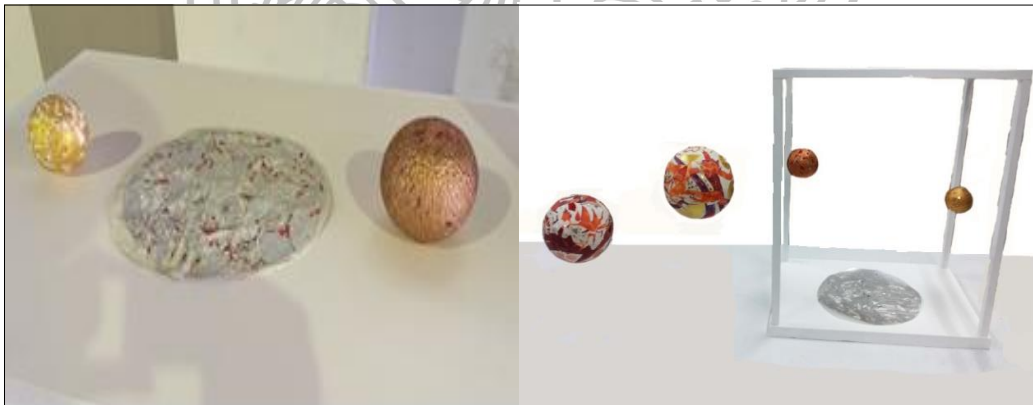
²⁶ เรื่องเดียวกัน, 107.

ภาพที่ 45 การวิเคราะห์หัตถ์ลักษณะความเคลื่อนไหวในผลงาน

4. ภาพร่างแนวความคิดสู่ผลสำเร็จ (Sketch)

4.1 ภาพร่างโมเดล (Sketch Model)

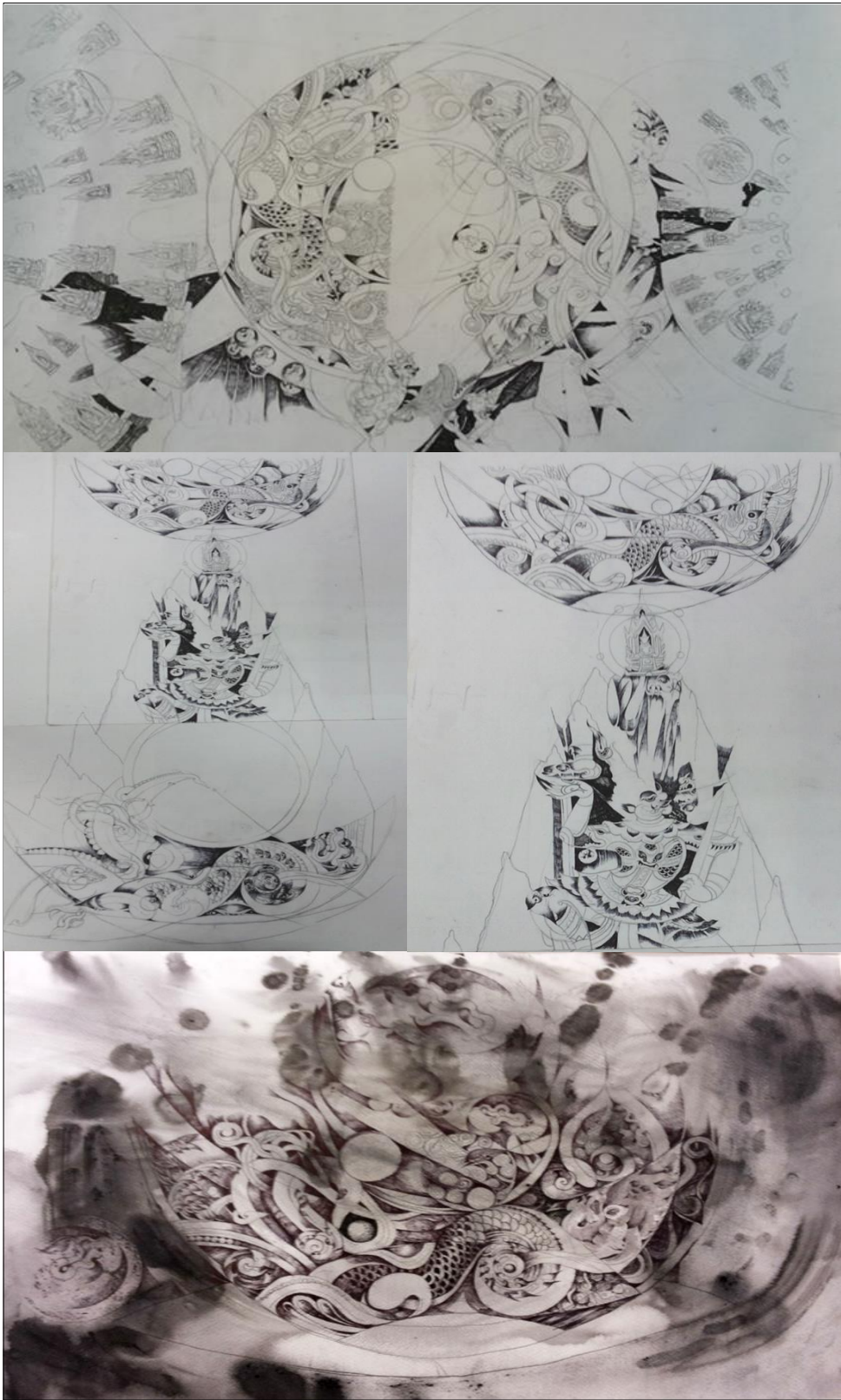

ภาพที่ 46 ภาพร่างโมเดล

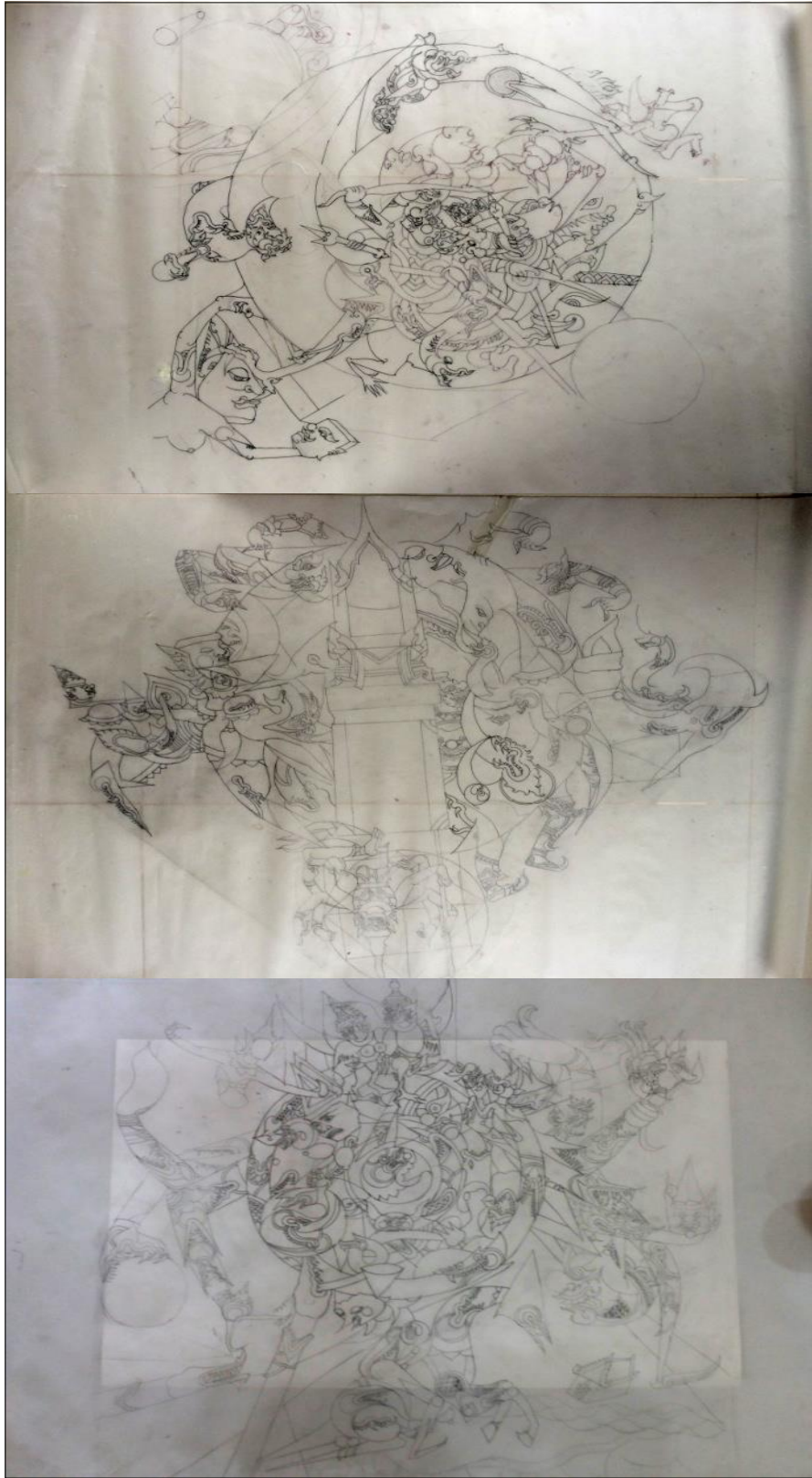
4.2 ภาพร่าง (Sketch)

ภาพที่ 47 ภาพร่างขาว - ดำ (Sketch) (1)

ภาพที่ 48 ภาพร่างขาว-ดำ (Sketch)(2)

ภาพที่ 49 ภาพร่างขาว-ดำ (Sketch) (3)

5. อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

5.1 อุปกรณ์

5.1.1 กล้องถ่ายภาพ

5.1.2 สมุดร่างภาพ

5.1.3 พู่กัน

5.1.3.1 พู่กันกลม เบอร์ 0, 1, 2, 6 และเบอร์ 12

5.1.3.2 พู่กันแบน เบอร์ 10, 20

5.1.4 แปรงทาสีลูกกลิ้ง

5.1.5 ถังน้ำ

5.1.6 กระจบอกลีเรซิน

5.1.7 ไม้

5.1.8 เกรียง

5.1.9 สว่านไฟฟ้า

5.1.10 เครื่องขัดผิวไฟฟ้า

5.1.11 เครื่องฉลุไม้ไฟฟ้า

5.1.12 ตลับเมตร

5.1.13 ไม้บรรทัดเหล็ก

5.1.14 วงเวียน

5.2 วัสดุ

5.2.1 ปากกาดำ

5.2.2 สีอะคริลิก ยี่ห้อ Silpakorn Pradit ได้แก่

5.2.2.1 สีฟ้า (BLEU VERT)

5.2.2.2 สีน้ำเงิน (PHTHALOCYANINE BLUE)

5.2.2.3 สีแดง (CADMIUM RED MEDIUM HUE)

5.2.2.4 น้ำเงินเข้ม (PRUSSIAN BLUE HUE)

5.2.2.5 สีส้มแดง (ROSE PINK)

5.2.2.6 สีเหลือง (YELLOW LIGHT)

5.2.2.7 สีม่วงชมพู (PLUM PINK)

5.2.2.8 สีชมพู (ROUGE PRIMAIRE)

5.2.2.9 สีเหลืองอมส้ม (CADMIUM YELLOW MEDIUM)

5.2.2.10 สีขาว (TITANIUM WHITE)

5.2.2.11 สีม่วง (PRISM VIOLET)

5.2.2.12 สีทอง

5.2.2.13 สีเงิน

5.2.3 โฟมอัดเป็นรูปทรงกลม จำนวน 2 ชั้น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 60 นิ้ว และ 40 นิ้ว

5.2.4 สีฝุ่น

5.2.5 ไม้อัด

5.2.6 สีโป้ว TOA

5.2.7 ดินสอพอง

5.2.8 เรซิน

5.2.9 น้ำยาผสมเรซิน (ฮาร์ท)

5.2.10 กระดาษทราย เบอร์ 150 และ 350

5.2.11 ทองคำเปลว

5.2.12 ผงเงิน

5.2.13 ผงทองแดง

5.2.14 ยางมะเดื่อ

5.2.15 กาวลาเท็กซ์

5.2.16 ซีนแผ่นใส

ภาพที่ 50 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนแผ่นระนาบและรูปทรงจั่ววง 3 มิติ ชุด “มหานทีลีทันดร: ศิลปะจั่ววง 3 มิติ” โดยนำเอาเรื่องราวในส่วนของมหานทีลีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ มาเป็นฐานข้อมูล และความรู้สึกประทับใจจากเรื่องเล่าทางความเชื่อมาถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม: ศิลปะจั่ววง 3 มิติ ในรูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรม ซึ่งประกอบไปด้วย อารมณ์ ความคิด และจินตนาการ ซึ่งมีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบ ปรับปรุง และพัฒนาในการสร้างสรรค์ผลงานต่อไป

วิเคราะห์การพัฒนางาน

การค้นคว้าข้อมูลของการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า รวมถึงการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ผสมผสานกับความรู้สึกและจินตนาการภายในใจ ซึ่งได้มีการพัฒนาและคลี่คลายผลงานจากช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ และช่วงวิทยานิพนธ์ ดังนี้

การพัฒนาผลงานจิตรกรรมระหว่างปีการศึกษา 2556-2559

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “มหานทีลีทันดร: ศิลปะจั่ววง 3 มิติ” เป็นการสร้างผลงานเพื่อแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงจากความงามอันมีพลังมาจากความเชื่อเชื่อจากคติไตรภูมิ โดยอาศัยรูปร่างรูปทรงจากสัญลักษณ์ นำมาตัดทอนเสริมสร้างจินตนาการแห่งรูปทรงออกมาเป็นผลงานจิตรกรรมไทยเทคนิคผสม แสดงออกด้วยทัศนธาตุต่าง ๆ เป็นสื่อในการแสดงออกอารมณ์ความรู้สึกจากการที่ได้ค้นคว้าทดลองจึงทำให้มองเห็นการพัฒนาทั้งในด้านรูปแบบ วิธีการเทคนิค และพัฒนา ทางด้านความคิด ตลอดจนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งพอจะแบ่งเป็นช่วง ๆ ของการสร้างสรรค์ผลงานดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การสร้างสรรค์ผลงานปีการศึกษา 2556

การสร้างสรรค์ผลงานในระยะเริ่มต้น ซึ่งเป็นการค้นคว้าการศึกษาตลอดจนหาแนวทางในการพัฒนาอย่างจริงจัง โดยมีแนวความคิดที่ต้องการแสดงออกถึงความรู้สึกและอารมณ์ส่วนตัวที่ถ่ายทอดคติความเชื่อไตรภูมิเรื่องราวของทวีปทั้ง 4 ในรูปแบบจินตนาการส่วนตัว ได้นำเอารูปทรงทาง

สัญลักษณ์ มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้เทคนิคผสมในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม จะเน้นหนักไปในทางรูปร่างรูปทรงและสีที่สดใสและเด่นชัด สร้างสรรค์โดยใช้สีแทนความหมาย สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ที่มองแต่รูปลักษณ์ภายนอก

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด “จิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรงเรขาคณิต” เป็นการนำเสนอพัฒนาการขั้นต่างๆซึ่งเกิดจากการประมวลผลทั้งด้านความคิด และการจัดการด้านทัศนศิลป์ ตลอดจนทักษะฝีมือในการแสดงออก รวมถึงการพัฒนาจากการแก้ปัญหาทางทัศนศิลป์ด้านต่างๆ เพื่อให้ผลงานมีความลงตัว และสามารถแสดงออกทางด้านอารมณ์ความรู้สึก ได้ตรงตามเป้าหมายมากที่สุด ซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานให้ออกมาสมบูรณ์นั้นจึงจำเป็นต้องมีช่วงเวลาศึกษาค้นคว้า ทดลองทั้งแก้ปัญหาต่างๆ มาอย่างต่อเนื่องซึ่งมีขั้นตอนสร้างสรรค์ดังนี้

1. ผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางด้านองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ รวมถึงปัญหาทางด้านเทคนิควิธีการที่ใช้ เพื่อให้ผลงานระยะนี้เกิดความสมบูรณ์มากที่สุด

ผลงานระยะนี้ เป็นการแสดงออกที่ให้ความสำคัญในหัวข้อ “จิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรงเรขาคณิต” โดยเพิ่มความสมบูรณ์ทางด้านเทคนิครูปแบบให้มากที่สุด ซึ่งข้าพเจ้าได้สร้างผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์ จำนวน 4 ชิ้น

ภาพที่ 51 ผลงานการสร้างสรรค์ระยะก่อนวิทยานิพนธ์

1.1 ผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

เสนอเทคนิคจิตรกรรมบนรูปทรง 3 มิติ เรื่องบูรวิเททวิปที่แฝงด้วยปรัชญาคติธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนาซึ่งข้าพเจ้าได้จัดองค์ประกอบของภาพโดยใช้เรื่องราวของเนื้อหาของบูรวิเททวิป มาสร้างสรรค์เป็นลวดลายรูปทรงเชิงสัญลักษณ์โดยผ่านทัศนธาตุจุดเส้นสีให้เกิดลีลาทางรูปทรงของสัญลักษณ์ผ่านกระบวนการประดิษฐ์ลวดลายไปตามทิศทางที่ต้องการประกอบกับพื้นผิวอยู่เป็นจังหวะองค์ประกอบส่วนย่อยเป็นลวดลายวาดเส้นดินสอแทรกอยู่เพื่อให้น่าสนใจมากขึ้น รวมทั้งการใช้เส้นลวดลายมีจังหวะเว้นช่องไฟทำให้รู้สึกมีการเคลื่อนไหวประกอบกับการเขียนสี ที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อจากบูรวิเททวิปตามคติความเชื่อของไทยทั้งนี้ลักษณะที่เป็นไปเพื่อแสดงความรู้สึกรู้สึกความคิดและอารมณ์ข้าพเจ้ายังได้ซ่อนรูปทรงสัญลักษณ์ที่แปลตามเนื้อหาเป็นลายละเอียดของงานชิ้นนี้

ภาพที่ 52 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 เรื่องอมร โคยานทวิป (1)

ภาพที่ 53 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 เรื่องอมร โศยานทวีป ในมุมมองอีกด้านหนึ่ง

1.2 ผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ผลต่อเนื่องจากผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นแรกซึ่งผลงานชิ้นแรกยังไม่สมบูรณ์รูปทรงมีการจัดทำทางมากเกินไปขาดในเรื่องความเป็นธรรมชาติส่วนผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 ได้ปรับปรุงแก้ไข รูปทรง ใช้เส้นที่มีขนาดแตกต่างกัน ความถี่ความห่างอีกทั้งลายเส้นที่มีจังหวะ เสนอเทคนิคจิตรกรรมบนรูปทรง 3 มิติ เรื่องชมพูทวีปที่แฝงด้วยปรัชญาคติธรรม ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ซึ่งข้าพเจ้าได้จัดองค์ประกอบของภาพโดยใช้เรื่องราวของเนื้อหาของชมพูทวีป มาสร้างสรรค์เป็นลวดลายรูปทรงเชิงสัญลักษณ์โดยผ่านทัศนธาตุจุดเส้นสีให้เกิดลีลาทางรูปทรงของสัญลักษณ์ผ่านกระบวนการประดิษฐ์ลวดลายไปตามทิศทางที่ต้องการประกอบกับพื้นผิวอยู่เป็นจังหวะองค์ประกอบส่วนย่อยเป็นลวดลายวาดเส้นดินสอแทรกอยู่เพื่อให้น่าสนใจมากขึ้น รวมทั้งการใช้เส้นลวดลายมีจังหวะเว้นช่องไฟทำให้รู้สึกมีการเคลื่อนไหวประกอบกับการเขียนสีที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อจากชมพูทวีปตามคติความเชื่อของไทยทั้งนี้ลักษณะที่เป็นไปเพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดและอารมณ์ข้าพเจ้ายังได้ช้อนรูปทรงสัญลักษณ์ที่แปลตามเนื้อหาเป็นลายละเอียดของงานชิ้นนี้

ภาพที่ 54 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 เรื่องชมพูทวีป (1)

ภาพที่ 55 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 เรื่องชมพูทวีป (2)

ภาพที่ 56 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 เรื่องชมพูทวีป (3)

ภาพที่ 57 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 เรื่องชมพู่ทวีป (3)

1.3 ผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3

เสนอเทคนิคจิตรกรรมบนรูปทรง 3 มิติ เรื่องอมร โคยานทวีปที่แฝงด้วยปรัชญา คติธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ซึ่งข้าพเจ้าได้จัดองค์ประกอบของภาพโดยใช้เรื่องราวของเนื้อหาของอมร โคยานทวีป มาสร้างสรรค์เป็นลวดลายรูปทรงเชิงสัญลักษณ์โดยผ่านทัศนธาตุจุดเส้นสี ให้เกิดลีลาทางรูปทรงของสัญลักษณ์ผ่านกระบวนการประดิษฐ์ลวดลายไปตามทิศทางที่ต้องการ ประกอบกับพื้นผิวอยู่เป็นจังหวะองค์ประกอบส่วนย่อยเป็นลวดลายวาดเส้นดินสอแทรกอยู่เพื่อนำสนใจมากขึ้นรวมทั้งการใช้เส้นลวดลายมีจังหวะเว้นช่องไฟทำให้รู้สึกมีการเคลื่อนไหวประกอบกับการเขียนสีที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อจากอมร โคยานทวีปตามคติความเชื่อของไทยทั้งนี้ลักษณะที่เป็นไปเพื่อแสดงความรู้สึกความคิดและอารมณ์ข้าพเจ้ายังได้ช้อนรูปทรงสัญลักษณ์ที่แปลตามเนื้อหาเป็นลายละเอียดของงานชิ้นนี้ เส้นในผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดนี้ มีลักษณะการใช้เส้นที่มีอิสระมากขึ้นสามารถถ่ายทอดความรู้สึก จินตนาการ จากรูปทรงสัญลักษณ์ได้มากขึ้นทำให้จินตนาการได้กว้างและลึกยิ่งขึ้นอย่างมีอิสระเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการแสดงออกอันเป็นลักษณะส่วนตัว

ภาพที่ 58 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 เรื่องอมร โศยานทวิป (1)

ภาพที่ 59 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 เรื่องอมร โศยานทวิป (2)

ภาพที่ 60 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 เรื่องอมร โศยานทวิป (3)

ภาพที่ 61 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 เรื่องอมร โศยานทวิป (4)

ภาพที่ 62 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 เรื่องอมร โศยานทวิป (5)

ภาพที่ 63 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 เรื่องอมร โศยานทวิป

1.4 ผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นช่วงแรก ๆ ข้าพเจ้าจึงนำมาแก้ไขปัญหาในผลงานชิ้นต่อมาให้เกิดความสมบูรณ์มากที่สุดทั้งในด้านองค์ประกอบและรายละเอียดให้ความสำคัญกับจังหวะช่องไฟมากขึ้นลายเส้นดูเป็นอิสระใช้เส้นที่มีขนาดแตกต่างกันความถี่ความห่างอีกทั้งลายเส้นที่มีจังหวะมีความต่อเนื่องผสานกัน ช่องไฟเหมาะสมกลมกลืนไปกับรูปทรงจากประสบการณ์ที่เห็นปัญหาในงานชิ้นแรกๆ ได้นำมาแก้ไขในงานชิ้นต่อมาทำให้การทำงานมีขั้นตอนที่แน่นอนมากและเกิดความมั่นใจในการทำงานผลงานจึงมีความสมบูรณ์ทั้งด้านรูปแบบและเทคนิคมากขึ้น เสนอเทคนิคจิตรกรรมบนรูปทรง 3 มิติ เรื่องอูตตรกुरुทวิปที่แฝงด้วยปรัชญาคติธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ซึ่งข้าพเจ้าได้จัดองค์ประกอบของภาพโดยใช้เรื่องราวของเนื้อหาของอูตตรกुरुทวิป มาสร้างสรรค์เป็นลวดลายรูปทรงเชิงสัญลักษณ์โดยผ่านทัศนธาตุจุดเส้นสีให้เกิดลีลาทางรูปทรงของสัญลักษณ์ผ่านกระบวนการประดิษฐ์ลวดลายไปตามทิศทางที่ต้องการ ประกอบกับพื้นผิวอยู่เป็นจังหวะองค์ประกอบส่วนย่อยเป็นลวดลายวาดเส้นดินสอแทรกอยู่เพื่อให้น่าสนใจมากขึ้นรวมทั้งการใช้เส้นลวดลายมีจังหวะเว้นช่องไฟทำให้รู้สึกมีการเคลื่อนไหวประกอบกับการเขียนสีที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อจากอูตตรกुरुทวิปตามคติความเชื่อของไทยทั้งนี้ลักษณะที่เป็นไปเพื่อแสดงความรู้สึกความคิดและอารมณ์ข้าพเจ้ายังได้ซ่อนรูปทรงสัญลักษณ์ที่แปลตามเนื้อหาเป็นลายละเอียดของงานชิ้นนี้

ภาพที่ 64 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 เรื่องอูตตรกुरुทวิป (1)

ภาพที่ 65 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตรกรูททวีป (2)

ภาพที่ 66 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตรกรูททวีป (1)

ภาพที่ 67 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตรกรูททวีป (3)

ภาพที่ 68 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตรกรูททวีป (2)

ภาพที่ 69 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตสาหกรรมทวิป (4)

ภาพที่ 70 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตสาหกรรมทวิป (5)

ภาพที่ 71 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตสาหกรรมทอผ้า (6)

ภาพที่ 72 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 เรื่องอุตสาหกรรมทอผ้า (7)

ภาพที่ 73 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 เรื่องอุตรกรรุตทวีป (3)

ภาพที่ 74 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 เรื่องอุตรกรรุตทวีป (4)

ภาพที่ 75 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุด จิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรงเรขาคณิต (1)

ภาพที่ 76 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุด จิตรกรรมบนกลุ่มรูปทรงเรขาคณิต (2)

2. สรุปการสร้างสรรค์ในระยะที่ 1

ปัญหาในการสร้างสรรค์ระยะก่อนวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าใช้เทคนิคจิตรกรรมวาดเส้นซึ่งเป็นเทคนิคส่วนตัวที่ได้คลี่คลายมาจากเทคนิคโบราณปัญหาในการทำงานที่เกิดขึ้นในระยะก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นแรกๆ ทั้งทางด้านจัดองค์ประกอบน้ำหนักของเส้นช่องไฟสีและรูปทรงของเนื้อหา มีการจัดทำทางมากเกินไปขาดความเป็นธรรมชาติสีที่ใช้ในรูปทรงดูเท่ากันทำงานโดยขาดความมั่นใจเกินไปไม่เป็นอิสระในการทำงานทำให้งานขาดอารมณ์ความเป็นธรรมชาติ

จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นช่วงแรกๆ ข้าพเจ้าจึงนำมาแก้ไขปัญหาในผลงานชิ้นต่อมาให้เกิดความสมบูรณ์มากที่สุดทั้งในด้านองค์ประกอบและรายละเอียดให้ความสำคัญกับจังหวะช่องไฟมากขึ้นลายเส้นดูเป็นอิสระจากประสบการณ์ที่เห็นปัญหาในงานชิ้นแรกๆ ได้นำมาแก้ไขในงานชิ้นต่อมาทำให้การทำงานมีขั้นตอนที่แน่นอนมากและเกิดความมั่นใจในการทำงานผลงานจึงมีความสมบูรณ์ทั้งด้านรูปแบบและเทคนิคมากขึ้น

3. การสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานในระยะก่อนวิทยานิพนธ์

เป็นการผนวกแนวความคิดทางเนื้อหา เรื่องราว และเทคนิควิธีการ การนำเสนอผลงานโดยนำเนินการตามแผนขั้นตอนของการสร้างสรรค์ และพัฒนามาอย่างเป็นลำดับ มาตั้งแต่การสร้างสรรคผลงานในระยะแรก ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องต่างๆมาอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการอาศัยปัญหาข้อบกพร่อง และประสบการณ์จากการสร้างสรรคงานก่อนหน้า มาปรับปรุงแก้ไขส่วนต่างๆที่ยังไม่สมบูรณ์

ระยะที่ 2 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงปลายปีการศึกษา 2557 และช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์

จากปัญหาที่เกิดขึ้นในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะที่ 1 ทำให้นักย้อนกลับมาทบทวนในเรื่องแนวคิดอย่างเป็นจริงเป็นจังอีกครั้ง ส่งผลเป็นแนวคิดที่เปรียบเสมือนความงามของสายน้ำแห่งมหานทีลีทันดร ที่แฝงไปด้วยเรื่องราวแห่งความสวยงาม สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ ซึ่งผลงานได้สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกทั้ง 2 สิ่งนี้ทั้งความงาม คนดูได้มีส่วนร่วมสัมผัสกับผลงาน จึงเลือกที่จะคงบรรยากาศของสีและเริ่มหาข้อมูลรูปทรงที่สามารถสร้างความรู้สึกได้ รวมถึงการไปศึกษาข้อมูลจากสายน้ำและจิตรกรรมฝาผนังตามวัดต่างๆที่บันทึกภาพจิตรกรรมขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลจริงอีกครั้ง โดยกลับไปหารูปทรงเหมือนจริงนำมาลดตัดทอนคลี่คลายสร้างรูปทรงขึ้นมาใหม่เป็นในลักษณะที่เน้นความรู้สึกแข็งแกร่ง มีพลัง แต่นุ่มนวล พลิวไหว บอบบาง เป็นรูปทรงขนาดใหญ่ที่ทำงานโดยตรงกับพื้นที่ว่าง โดยมีรูปทรงขนาดเล็กแทรกตัวอยู่ รูปทรงคลี่คลายออกไปจากความเหมือนจริง แต่จะเน้นในเรื่องของบรรยากาศในพื้นที่ว่างที่จะส่งผลร่วมกับรูปทรง ยังคงใช้เทคนิคการหยดสี เทสี และการชุคจิต และเพิ่มเติมในการ เช็ดและซับสีและการฉีกล้างสีออกมาใช้ในผลงาน ซึ่งจะให้อารมณ์ของความ

เบาบาง พลิ้วไหวและการเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตได้ดี อีกทั้งการสร้างพื้นผิวสร้างสัญลักษณ์ของน้ำในมหานทีสีทันดรด้วยน้ำยาเรซิน ในพื้นที่บางส่วนที่ต้องการสร้างเนื้อหาและจินตนาการเรื่องราวของน้ำในมหานทีสีทันดรขนาดที่แตกต่างกันไป ในการแทรกตัวอยู่ในบรรยากาศของผลงาน ในระยะการที่ 2 การสร้างสรรค์ผลงานได้มีการปรับเปลี่ยนจังหวะการการหยุดและเทสี ระบายสี รวมถึงการหยุดน้ำยาเรซินฉีดพ่นในการสร้างเทคนิคในระยะเวลาที่ฉับพลัน โดยเว้นพื้นที่ว่างสำหรับการสร้างสีเส้นและบรรยากาศที่โปร่ง เบาสบาย ด้วยเทคนิคสีอะคริลิกที่ให้ความสดและให้ความโปร่ง เพื่อให้เกิดผลของการสร้างพื้นผิวได้ตีรวมถึงการพัฒนาทักษะการเขียนสีอะคริลิกให้มากยิ่งขึ้น

1. ผลงานในระยะที่ 2

เป็นการพัฒนาผลงานทางด้านเทคนิคการสร้างสรรค์และแนวความคิดที่อาศัยรูปทรงทางอุดมคติไทยมาผสมผสานกับรูปทรงเรขาคณิตโดยอาศัยเทคนิคที่มีการคลี่คลายจากเรื่องราวสมมุติไตรภูมิซึ่งข้าพเจ้าได้ยึดแนวความคิดหลักที่เกี่ยวข้องกับคติธรรมและปรัชญาพระพุทธศาสนามาเป็นเครื่องเตือนสติมนุษย์ให้ละวางความลุ่มหลงในกามกิเลสทั้งนี้ข้าพเจ้าได้ศึกษารูปแบบเนื้อหาและแนวความคิดโดยได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้สอนและปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจึงทราบถึงปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งสรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 77 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (1)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2557

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฏา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 78 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (2)

ขนาด คั่นแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2557

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 79 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (3)

ขนาด คั่นแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2557

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 80 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (4)

ขนาด ผืนแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2557

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

2. ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์

2.1 ปัญหาทางด้านทัศนธาตุ

2.2 ปัญหาที่เกิดจากขนาดของเส้นซึ่งในงานมีเส้นที่เท่ากันมากเกินไปขาดเส้นใหญ่ซึ่งเป็นตัวแบ่งรูปทรงในงานและเส้นเล็กซึ่งเป็นรายละเอียดของงาน

2.3 ปัญหาที่เกิดจากลดทอนในเนื้องาน มีขนาดที่เท่ากันมากเกินไป ขาดฟอร์มใหญ่ฟอร์มเล็ก ซึ่งเป็นรายละเอียดของงาน

2.4 ปัญหาที่เกิดจากลดทอน ดูแล้วไม่เป็นธรรมชาติ อาจขาดข้อมูลที่ไปสัมผัสจริง ขาดความพลิ้วไหว ทำให้ดูแล้วแข็งไม่เป็นธรรมชาติ

2.5 ปัญหาที่เกิดจากลดทอนดูกระจัดกระจายเกินไปไม่มีพื้นที่ว่างดูเท่ากัน

2.6 ปัญหาที่เกิดจากองค์ประกอบของภาพรูปทรงแต่ละชิ้นมีองค์ประกอบที่เหมือนกันเพียงแต่เปลี่ยนทิศทางการลดทอนเท่านั้นลดทอนมีจังหวะคล้ายกันมากเกินไป

2.7 ปัญหาด้านเทคนิคเนื่องจากพื้นผิวของรูปทรงไม่รองรับลวดลายพื้นผิวอาจทำลายลวดลายและเนื้องานทำให้วิธีการสร้างภาพไม่สมบูรณ์

จากการได้รับคำแนะนำต่าง ๆ จากอาจารย์ผู้สอนและการพิจารณาแก้ไขปัญหานำไปสู่การพัฒนาผลงานที่มีความสมบูรณ์ขึ้น ทั้งด้านเนื้อหาและกระบวนการสร้างสรรค์ นำไปสู่ผลงานในชุดวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์ขึ้น

ระยะที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์

ผลงานระยะวิทยานิพนธ์ เป็นการพัฒนาต่อเนื่องจากผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางด้านองค์ประกอบศิลป์ ทักษะธาตุ รวมถึงปัญหาทางด้านเทคนิควิธีการที่ใช้ เพื่อให้ผลงานระยะวิทยานิพนธ์เกิดความสมบูรณ์มากที่สุด

1. ผลงานระยะวิทยานิพนธ์

ผลงานระยะวิทยานิพนธ์นี้ เป็นการแสดงออกที่ให้ความสำคัญในหัวข้อ “มหานทีสีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” โดยเพิ่มความสมบูรณ์ทางด้านเทคนิครูปแบบให้มากที่สุด ซึ่งข้าพเจ้าได้สร้างผลงานระยะวิทยานิพนธ์จำนวน 3 ชุด

1.1 ผลงานระยะวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1

เสนอเทคนิคจิตรกรรมบนรูปทรง 3 มิติ เรื่องพระอาทิตย์ที่แฝงด้วยปรัชญาคติธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนาซึ่งข้าพเจ้าได้จัดองค์ประกอบของภาพโดยใช้เรื่องราวของเนื้อหาของพระอาทิตย์ มาสร้างสรรค์เป็นลวดลายรูปทรงเชิงสัญลักษณ์โดยผ่านทักษะจุดเส้นสีให้เกิดลีลาทางรูปทรงของสัญลักษณ์ผ่านกระบวนการประดิษฐ์ลวดลายไปตามทิศทางที่ต้องการประกอบกับพื้นผิวอยู่เป็นจังหวะองค์ประกอบส่วนย่อยเป็นลวดลายวาดเส้นดินสอดแทรกอยู่เพื่อนำสนใจมากขึ้นรวมทั้งการใช้เส้นลวดลายมีจังหวะเว้นช่องไฟทำให้รู้สึกมีการเคลื่อนไหวประกอบกับการเขียนสี ที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อจากพระอาทิตย์ตามคติความเชื่อของไทยทั้งนี้ลักษณะที่เป็นไปเพื่อแสดงความรู้สึกความคิดและอารมณ์ข้าพเจ้ายังได้ซ่อนรูปทรงสัญลักษณ์ที่แปลตามเนื้อหาเป็นรายละเอียดของงานชิ้นนี้

ภาพที่ 81 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (1)

ขนาด ฟันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษณา อภิวัดนางกูร

ภาพที่ 82 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (2)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 83 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (3)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 84 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (4)

ขนาด คั่นแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 85 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (5)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษณา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 86 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (6)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 87 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระอาทิตย์ (7)

ขนาด ผืนแปรรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษณา อภิวัฒน์นางกูร

1.2 ผลงานระยะวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2

ผลต่อเนื่องจากผลงานระยะวิทยานิพนธ์ชิ้นแรกซึ่งผลงานชิ้นแรกยังไม่สมบูรณ์ รูปทรงมีการจัดทำทางมากเกินไปขาดในเรื่องความเป็นธรรมชาติส่วนผลงานระยะวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ได้ปรับปรุงแก้ไข รูปทรง ใช้เส้นที่มีขนาดแตกต่างกัน ความถี่ความห่างอีกทั้งลายเส้นที่มีจังหวะ เสนอเทคนิคจิตรกรรมบนรูปทรง 3 มิติ เรื่องพระจันทร์ที่แฝงด้วยปรัชญาคติธรรมความเชื่อทาง พระพุทธศาสนา ซึ่งข้าพเจ้าได้จัดองค์ประกอบของภาพ โดยใช้เรื่องราวของเนื้อหาของพระจันทร์ มาสร้างสรรค์เป็นลวดลายรูปทรงเชิงสัญลักษณ์โดยผ่านทัศนธาตุจุดเส้นสีให้เกิดลีลาทางรูปทรง ของสัญลักษณ์ผ่านกระบวนการประดิษฐ์ลวดลายไปตามทิศทางที่ต้องการประกอบกับพื้นผิวอยู่เป็น จังหวะองค์ประกอบส่วนย่อยเป็นลวดลายวาดเส้นดินสอแทรกอยู่เพื่อให้น่าสนใจมากขึ้น รวมทั้งการใช้ เส้นลวดลายมีจังหวะเว้นช่องไฟทำให้รู้สึกมีการเคลื่อนไหวประกอบกับการเขียนสีที่มีอิทธิพลต่อความ เชื่อจากพระจันทร์ตามคติความเชื่อของไทยทั้งนี้ลักษณะที่เป็นไปเพื่อแสดงความรู้สึกความคิดและ อารมณ์ข้าพเจ้ายังได้ซ่อนรูปทรงสัญลักษณ์ที่แปลตามเนื้อหาเป็นลายละเอียดของงานชิ้นนี้ เส้นใน ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ มีลักษณะการใช้เส้นที่มีอิสระมากขึ้นสามารถถ่ายทอดความรู้สึก จินตนาการ จากรูปทรงสัญลักษณ์ได้มากขึ้นทำให้จินตนาการได้กว้างและลึกยิ่งขึ้นอย่างมีอิสระเป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของการแสดงออกอันเป็นลักษณะส่วนตัว

ภาพที่ 88 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระจันทร์ (1)

ขนาด ส้นแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 89 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระจันทร์ (2)

ขนาด ผั้นแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 90 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระจันทร์ (3)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 91 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระจันทร์ (4)

ขนาด สั้นแปรรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 92 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องพระจันทร์ (5)

ขนาด ผั้นแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

1.3 ผลงานระยะวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3

เสนอเทคนิคจิตรกรรมบนแผ่นระนาบ นำเสนอจัดวางในแบบ 3 มิติ เรื่องมหานทีลีทันดรที่แฝงด้วยปรัชญาคติธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ซึ่งข้าพเจ้าได้จัดองค์ประกอบของภาพโดยใช้เรื่องราวของเนื้อหาของมหานทีลีทันดร มาสร้างสรรค์เป็นลวดลายรูปทรงเชิงสัญลักษณ์โดยผ่านทัศนธาตุจุดเส้นสี ให้เกิดลีลาทางรูปทรงของสัญลักษณ์ผ่านกระบวนการประดิษฐ์ลวดลายไปตามทิศทางที่ต้องการประกอบกับพื้นผิวอยู่เป็นจังหวะองค์ประกอบส่วนย่อยเป็นลวดลายวาดเส้นดินสอแทรกอยู่เพื่อนำสนใจมากขึ้นรวมทั้งการใช้เส้นลวดลายมีจังหวะเว้นช่องไฟทำให้รู้สึกมีการเคลื่อนไหวประกอบกับการเขียนสีที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อจากมหานทีลีทันดรตามคติความเชื่อของไทยทั้งนี้ลักษณะที่เป็นไปเพื่อแสดงความรู้สึกความคิดและอารมณ์ข้าพเจ้ายังได้ซ่อนรูปทรงสัญลักษณ์ที่แปลตามเนื้อหาเป็นลายละเอียดของงานชุดนี้ เส้นในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ มีลักษณะการใช้เส้นที่มีอิสระมากขึ้นสามารถถ่ายทอดความรู้สึก จินตนาการ จากรูปทรงสัญลักษณ์ได้มากขึ้นทำให้จินตนาการได้กว้างและลึกยิ่งขึ้นอย่างมีอิสระเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการแสดงออกอันเป็นลักษณะส่วนตัว

ภาพที่ 93 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีลีทันดร (1)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 94 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีสิทันดร (2)

ขนาด คั่นแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 95 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีสิทันดร (3)

ขนาด คั่นแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 96 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีลีทันดร (4)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 97 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีลีทันดร (5)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 98 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีสี่พันคร (6)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 99 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีสี่พันคร (7)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 100 ผลงานวิทยานิพนธ์มหานทีสีทันดร (8)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นงกูร

จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นช่วงแรกๆ ข้าพเจ้าจึงนำมาแก้ไขปัญหาในผลงานชิ้นต่อมาให้เกิดความสมบูรณ์มากที่สุดทั้งในด้านองค์ประกอบและรายละเอียดให้ความสำคัญกับจังหวะช่องไฟมากขึ้นลายเส้นดูเป็นอิสระใช้เส้นที่มีขนาดแตกต่างกันความถี่ความห่างอีกทั้งลายเส้นที่มีจังหวะมีความต่อเนื่องผสานกัน ช่องไฟเหมาะสมกลมกลืนไปกับรูปทรงจากประสบการณ์ที่เห็นปัญหาในงานชิ้นแรกๆ ได้นำมาแก้ไขในงานชิ้นต่อมาทำให้การทำงานมีขั้นตอนที่แน่นอนมากและเกิดความมั่นใจในการทำงานผลงานจึงมีความสมบูรณ์ทั้งด้านรูปแบบและเทคนิคมากขึ้น เสนอเทคนิคจิตรกรรมผสมบนแผ่นระนาบ 2 มิติ นำเสนอเรื่องราวจัดวางในแบบ 3 มิติ เพื่อแสดงความรู้สึกรักความคิดและอารมณ์ข้าพเจ้ายังได้ซ่อนรูปทรงสัญลักษณ์ที่แปลตามเนื้อหาเป็นลายละเอียดของงานชิ้นนี้

2. ปัญหาในการสร้างสรรค์ระยะวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ข้าพเจ้าใช้เทคนิคจิตรกรรมวาดเส้นซึ่งเป็นเทคนิคส่วนตัวที่ได้คัดลอกมาจากเทคนิคโบราณปัญหาในการทำงานที่เกิดขึ้นในวิทยานิพนธ์ชุดแรกๆ ทั้งทางด้านจัดองค์ประกอบน้ำหนักของเส้นช่องไฟสีและรูปทรงของเนื้อหา มีการจัดทำทางมากเกินไปขาดความเป็นธรรมชาติสีที่ใช้ในรูปทรงดูเท่ากันทำงานโดยขาดความมั่นใจเกินไปไม่เป็นอิสระในการทำงานทำให้งานขาดอารมณ์ความเป็นธรรมชาติ

จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นช่วงแรก ๆ ข้าพเจ้าจึงนำมาแก้ไขปัญหาในผลงานชิ้นต่อมาให้เกิดความสมบูรณ์มากที่สุดทั้งในด้านองค์ประกอบและรายละเอียดให้ความสำคัญกับจังหวะช่องไฟมากขึ้นลายเส้นดูเป็นอิสระจากประสบการณ์ที่เห็นปัญหาในงานชิ้นแรกๆ ได้นำมาแก้ไขในงานชิ้นต่อมาทำให้การทำงานมีขั้นตอนที่แน่นอนมากและเกิดความมั่นใจในการทำงานผลงานจึงมีความสมบูรณ์ทั้งด้านรูปแบบและเทคนิคมากขึ้น

3. การสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานในระยะวิทยานิพนธ์

เป็นการผนวกแนวความคิดทางเนื้อหา เรื่องราว และเทคนิควิธีการ การนำเสนอผลงาน โดยนำเนื้การตามแผนขั้นตอนของการสร้างสรรค์ และพัฒนามาอย่างเป็นลำดับ มาตั้งแต่การสร้างสรรค์ผลงานในระยะแรก ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาค้นคว้าข้อบกพร่องต่างๆมาอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการอาศัยปัญหาข้อบกพร่อง และประสบการณ์จากการสร้างสรรค์งานก่อนหน้า มาปรับปรุงแก้ไขส่วนต่างๆที่ยังไม่สมบูรณ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นั้น เป็นการสรุปผลทั้งหมดจากการรวบรวมความคิด เทคนิค วิธีการ ตลอดจนกระบวนการต่างๆ ในการสร้างสรรค์และการแสดงออก จากการศึกษาค้นคว้าภายในระยะเวลาช่วงหนึ่งเท่านั้น ในท้ายสุดของผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสมชุดนี้จะเน้นในการสร้างบรรยากาศของรูปทรงกับพื้นที่ว่าง ถึงแม้รูปทรงที่นำมาใช้มาจากคติไตรภูมิได้นำมาคลี่คลาย ดัดทอน อย่างไรก็ตามยังคงความคิดที่ต้องการนำเสนออารมณ์ความรู้สึกปัจจุบันขณะของตน ซึ่งเป็นรสนิยมส่วนตัวประกอบด้วยความคิดฝันจินตนาการในสภาวะหนึ่ง ที่ถ่ายทอดอารมณ์ของความงดงามแต่แฝงไปด้วยเรื่องราว ของสิ่งมีชีวิตรวมถึงสีสันและบรรยากาศในมหานทีสีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ ถ่ายทอดเป็นผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสม ซึ่งมีดังต่อไปนี้

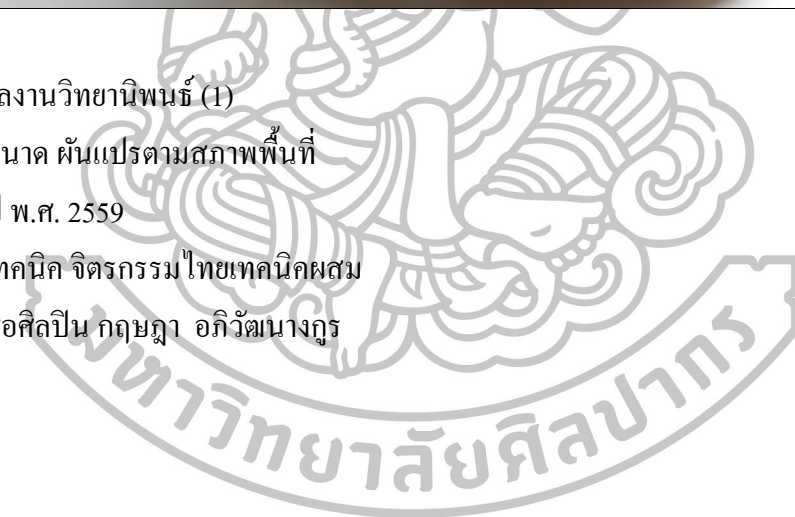
ภาพที่ 101 ผลงานวิทยานิพนธ์ (1)

ขนาด สันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒน์นางกูร

ภาพที่ 102 ผลงานวิทยานิพนธ์ (2)

ขนาด สั้นแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒนางกูร

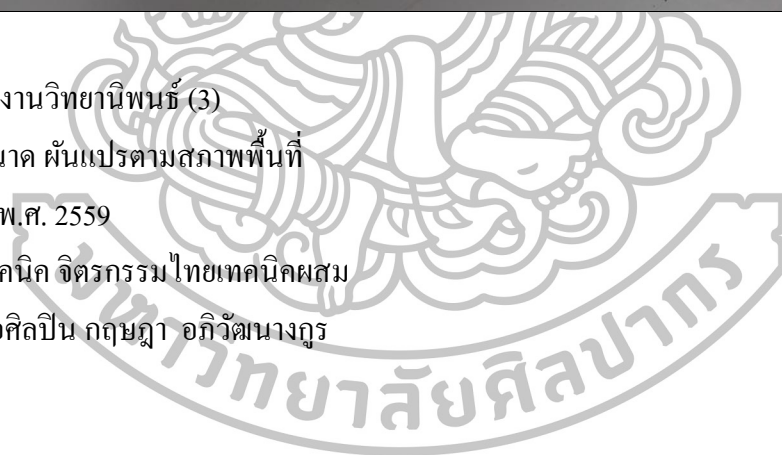
ภาพที่ 103 ผลงานวิทยานิพนธ์ (3)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒนางกูร

ภาพที่ 104 ผลงานวิทยานิพนธ์ (4)

ขนาด ผืนแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

ชื่อศิลปิน กฤษณา อภิวัตน์นางกูร

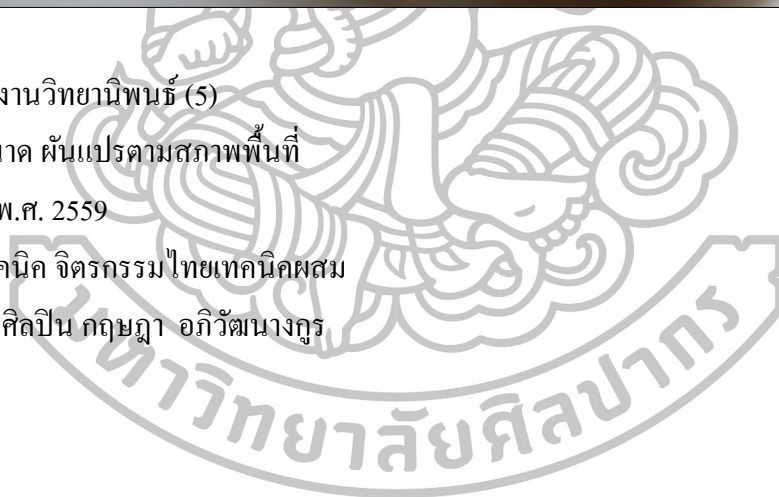
ภาพที่ 105 ผลงานวิทยานิพนธ์ (5)

ขนาด ผันแปรตามสภาพพื้นที่

ปี พ.ศ. 2559

เทคนิค จิตรกรรมไทยเทคนิคผสม

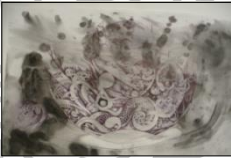

ชื่อศิลปิน กฤษฎา อภิวัฒนางกูร

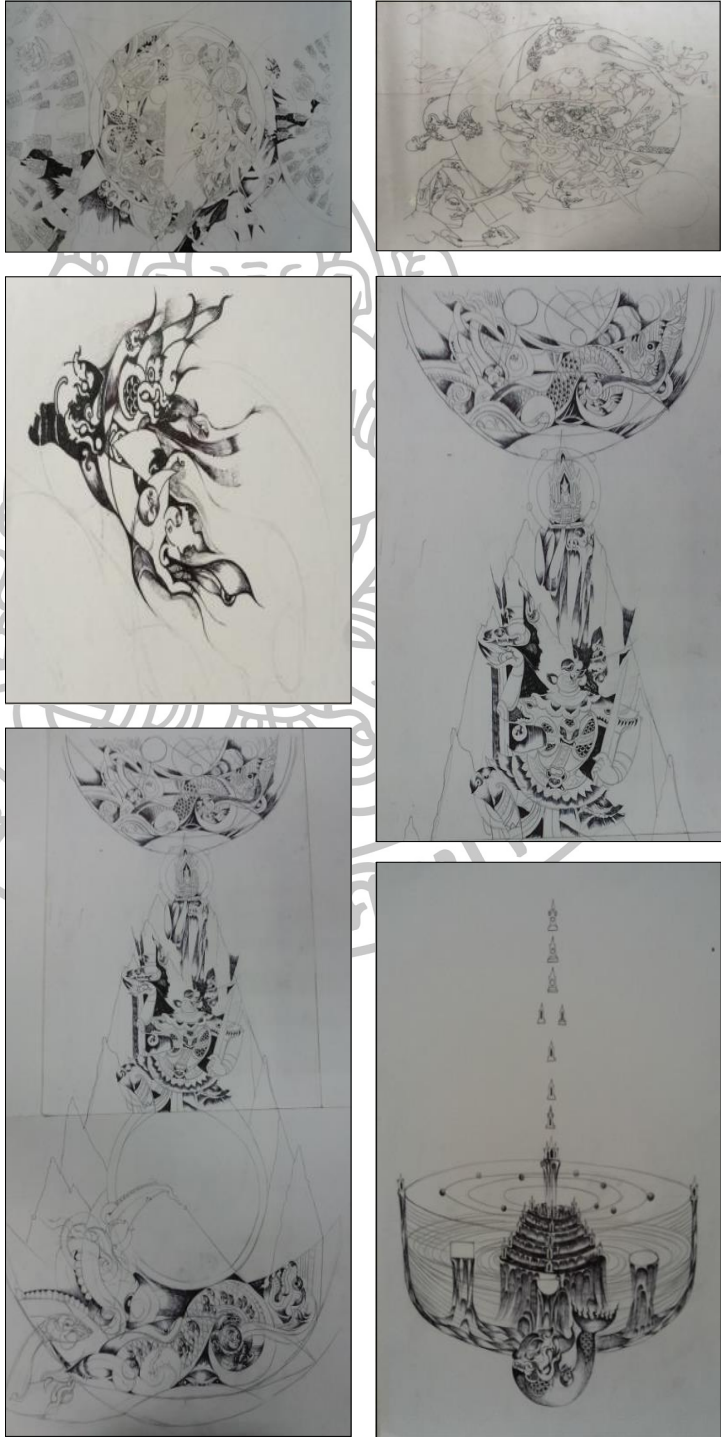
สรุปผลการวิเคราะห์งานสร้างสรรค์

กล่าวโดยสรุป ผลงานวิทยานิพนธ์ทั้งหมดนี้ เป็นเพียงสื่อต้องการแสดงออกถึงสภาวะอารมณ์ ซึ่งได้รับความบันดาลใจจากคติความเชื่อ ไตรภูมิ เรื่องราวของมหานทีลีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์ที่มีรูปลักษณะที่สวองงามแต่แฝงไปด้วยคติธรรม เรื่องราว สัญลักษณ์ แสดงออกด้วยรูปทรงและบรรยากาศที่น่าค้นหา ผสมผสานกับจินตนาการส่วนตัว นำมาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว ที่แสดงออกถึงความรู้สึกภายใน มีการตัดทอน คลี่คลาย เพิ่มเติมภายในภาพแสดงออกถึงความเคลื่อนไหว ความงามที่ให้ความรู้สึกถึงความน่าค้นหา เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปทรงและบรรยากาศของสีโดยถ่ายทอดเป็นลักษณะจิตรกรรมไทยเทคนิคผสมกึ่งนามธรรม (Semi - Abstract) ด้วยเทคนิควิธีการเขียนสีบนแผ่นระนาบและรูปทรง 3 มิติ ในการแสดงออก นำเสนอในแบบศิลปะการจัดวาง

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์		
ภาพร่าง แนวความคิด เบื้องต้น วาดเส้น ด้วยปากกาหมึกดำ			
			
			
			

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์
<p>ภาพร่าง แนวความคิด เบื้องต้น วาดเส้น ด้วยปากกาหมึกดำ</p>	

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์
<p>ขยายภาพร่าง รายละเอียด วาดเส้น ด้วยปากกา ในส่วนรายละเอียด ของเรื่องราว</p>	
<p>ภาพร่างโมเดล แบ่งออก เป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 มหานทีสีทันดร ส่วนที่ 2 พระอาทิตย์ ส่วนที่ 3 พระจันทร์</p>	

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์		
<p>การสร้างสรรค์ ผลงานในส่วนที่ 1 ชุดมหานทีลีทันดร ภาพรายละเอียด และเรื่องราวด้วย เทคนิคผสม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างรูปทรงด้วย เทคนิคดินสอพอง 2. สร้างลายเส้น ประกอบเรื่องราว 3. ลงสีอะคริลิกและสี ฝุ่น 4. ประดับกระจกสี 5. ตัดเส้นและเก็บ รายละเอียด 6. ลงเรซิน 			
			
			
			
			
			

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์		
			
			
			
			
			

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์		
			
			
			
			
			

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์		
			
			
			
			
			

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์		
			
			
			
			
			

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์		
			
			
			
			
			

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์		
			
			
			
			

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์
	 <p>The image displays five photographs illustrating the creative and development process of a ceramic artwork. The top-left photograph shows a completed circular piece with a red and white design on a gold-colored base. The other four photographs show the process of creating a large circular mosaic from many small, individually decorated ceramic tiles.</p>

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์		
<p>การสร้างสรรค์ ผลงานในส่วนที่ 2 ชุดพระอาทิตย์ รายละเอียด และ เรื่องราวด้วยเทคนิค ผสม</p> <p>1. สร้างรูปทรงด้วย เทคนิคดินสอพอง</p> <p>2. สร้างลายเส้น ประกอบเรื่องราว</p> <p>3. ลงสีอะคริลิกและสี ฝุ่น</p> <p>4. ตัดเส้นและเก็บ รายละเอียด</p>			
			
			
			

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์
	 <p>The image displays a collection of 12 photographs arranged in a 4x3 grid, showcasing the development of a large-scale spherical artwork. The spheres are primarily white and feature complex, hand-painted designs in red and black. The designs vary across the different spheres, including: <ul style="list-style-type: none"> Geometric patterns such as triangles and diamonds. Floral and organic motifs. Abstract, somewhat chaotic patterns. Some spheres show more structured, grid-like or repetitive patterns. The photographs are taken from various angles and distances, highlighting the three-dimensional nature of the work and the texture of the paint. The background of the photos shows an indoor setting with wooden beams and windows, suggesting a workshop or gallery environment.</p>

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์
	 <p>The image displays six photographs of a large, spherical ceramic or pottery object, possibly a traditional Thai 'Kong' (a type of earthenware). The object is covered in intricate, hand-painted patterns in red and white. The patterns include stylized floral motifs, geometric shapes, and possibly traditional Thai designs. The photographs show different views of the sphere, highlighting the complexity and detail of the artwork. The background of the photos is a simple indoor setting, likely a workshop or studio.</p>

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์
<p>การสร้างสรรค์ ผลงานในส่วนที่ 3 ชุดพระจันทร์ รายละเอียด และ เรื่องราวด้วยเทคนิค ผสม</p> <p>ระยะที่ 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างรูปทรงด้วย เทคนิคดินสอพอง 2. สร้างลายเส้น ประกอบเรื่องราว 3. ลงสีอะคริลิกและสี ฝุ่น 4. ตัดเส้นและเก็บ รายละเอียด 	

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์
	

ตารางที่ 3 สรุปผลการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน (ต่อ)

เทคนิค/ การพัฒนาผลงาน	ภาพผลงานการสร้างสรรค์
	 <p>The image displays a series of ten photographs documenting the creation of a large-scale ceramic artwork. The top row features two close-up views of a large white sphere: the left one shows abstract yellow and red patterns, while the right one depicts a detailed scene with figures and structures. The middle row consists of three photographs showing the sphere and a large number of small, decorated ceramic tiles laid out on a floor in a well-lit room. The bottom row contains two more photographs of the floor display, providing different perspectives of the individual tiles and their collective arrangement.</p>

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

สรุป

จากเนื้อหาสาระจนเกิดเป็นความประทับใจในจิตรกรรมฝาผนังและสมุดภาพไตรภูมิ ซึ่งเป็นผลงานทางด้านพุทธศิลป์อันทรงคุณค่ามีเอกลักษณ์ไทย และมีความวิจิตรงดงาม อีกทั้งยังแฝงไปด้วยคติธรรมสอนใจ และหลักปรัชญาทางพุทธศาสนาความเชื่อในอุดมคติเรื่องไตรภูมิ มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอที่มา ที่เป็น ที่ไปขององค์ความรู้ที่เปรียบได้ดั่ง โครงสร้างที่เรียงร้อยอุดมคติ แนวความคิดแรงบันดาลใจ ทิศทางเป้าหมายเนื้อหาสาระในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมโดยมีเนื้อหาเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงศิลปะการจัดวาง เรื่องราวมหานทีลีทันดร พระอาทิตย์ พระจันทร์

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ด้วยเทคนิคจิตรกรรมกรเขียนสีบนรูปทรง ด้วยการใช้เส้นน้ำหนักของเส้นและเรื่องราว สอดคล้องกับรูปทรง นำไปสู่การถ่ายทอด แสดงออกทางความคิดจินตนาการ อารมณ์ และความรู้สึกตามที่ตนคิดส่วนตัวด้วยเรื่องราวมหานทีลีทันดร จากความเชื่อตามคติไตรภูมิ สอดแทรกสัญลักษณ์ไปกับเรื่องราว ลวดลาย ตามแบบอุดมคติ

จากประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าได้นำมาวิเคราะห์และแก้ไขปรับปรุงอย่างเป็นระบบ จึงมองเห็นการพัฒนาการด้านต่างๆ ของการสร้างสรรค์ผลงาน นำไปสู่การแสดงผลออกที่ชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องราว เนื้อหาของผลงาน โดยใช้รูปทรง 3 มิติ และศิลปะจัดวางเป็นสื่อในการแสดงผล ทั้งทางด้านแนวความคิดและกระบวนการสร้างสรรค์ การสื่ออารมณ์และรู้สึก ทั้งนี้เพื่อให้ผลงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป็นแนวทางใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นต่อไป ด้วยความหวังจะเป็นศิลปินที่ดี มีคุณภาพ สร้างสรรค์ผลงานสู่สังคมสืบไป

อภิปราย

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “มหานทีลีทันดร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ ” ข้าพเจ้าค้นพบว่า การเข้าถึงและเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ข้าพเจ้าจะอาศัยเพียงแค่อารมณ์ความรู้สึกนำมาถ่ายทอดในผลงานเพียงแค่นั้นยังไม่เพียงพอ ยังต้องมีการทำความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐานเดิมซึ่งเกิดจากประสบการณ์ตรง และต้องมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงลึกประกอบเข้าอีก ด้วย การเข้าถึงและเข้าใจในสถานการณ์ หรือเรื่องราว เรื่องเล่าของความเชื่อและตีความหมายให้เป็น

สัญลักษณ์ที่มีความสนใจเป็นพิเศษ จะนำมาซึ่งการถ่ายทอดผลงานที่เกิดจากความเข้าใจอย่างแท้จริง ต้องอาศัยการได้ไปสัมผัส และมองเห็น รับรู้ในสถานการณ์จริงนั้น สามารถสร้างแรงกระตุ้นภายใน เกิดเป็นพลังในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ที่ได้แสดงออกสภาวะอารมณ์ในช่วงขณะนั้น และแสดงออกผ่านผลงานศิลปะได้อย่างสมบูรณ์ โดยมีรูปแบบ สี เทคนิค การสร้างสรรค์เฉพาะตน

ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนแผ่นระนาบ 2 มิติและบนกลุ่มรูปทรง 3 มิติ โดยเริ่มจากการศึกษาแนวคิด เปรียบเทียบรูปแบบผลงานทางศิลปะที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ศึกษาจากผลงาน ศิลปินที่ได้รับการยอมรับในการสร้างงานศิลปะ นำมาสู่กระบวนการคิดวิเคราะห์จากประสบการณ์ตรงของข้าพเจ้า สู่การร่างภาพจากแนวความคิด ด้วยเทคนิคปากคำ และสื่อครีติก เทคนิคทึบพื้นผิว ตลอดจนศึกษา ทดลองถึงกระบวนการเทคนิคทางจิตรกรรมที่มีความเหมาะสมต่อรูปแบบผลงานศิลปะของตน อาทิเช่น การทดลองเทคนิคการสร้างพื้นผิวโดยใช้ดินสอพองผสมระบายบนแผ่นระนาบและบนรูปทรง 3 มิติผลที่ได้รับสามารถตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกนำไปสู่ความลงตัวของเรื่องราว โดยเป็นการประกอบขึ้นของรูปทรงที่สามารถจินตนาการรูปร่างรายละเอียดของเรื่องราวที่มีรูปร่างเชิงสัญลักษณ์ปรากฏขึ้นในผลงานวิทยานิพนธ์ อีกทั้งการใช้สีแทนค่าเชิงสัญลักษณ์ที่สะท้อนอารมณ์ ผนวกกับการจัดองค์ประกอบที่สร้างพลังความเคลื่อนไหว มีการสร้างสรรค์ในการนำเสนอผลงานโดยการจัดวาง ให้อารมณ์ความรู้สึกขณะนั้น ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานมีการปรับเปลี่ยนปรับปรุงพัฒนาผลงาน โดยเรียนรู้จากการสร้างสรรค์เทคนิคของพื้นผิวและการลงสี การสร้างสรรค์ผลงานส่วนใหญ่จะประสบกับปัญหามีรายละเอียดบางส่วนผลงานที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น จึงทำให้ในผลงานบางส่วนดูแน่นและมีพื้นที่ว่างน้อย ส่งผลให้ผลงานขาดความสมดุลและองค์ประกอบที่สวยงาม แนวทางปรับปรุงพัฒนาและแก้ไข โดยการ “จัดการ” พื้นที่ว่างบางส่วนให้สีและพื้นผิวทำงาน ละเว้นการคัดรายละเอียดให้เด่นชัด ซึ่งทำให้ผลงานมีความเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น ผลจากการสร้างสรรค์ดังกล่าว ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ สามารถนำไปสู่ผลงานถึงนามธรรมที่สมบูรณ์ได้

จากการสร้างสรรค์ผลงานจัดวางแบบ 3 มิติจะต้องอาศัยจากสิ่งที่เรียกว่าประสบการณ์การรับรู้ใน “รูปธรรม” ซึ่งสามารถจับต้องได้ จนนำไปสู่ความเป็นนามธรรม ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานในการทำความเข้าใจในส่วนที่มาก จนเกิดการตกตะกอนเหลือเพียงสาระที่แท้จริงของ “รูปธรรม” การสร้างงานจะเริ่มจากการสร้างสรรค์ศิลปะถึงนามธรรม ก่อนที่จะพัฒนารูปแบบไปสู่ความเป็นนามธรรม ซึ่งในช่วงการก่อรูปให้เกิดเป็นนามธรรมขึ้นนั้น การใช้ความสามารถทางด้านทักษะ ฝีมือ และความสามารถในการฝึกปฏิบัติสร้างสรรค์นั้นอาจจะยังไม่เพียงพอ รวมถึงเรื่องของการตั้งสมประสบการณ์ เกิดการตกผลึกของความรู้ จนเกิดเป็น สติปัญญา และปรีชาญาณ ตามลำดับ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษา ค้นคว้า และทดลองปฏิบัติจนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และนำไปสู่การสร้างสรรค์ศิลปะถึงนามธรรมที่บริสุทธิ์ เข้าถึงสิ่งที่เรียกว่า “จากรูป สู่นาม

อย่างแท้จริง” ผลงานที่แสดงถึงความเป็นธรรมชาติที่ทรงคุณค่าและเป็นที่ยอมรับจะเห็นได้จาก อาจารย์และศิลปินอาวุโส และเป็นที่ยอมรับของความสามารถในวงการศิลปะอีกท่านหนึ่ง คือ อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร ผลงานชื่อ “The Soul of Journey, ปฏิปทาแห่งจิตวิญญาณ, 2001” ศิลปะรูปแบบจิตรกรรมไทยแนวประเพณีของอาจารย์ คำนึงการศึกษาและจัดทำผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “มหานทีสี่พันคร : ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” นั้นจะต้องทำการฝึกฝน และศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาศิลปะในรูปแบบกึ่งนามธรรมนี้ให้สามารถคลี่คลายเป็นรูปธรรมทั้งความคิด และรูปแบบได้ต่อไปในที่สุด การนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ในรูปแบบกึ่งนามธรรม จึงเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนำไปสู่วัตถุประสงค์ใหม่ของการสร้างสรรค์ในชุดต่อไป

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ได้รับคำแนะนำและขอคำปรึกษาจากศิลปินอาวุโสและอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ในการปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ เพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา เทคนิควิธีการ และความรู้ความเข้าใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่ถูกต้อง โดยวิธีการวิเคราะห์ผลงานของตนเอง รวมถึงการแก้ไขปัญหาและการค้นคว้าหาข้อมูลใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ได้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานต่อไปในภายภาคหน้า

ข้อเสนอแนะ

1. นอกจากศึกษารูปแบบผลงานของศิลปินไทยแล้ว ควรมีการศึกษารูปแบบผลงานทางศิลปกรรมของศิลปินชาวต่างชาติเพิ่มเติม เพื่อมุมมองที่กว้างไกล ในการพัฒนา แนวคิด เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม
2. ควรมีการทดลอง และพัฒนาเทคนิคการสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ ๆ เพิ่มเติม อาทิเช่น การทดลองสร้างพื้นผิวจากการผสมสีและสารเคมีบางชนิดที่สามารถทำปฏิกิริยาซึ่งสามารถตอบสนองต่ออารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในรูปแบบกึ่งนามธรรม
3. การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุด “มหานทีสี่พันคร: ศิลปะจัดวาง 3 มิติ” อาจเป็นเฉพาะมุมหนึ่งที่น่าสนใจ สามารถศึกษาทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลงานในรูปแบบใหม่ ๆ อาทิเช่น การพัฒนาผลงานโดยทดลองนำวัสดุเข้ามาประกอบกับเทคนิคทางจิตรกรรมเลือกใช้ให้มีความเหมาะสมและตอบสนองจินตนาการในการถ่ายทอดเป็นผลงานจิตรกรรมบนแผ่นระนาบ 2 มิติและกลุ่มรูปทรง 3 มิติ

รายการอ้างอิง

- กำจร สุนพงษ์ศรี. ศิลปะร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2542.
- _____. สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา-ฉบับกรุงธนบุรี เล่ม 1, เล่ม 2 คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2542.
- ชลูด นิ่มเสมอ. องค์ประกอบศิลปะ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2553.
- เดชา วราชน. นิทรรศการจิตรกรรมนามธรรม สวรรค์แห่งชีวิต. กรุงเทพฯ: สุรพล แกลดอริ, 2545
- ธวัชชัย สมคง. “Master of Thailand.” *Fine Art The art news magazine of Thailand* 3, 21 (May 2006) : 37-50.
- น. ณ ปากน้ำ [นามแฝง]. ความเข้าใจในศิลปะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2531.
- เนื่ออ่อน ขรรค์ทองเขียว. ความเข้าใจในจิตรกรรมไทยประเพณี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- บุญเดือน ศรีวรรณ และประสิทธิ์ แสงทับ. สมุดข่อย มรดกไทย กรุงเทพฯ: โครงการสืบสารมรดกวัฒนธรรมไทย, องค์การค้ำของคุรุสภา. บริษัท สตาร์พริ้นท์ จำกัด, 2542.
- ประทีป ชุมพล. จิตรกรรมฝาผนังภาคกลาง กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2539.
- _____. จิตรกรรมไทยประเพณี ชุดที่ 001 เล่มที่ 2 วรรณกรรม วรรณิภา ณ สงขลา, กองโบราณคดี กรมศิลปากร,อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2534.
- ปรีชา เกาทองและ สุรศักดิ์ เจริญวงศ์. รูปสัณฐานของป่าหิมพานต์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศิลปไทย คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547
- _____. จิตรกรรมไทยวิจิตร. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.
- _____. ป่าหิมพานต์ตามพระราชเสาวนีย์.: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2551.
- พระราชนิพนธ์พญาภิไทย. ไตรภูมิภค หรือไตรภูมิพระร่วง .กรุงเทพฯ: 2543.
- พลายน้อย. สัตว์หิมพานต์. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์, 2532.
- พิชญ์ สุภนิมิตร. มหัศจรรย์แห่งศิลปะ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2549.
- พินิจ รักทองหล่อ. ธรรมานุกรมธรรมโฆษณ์ ฉบับประมวลธรรม เล่ม2. กรุงเทพฯ: ธรรมทานมูลนิธิ, 2540.

พุทธทาสภิกขุ. การมองสิ่งทั้งปวงในด้านใน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพใจ, 2553.

มันที ยมจินดา. มนุษย์กับธรรมชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

มัย ตะติยะ. สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์, 2547.

วิโชค มุกดามณี. สื่อประสมและศิลปะแนวจัดวางในประเทศไทย. หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2545.

_____. PAINTING EXHIBITION BY VICHOKE MUKDAMANEE. กรุงเทพฯ : อมรินทร์แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2550.

_____. Fine Art The art news magazine of Thailand , May 2013: 34-42.

เศรษฐวัฒน์ อุทธา. ไตรภูมิ พิพิธทัศน์จักรวาลทัศน์. กรุงเทพฯ: เอเชนส์ พับลิชชิ่ง จำกัด, 2557.

เสถียร โกเศศ. เล่าเรื่องในไตรภูมิ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลังวิทยา. อมรการพิมพ์, 2518.

สันติ เล็กสุขุม และกมล ฉายาวัฒน์. จิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิจิมทอมป์สันสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, เจริญวิทย์การพิมพ์, 2524

สุรศักดิ์ เจริญวงศ์. คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ในงานจิตรกรรมพระอาจารย์นาค. กรุงเทพฯ: บทความการสัมมนา ครั้งที่ 3 เรื่อง “การอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนังฝีมือพระอาจารย์นาค” ภาควิชาศิลปะไทย คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

.สุธี คุณาวิชยานนท์. จากสยามเก่าสู่ไทยใหม่. หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ: อมรินทร์แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2545.

อุดม รุ่งเรืองศรี. ไตรภูมิฉบับลานนาหน่วยส่งเสริมศิลปศึกษาและวัฒนธรรมลานนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2514.

อภิวันท์ อดุลยพิเชษฐ. จิตรกรรมฝาผนังพระที่นั่งพุทไธสวรรย์. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, 2555.

อิทธิพล ตั้งโฉลก. แนวการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง. กรุงเทพฯ : อมรินทร์แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2550.

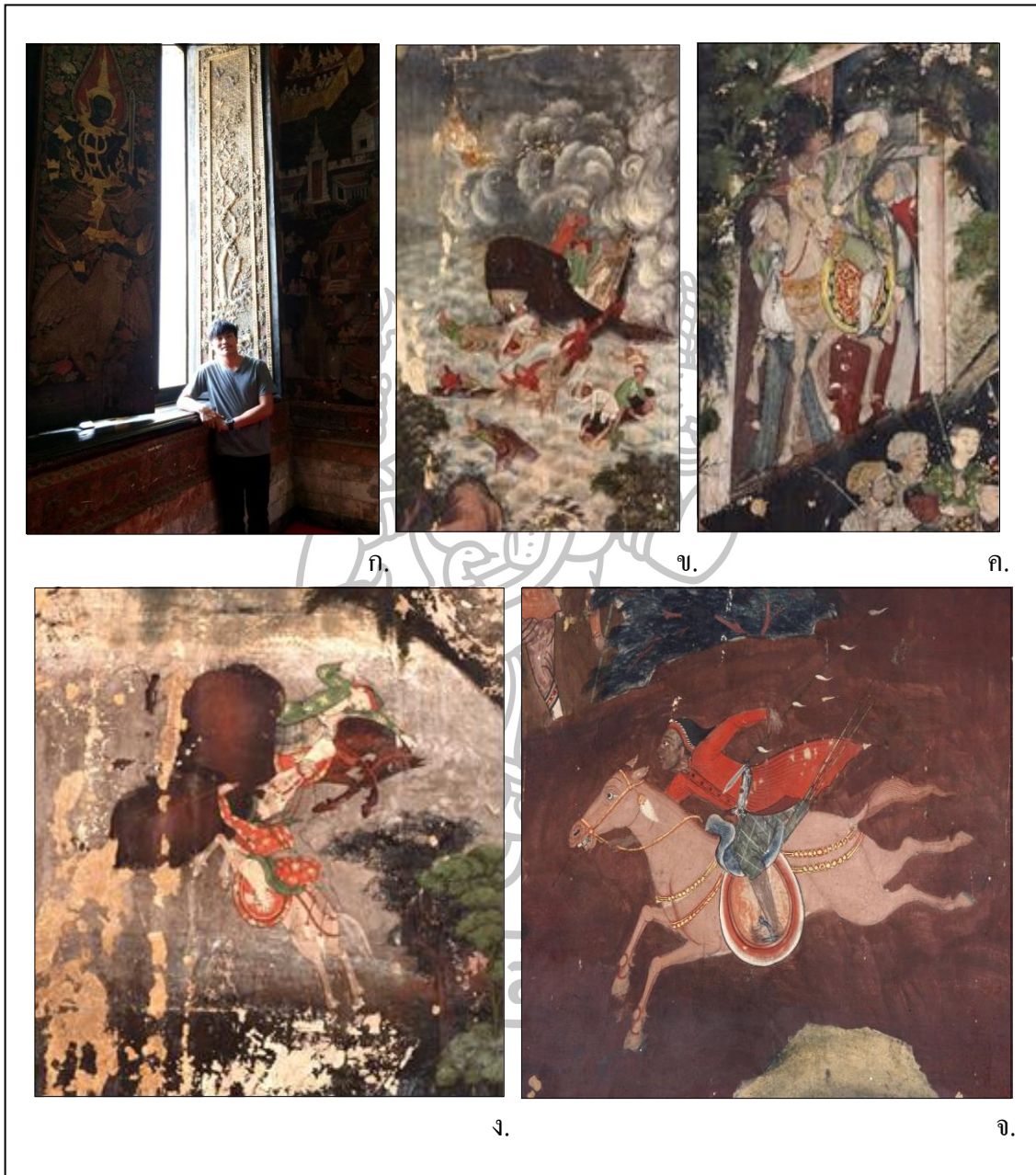
A place of Young Creative. ประวัติศาสตร์ศิลป์(History of Art). Accessed September 17, 2012. Available from www.alepaint.com.

Education. สุนทรียศาสตร์ในงานทัศนศิลป์ตะวันตก. Accessed September 5, 2012. Available from <http://203.158.253.5/wbi/Education>.

ภาคผนวก

สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล

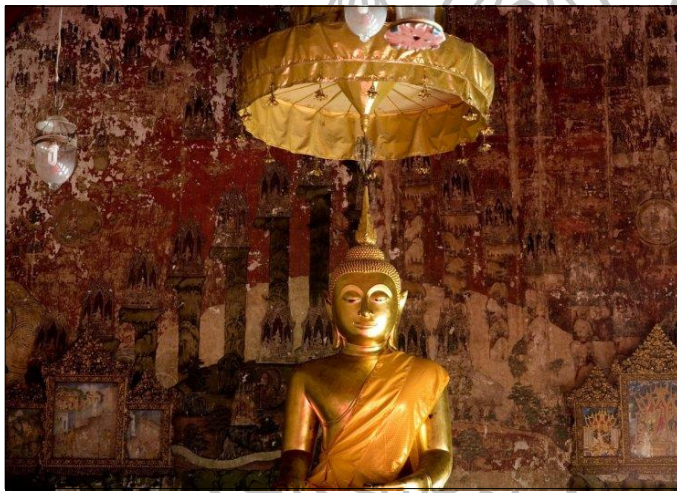
ภาพแสดงสถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล ก – จ

- ก. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดสุทัศน์
- ข. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดสุวรรณาราม
- ค. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดสุวรรณาราม
- ง. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดสุวรรณาราม
- จ. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดสุวรรณาราม

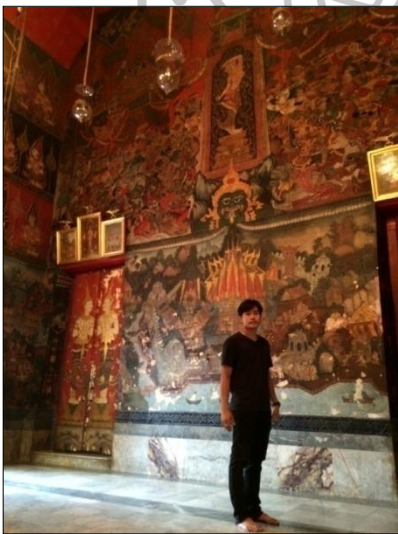
១.

២.

៣.

៤.

៥.

៦.

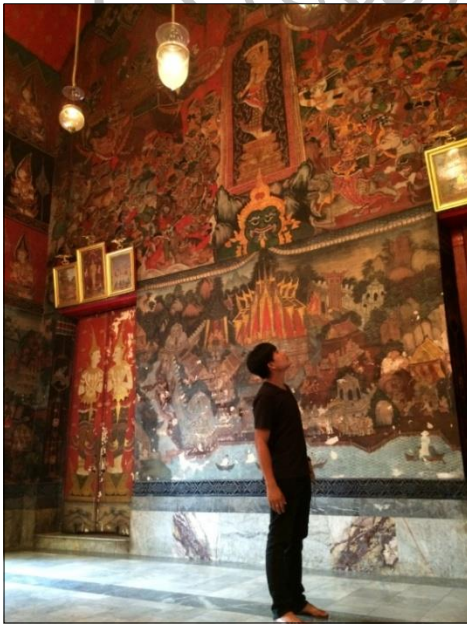

៦.

៧.

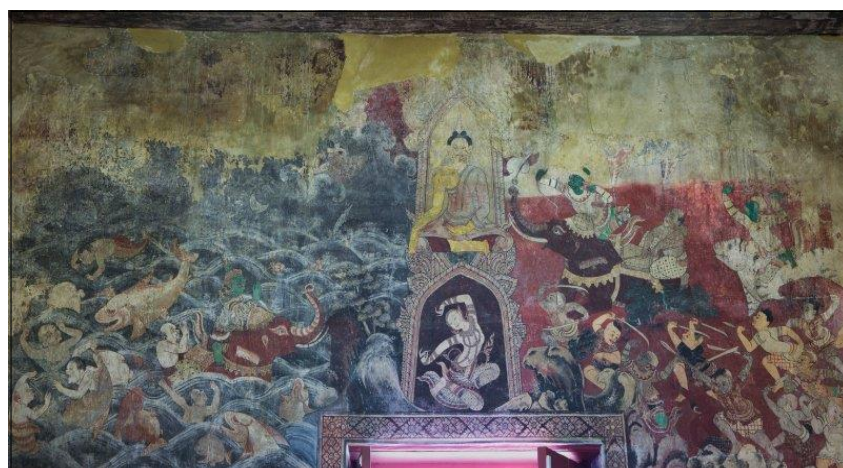
៧.

៧.

៧.

ค.

ภาพแสดงสถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล ณ - ค

- จ. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดสุวรรณาราม
- ข. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดคูลีตาราม
- ช. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดสุทัศน์
- ฉ. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดทองธรรมชาติ
- ญ. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดคูลีตาราม
- ฎ. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดคูลีตาราม
- ฏ. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดคูลีตาราม
- ฐ. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดชมภูเวก
- ฑ. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดชมภูเวก
- ฒ. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดทองธรรมชาติ
- ณ. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดคูลีตาราม
- ด. ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดชมภูเวก

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายกฤษฎา อภิพัฒนางกูร
 เกิด 30 มิถุนายน 2532
 ที่อยู่ 30/2 หมู่ 3 ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี 94120
 โทรศัพท์ 089-9678376
 E-mail Krltsada.2329@Gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541 ระดับ ปวช. วิทยาลัยช่างศิลป์นครศรีธรรมราช
 พ.ศ. 2555 ปริญญาตรี สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาศิลป์ไทย (ศ.บ.)
 คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 พ.ศ. 2556 ศึกษาต่อปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
 คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์และคณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

การแสดงผลงาน

พ.ศ. 2549 ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมสีน้ำวิทยาลัยช่างศิลป์นครศรีธรรมราช
 พ.ศ. 2550 ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมเยาวชนทักษิณ สถาบันทักษิณคดีศึกษา ครั้งที่5
 พ.ศ. 2550 ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมในหัวข้อ “พิชัยยาเสพย์ดีด” จังหวัดนครศรีธรรมราช
 พ.ศ. 2553 ร่วมแสดงผลงาน ภาควิชาศิลป์ไทย หอศิลป์ คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 พ.ศ. 2554 ร่วมแสดงผลงาน36ปี ภาควิชาศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร หอศิลป์-
 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

เกียรติประวัติ

พ.ศ. 2551 รางวัลที่ 1 การประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ ระดับภูมิภาค สำนักงาน
 ศิลปวัฒนธรรม ร่วมสมัย ร่วมกับจังหวัดภูเก็ต
 พ.ศ. 2551 รางวัลชนะเลิศ การประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ โครงการส่งเสริมศิลปินรุ่นใหม่
 ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช